

Výroční zpráva

2022

ÚŘAD
PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno

Redakční rada: Milena Marešová, Martin Švanda

Foto: archiv ÚOHS

Telefon: 542 167 111

E-mail: posta@uohs.cz

<https://www.uohs.cz>

Uzávěrka textu: 15. 2. 2023

Design a grafická úprava: Metoda spol. s r. o.

Tisk: Tiskárna HELBICH, a. s.

Obsah

Úvodní slovo	2
O Úřadu	4
Personální statistiky	4
Role Úřadu v rámci předsednictví České republiky v Radě Evropské unie	6
Hospodářská soutěž	9
Významná tržní síla	21
Veřejné zakázky	26
Veřejná podpora	43
Mezinárodní spolupráce	51
Informační servis	53
Agenda 2023	61
Organizační struktura ÚOHS	64

Úvodní slovo

Už třetím rokem v řadě předkládám výroční souhrn činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ani letos se tak ovšem neděje v atmosféře pozitivního ekonomického vývoje a optimistických výhledů. Pro rok 2022 jsme přitom čekali oživení po útlumu způsobeném covidovou pandemií, excesivními a často i zbytečnými subwencemi i zvyšující se cenou energetických surovin. Tyto naděje však již v únoru zcela zmrazila bezprecedentní vojenská agrese Ruska vůči Ukrajině, která ekonomické obtíže, především růst inflace a cenovou nestabilitu napříč všemi sektory, znásobila. Právě za této obtížné situace je nutné připomínat, že hospodářská soutěž je spolehlivou a rychlou cestou k překonání krize i ke snižování inflace.

Významnou událostí pro celou státní správu bylo v loňském roce zejména předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Na tuto významnou roli se v rámci svých věcných působností připravoval i Úřad a ve druhé polovině roku ji realizoval jak v Bruselu při přípravě unijních předpisů, tak na domácí půdě organizací významných konferencí a odborných akcí.

Zástupci Úřadu společně s představiteli Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii v Bruselu stáli během předsednictví v čele pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž působící pod COREPER I a koordinovali vyjednávání členských států o řadě chystaných právních předpisů. Z nejdůležitějších je třeba jmenovat nařízení o zahraničních subvencích narušujících hospodářskou soutěž, zmocňovací nařízení pro veřejnou podporu pro oblast železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy a dále jednání o revizích dalších právních předpisů Evropské unie, například nařízení o blokových výjimkách pro horizontální dohody nebo sdělení o definci relevantního trhu.

Do České republiky jsme naopak přilákali špičky evropské soutěžní politiky, které přijely na konferenci Evropský soutěžní den. Za všechny je možno jmenovat výkonnou místopředsdkyni Evropské komise Margrethe Vestager. Dále jsme pořádali v rámci předsednictví také zasedání představitelů prvostupňových dozorových orgánů v oblasti veřejných zakázek a pracovní skupinu Evropské soutěžní síť pro problematiku kartelů.

Celkově považuji podíl Úřadu na předsednictví za více než zdařilý, a to jak z hlediska projednaných právních předpisů, tak s ohledem na námi zorganizované mezinárodní akce.

Co se týče rozhodovací činnosti Úřadu, v oblasti hospodářské soutěže jsme uložili jednu z nejvyšších pokut v historii, a to téměř 280 milionů korun za kartelovou dohodu vydavatelů stravenek. Pokuta je zatím nepravomocná, avšak případ je zajímavý neobvyklým způsobem omezení soutěže. Vysoké pokuty nadále padaly také za vertikální dohody. Získané zkušenosti ukazují, že jde o velice rozšířené protisoutěžní jednání, které zasahuje celá odvětví či sektory. Dodavatelé si mnohdy neuvědomují, že svým odběratelům mohou cenu pro další prodej jen doporučit, nikoliv diktovat.

Také v roce 2022 Úřad opět překonal rekord v počtu provedených místních šetření, když jsme neohlášeně navštívili více než desítky firem, u kterých jsme pátrali po důkazech protisoutěžního jednání. Se zvyšujícím se počtem inspekcí však narůstá také počet soutěžitelů, kteří se odmítají provedení kontroly podrobit. Byli jsme proto nuceni v celkem pěti případech uložit pokuty v maximální možné výši, jedna ze sankcí přitom přesahovala 20 milionů korun. K maření místních šetření budeme i v budoucnu přistupovat s největší přísností.

V oblasti dozoru nad veřejným zadáváním jsme pokračovali v prohlubování transparentní a otevřené komunikace se zadavateli i dodavateli veřejných zakázek a s odbornou veřejností, zejména pak v rámci tzv. metodických dnů a prvního ročníku Májové konference o veřejných zakázkách. V rozhodovací činnosti jsme se nadále soustředili na racionalizaci rozhodování a odklon od striktního formalismu, což se projevilo zejména ve snaze nepostihovat čistě formální pochybení zadavatelů bez reálného dopadu do hospodářské soutěže a namísto toho reálně zkoumat společenskou škodlivost konkrétního jednání zadavatelů. Na druhou stranu ÚOHS jasně deklaroval, že účelová podání nejsou žádoucí a dále, že flagrantní porušování právních předpisů z oblasti veřejného zadávání bude i nadále přísně postihováno.

V oblasti významné tržní síly jsme se těsně před koncem roku dočkali novelizace zákona, tedy transpozice směrnice o nekalých obchodních praktikách. Jedná se o významný mezník, který by měl podstatně ovlivnit dodavatelsko-odběratelské vztahy v celém agrárně-potravinářském sektoru. Úřad již dopředu provedl sektorové šetření v této oblasti, aby byl na situaci po novele připraven. Počátek roku 2023 pak budeme věnovat především osvětové činnosti, abychom zemědělce, potravináře i obchodníky s novými pravidly dostatečně seznámili.

Po záplavě covidových podpůrných programů v minulých letech došlo v roce 2022 k relativnímu zklidnění v oblasti veřejné podpory. Přišel sice další krizový rámec související s důsledky války na Ukrajině, ale v něm zatím Česká republika připravila jen menší množství programů. V Evropské unii však celková míra veřejné podpory především v souvislosti s energetickou krizí výrazně vzrostla a je otázkou, jak bude do budoucna vyřešen nepoměr v kapacitách jednotlivých členských států při poskytování podpor, který může ohrozit samotnou budoucnost jednotného trhu.

V roli ochránce hospodářské soutěže budeme i v těchto bouřlivých časech nadále bdít nad dodržováním pravidel a zasahovat proti porušení právních předpisů, abychom podpořili rozvoj konkurence na trzích. Právě spravedlivá soutěž bude při snaze o rychlé oživení fungovat ve většině sektorů ekonomiky lépe než pokusy o silnější regulaci.

doc. JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.

předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

O Úřadu

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále také „Úřad“ či „ÚOHS“) je ústředním orgánem státní správy s pravomocemi v oblasti ochrany hospodářské soutěže, dozoru nad zadáváním veřejných zakázek, kontroly významné tržní síly a koordinace a poradenství v oblasti veřejné podpory.

Vymezení základního poslání, pravomocí a působnosti Úřadu je dáno zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

- Základním právním předpisem pro oblast hospodářské soutěže je zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále také „ZOHS“). Úřad současně může aplikovat články 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie. Související kompetence jsou Úřadu svěřeny také zákonem č. 370/2017 Sb., o platebním styku.
- V oblasti veřejných zakázek je základní právní úpravou zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřej-

ných zakázek (dále také „ZZVZ“). Úřad má přitom působnost pouze v dozorové části, tedy dohlíží na transparentní, přiměřený, nediskriminační a rovný přístup zadavatele vůči uchazečům. Obdobnou dozorovou působnost má Úřad rovněž podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících.

- Významná tržní síla obchodních řetězců vůči jejich dodavatelům z řad potravinářů a zemědělců je regulována zákonem č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji potravinářských a zemědělských produktů a jejím zneužití (dále také „ZVTS“).
- Oblast veřejné podpory je regulována zejména legislativou Evropské unie, v rámci národního práva je upravena zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje.

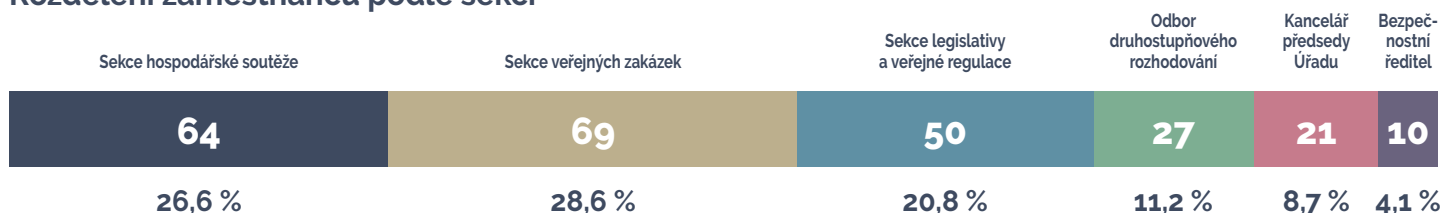
Personální statistiky

268 počet systemizovaných míst Úřadu

241 celkový počet zaměstnanců Úřadu k 31. 12. 2022

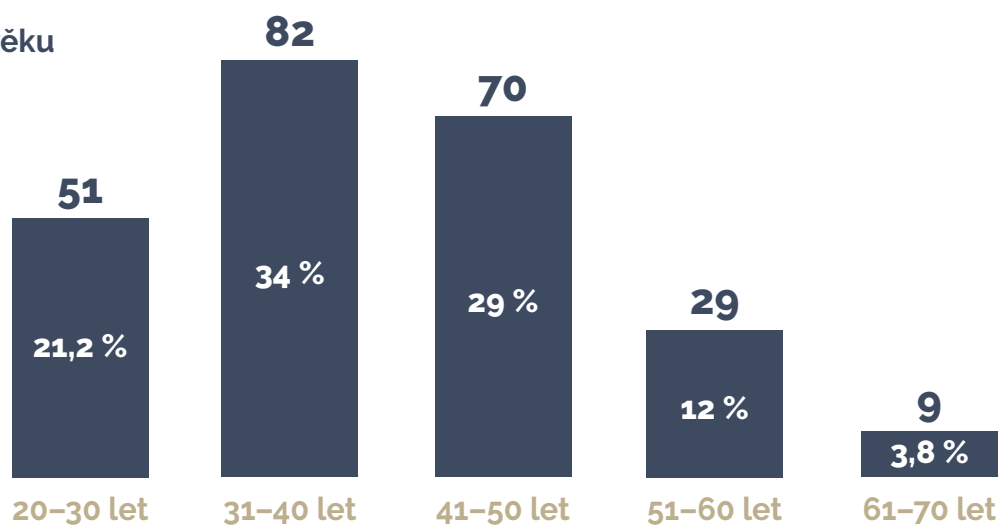

Rozdělení zaměstnanců podle sekcí

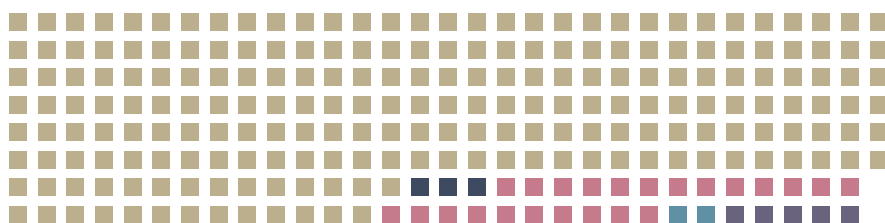

Rozdělení zaměstnanců dle věku

Průměrný věk
zaměstnanců:
40 let

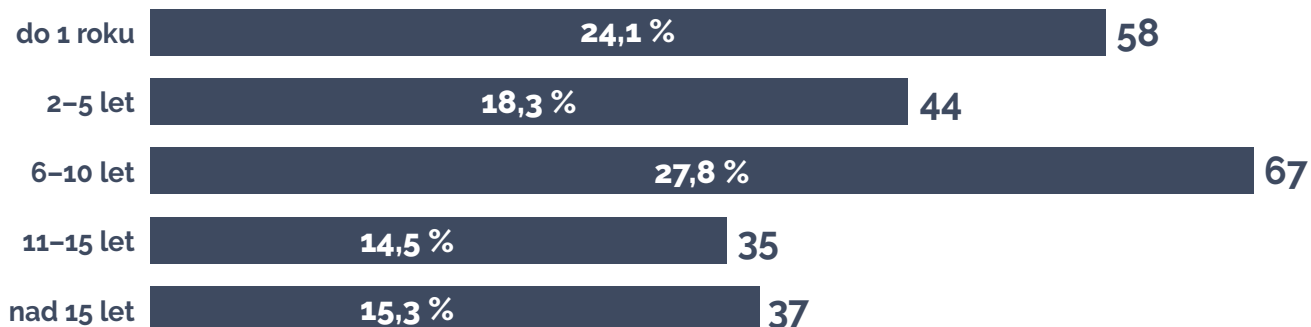

Struktura zaměstnanců dle nejvyššího stupně vzdělání

208	vysokoškolské: 86,4 %
3	vyšší odborné: 1,2 %
23	středoškolské s maturitou: 9,5 %
2	vyučení s maturitou: 0,8 %
5	vyučení bez maturity: 2,1 %

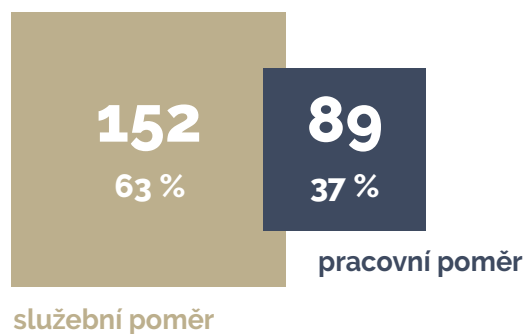
Délka trvání pracovního/služebního poměru

Rozdělení zaměstnanců dle pohlaví

Rozdělení zaměstnanců dle služebního x pracovního poměru

EU2022.CZ

České předsednictví
v Radě Evropské unie

Role Úřadu v rámci předsednictví České republiky v Radě Evropské unie

Ve druhé polovině roku 2022 se odehrávalo druhé předsednictví České republiky v Radě Evropské unie (CZ PRES). Během svého předsednictví Česká republika především usilovala o nalezení široké shody mezi členskými státy nad legislativními i nelegislativními návrhy, ať již se jednalo o zajištění společné pozice v Radě Evropské unie či v rámci dialogů i s Evropským parlamentem. Jako předsedající země měla Česká republika možnost do velké míry určovat, jaké legislativní návrhy budou projednávány a jakým tempem a směrem se budou diskuze ubírat. Měla tak bezprostřední vliv na celý legislativní proces, zahraničněpolitická témata, stejně jako na agendu mnoha akcí konaných na území České republiky, v Bruselu i jinde v zahraničí. Na výkonu CZ PRES se podílel rovněž Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, a to zejména ve dvou ohledech. Společný tým expertů Úřadu a Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii v Bruselu vedl jednání o návrzích právních předpisů v rámci pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž (G12) spadající pod Výbor stálých zástupců vlád členských států Evropské unie (tzv. COREPER I) a Radu pro konkurenceschopnost. Na domácí půdě pak Úřad během předsednictví hostil a organizoval významné mezinárodní konference i zasedání na pracovní úrovni.

Agenda v rámci pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž

Skupina zasedala pod vedením místopředsedy ÚOHS Petra Solského v průběhu českého předsednictví celkem čtyřikrát. Na programu úvodních zasedání skupiny bylo zejména projednání návrhu nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh, které bylo zahájeno již za francouzského předsednictví a Česká republika následně legislativní práce a celý proces přijímání tohoto právního aktu dovršila. Na konci listopadu 2022 Rada EU schválila jeho finální podobu, v prosinci pak bylo nařízení spo-

lečně podepsáno předsedkyní Evropského parlamentu a předsedou Rady EU a publikováno v Úředním věstníku EU. V účinnost nařízení vstoupilo dne 12. ledna 2023.

Smyslem nové legislativy je eliminace zvýhodnění vyplývajících ze subvencí poskytnutých třetími státy firmám, které se ucházejí o veřejné zakázky, nebo mají vzhledem k těmto subvencím výhodu při uskutečňování spojení soutěžitelů v zemích Evropské unie. Měla by tak být zaručena férová soutěž jak mezi evropskými, tak i mimoevropskými soutěžiteli, kteří působí na vnitřním trhu.

Zatímco v rámci Evropské unie podléhá veřejná podpora, kterou jednotlivé členské státy poskytují podnikům, přísným pravidlům, pro podpory poskytované třetími zeměmi tato omezení neplatí. V důsledku nově přijatého legislativního aktu Evropská komise získá výlučnou pravomoc přezkoumat subvence poskytované třetími zeměmi podnikům působícím na vnitřním trhu. Konkrétně bude Komise moci na základě předběžného oznámení schvalovat významná spojení soutěžitelů a nabídky v rámci veřejných zakázek, jejichž hodnota bude 250 milionů eur a více. Kromě toho bude Komise oprávněna přezkoumat z hlediska zahraničních subvencí i jakékoliv další situa-

Margrethe Vestager, Petr Mlsna

Petr Mlsna

ce na trhu. V případě zjištění převažujících negativních dopadů zahraniční subvence na vnitřní trh bude Komise oprávněna uložit nápravná opatření či přijmout závazky, které negativní efekt na vnitřní trh odstraní.

Na počátku CZ PRES představila Evropská komise návrh tzv. zmocňovacího nařízení pro oblast železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy. Na jeho základě bude moci Komise v průběhu roku 2024 přijmout novou blokovou výjimku v oblasti pozemní dopravy, která bude založena právě na tomto zmocňovacím nařízení.

Návrh zmocňovacího nařízení byl pod vedením zástupců České republiky projednán na pracovní skupině začátkem září 2022. Na navazujícím jednání koncem září CZ PRES předložilo kompromisní text, který byl upraven na základě obdržení komentářů členských států. Členské státy přijaly návrh pozitivně a uvítaly jeho rychlé přijetí. Evropský parlament schválil text zmocňovacího nařízení ještě před Vánoci a legislativní předpis tak mohl být oproti původnímu plánu přijat ještě na poslední Radě ministrů organizované českým předsednictvím.

Zmocňovací nařízení reaguje na potřebu zavést zvláštní pravidla, jež umožní zjednodušení postupů při schvalování státní podpory poskytované v oblasti železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy. Podpořena tak má být ekologická transformace, mimo jiné snížením emisí skleníkových plynů a zlepšením kvality ovzduší.

Na posledním zasedání pracovní skupiny G12 v polovině listopadu 2022 byly představeny současné aktivity Evropské komise v rámci revizí právních předpisů Unie týkajících se pravidel hospodářské soutěže a veřejné podpory, například nařízení o blokových výjimkách pro horizontální dohody nebo sdělení o definici relevantního

Margrethe Vestager

trhu. Hovořilo se také o současné aplikaci nařízení Evropské komise o použití čl. 101(3) SFEU na kategorie dohod o převodu technologií (TTBER) a jeho budoucím vývoji.

Kongresové a pracovní akce organizované Úřadem

I. Jednání přezkumných prvoinstančních orgánů pro veřejné zakázky

V rámci CZ PRES se dne 23. září 2022 uskutečnilo v Praze pravidelné, již jedenácté zasedání sítě prvoinstančních přezkumných orgánů pro veřejné zakázky (Network of First Instance Review Bodies on Public Procurement), jehož hostitelem byl ÚOHS. Společně s Úřadem toto jednání organizovalo Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky (DG GROW) Evropské komise a zúčastnilo se jej pět desítek zástupců institucí, jež jsou v jednotlivých členských státech zodpovědné za přezkum veřejného zadávání.

Snahou této skupiny je sdílení dobré praxe mezi jednotlivými přezkumnými orgány členských států, ať již jde o orgány soudního či správního typu. Ze strany Úřadu byla tentokrát zvolena v zakázkové problematice aktuální témata aplikace evropských nařízení reagujících na ruskou agresi na Ukrajině, často diskutovaná problematika vylučování nezpůsobilých dodavatelů ze zadávacího řízení a v neposlední řadě otázka šikanózních návrhů podávaných k dohledovým orgánům.

Všechna témata byla rozsáhle diskutována a setkala se s velkým ohlasem mezi účastníky setkání. Osobní setkání po sérii online jednání, jež byla vynucena pandemií covidu, přineslo řadu inspirací pro řešení společných problémů a také upozornilo Evropskou komisi na oblasti, které přezkumné orgány trápí nejvíce a ve kterých je vhodná její pomoc při výkladu a aplikaci zakázkových předpisů na unijní úrovni.

II. Evropský soutěžní den

Dne 10. října 2022 se v Mičovně Pražského hradu uskutečnila mezinárodní konference Evropský soutěžní den, kterou organizoval ÚOHS v rámci svých aktivit souvisejících s CZ PRES. Na konferenci se sešlo na 150 účastníků, mezi nimi zástupci české vlády, vrcholní představitelé soutěžních úřadů členských států Unie, zástupci Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise a experti na právo hospodářské soutěže.

Konferenci zahájili svými projevy předseda ÚOHS Petr Mlsna, výkonná místopředsedkyně Evropské komise Margrethe Vestager a ministr spravedlnosti České republiky Pavel Blažek.

Odborný panel na téma výzev pro soutěžní politiku ve spojitosti s přechodem k zelenější a digitální ekonomice řešil několik tematických okruhů. Místopředseda Úřadu Kamil Nejezchleb, generální ředitel Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise (DG COMP) Olivier Guersent, předsedkyně portugalského soutěžního úřadu Margarida Matos Rosa, předseda Soutěžního výboru z Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj Frédéric Jenny a akademik Thibault Schrepeel hovořili o tom, nakolik je slučitelné a technicky proveditelné prosazování environmentálních cílů prostřednictvím soutěžní politiky, dále o nových nástrojích, které soutěžní úřady využívají ve své činnosti, o aspektech umělé inteligence a jejich možných dopadech na konkurenci, a rovněž o nových formách protisoutěžního jednání, k němuž může docházet v digitálním prostředí.

Druhý panel, kterého se účastnili zástupci akademické obce Michal Petr a Renato Nazzini, soudce Michal Bobek a předseda maďarského soutěžního úřadu Csaba Balázs Rigó, se zabýval otázkou principu *ne bis in idem* v soutěžním právu. Ani nedávná změna judikatury ze strany Soudního dvora Evropské unie neměla zásadní dopad na přístup soutěžních úřadů k paralelní aplikaci. I nadále by tedy mělo být možné, aby jeden případ byl souběžně projednáván v různých jurisdikcích.

Poslední téma Evropského soutěžního dne se týkalo oblasti veřejné podpory, neboť právě ta je využívána k financování tzv. významných projektů společného evropského zájmu (IPCEI). Cílem uvedených projektů, kterých se zpravidla účastní soukromé společnosti z řady členských států, je podpořit vývoj a implementaci nových strategických technologií, například výrobu elektrobaterií, produkci a využívání vodíku apod. Pod vedením místopředsedy ÚOHS Petra Solského o nich diskutovali akademička Caroline Buts, Karl Soukup z DG COMP a Preben Pettersson z dánského ministerstva průmyslu a obchodu.

III. Pracovní skupina ECN Cartels

Poslední akcí CZ PRES organizovanou Úřadem společně s DG COMP bylo zasedání pracovní skupiny Evropské soutěžní sítě (European Competition Network – ECN) pro problematiku kartelových dohod, jež se uskutečnilo ve dnech 25. a 26. října 2022 v Praze.

Evropská soutěžní síť slouží ke koordinaci činnosti národních soutěžních úřadů členských států Evropské unie a DG COMP.

Jednání pracovní skupiny ECN Cartels zahájil předseda Úřadu Petr Mlsna, jenž hovořil o obtížné ekonomické situaci, která zvyšuje nároky kladené i na soutěžní úřady. V rámci vlastního jednání byly prezentovány aktuální případy řešené jednotlivými soutěžními úřady ECN. Velká pozornost byla věnována také zakázaným dohodám způsobilým narušit soutěž prostřednictvím ovlivňování pracovního trhu (tzv. no-poach agreements), například dohody o nepřebírání si zaměstnanců nebo platových či jiných pracovních podmínkách.

Podstatná část programu se dále týkala chystané revize ECN manuálu pro program shovívavosti (tzv. leniency) jakožto jednoho z hlavních nástrojů soutěžních úřadů pro odhalování kartelových dohod. Na základě tohoto programu mohou získat účastníci kartelových dohod, kteří protisoutěžní jednání nahlásí soutěžnímu úřadu, úplnou nebo částečnou imunitu před potrestáním pokutou.

Právě institut leniency byl také předmětem závěrečné diskuze, podobně jako zhodnocení využívání směrnice o náhradě škody způsobené protisoutěžním jednáním, respektive její transpozice do právních řádů jednotlivých členských států.

Hospodářská soutěž

Hospodářská soutěž neboli konkurence mezi podniky na trhu je zásadní složkou tržního hospodářství. Podnikatelé působící na trhu mezi sebou soupeří o zákazníka, a to především nižšími cenami, vyšší kvalitou nebo pestřejším sortimentem zboží. Konkurenční tlak je pak nutí k zefektivňování výroby a k inovacím nabízených produktů. Uvedený systém však funguje pouze za předpokladu, že spolu jednotliví hráči skutečně soutěží a nesnaží se namísto tvrdého boje nedovoleně spolupracovat.

Pravidla určující, jaké jednání narušuje a poškozují soutěž, stanovuje právo hospodářské soutěže, na jehož dodržování dohlíží soutěžní úřady. V České republice má v této oblasti výhradní pravomoc Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Úřad zejména zajišťuje, aby soutěž nebyla narušována:

- zakázanými (kartelovými) dohodami mezi soutěžiteli;
- zneužitím dominantního postavení;
- v důsledku spojení soutěžitelů (fúzí);
- protisoutěžním jednáním orgánů veřejné správy.

Legislativní změny

Úřad předložil již v roce 2020 návrh novely ZOHS, jejímž smyslem bylo zejména transponovat do českého právního rámce směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 ze dne 11. prosince 2018 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu, tzv. směrnice ECN+ (směrnice o posílení). Návrh zákona nicméně nebyl v minulém volebním období projednán v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Úřad nyní novelu opětovně zpracoval a návrh předložil, tentokrát mimo plán legislativních prací na rok 2022 z důvodu uplynutí implementační lhůty výše uvedené směrnice. V lednu 2023 návrh novelizace prošel prvním čtením v Poslanecké sněmovně.

Novela přináší například změny v řízení s orgány veřejné správy podle § 19a ZOHS, v nichž zavádí možnost přijetí závazků, přičemž Úřad by měl mít v těchto věcech také možnost prioritizace. Při místních šetřeních již nebude

muset Úřad v pověření přesně specifikovat prostory soutěžitele, v nichž má inspekce proběhnout, postačí přesná identifikace soutěžitele. K informacím ze spisu se ostatní orgány veřejné moci budou moci dostat až po pravomocném ukončení správního řízení, výjimku budou mít orgány činné v trestním řízení, jimž lze informace poskytnout už po sdělení výhrad. Změny se mají dotknout i ukládání pokut, například sankci za nesplnění povinnosti strpět místní šetření, pořádkové i donucovací pokuty. Dále novela řeší ručení za zaplacení pokuty u sdružení soutěžitelů a to, za jakých okolností člen sdružení nebude ručit za pokutu.

Detailnější úpravy přímo v zákoně se dočká leniency program. Půjde například o souhrnné žádosti nebo určování pořadí při podávání žádosti. V případě úspěšné žádosti o leniency nebude možno uložit trest zákazu plnění veřejných zakázek. Nově bude moci o leniency požádat i účastník vertikální dohody.

S podrobnější úpravou se počítá i u procedury narovnání, v jejímž rámci bude vytvořen větší prostor pro správní uvážení Úřadu. Například při poskytování slevy z pokuty bude Úřad rozhodovat o výši této slevy v rozmezí 10–20 %, namísto dosavadního paušálního snížení o 20 %. O narovnání se navíc bude jednat s každým účastníkem řízení samostatně. Nově bude Úřad moci uložit i v případě narovnání trest zákazu plnění veřejných zakázek, avšak maximálně na jeden rok.

Novela také zavádí institut důvěrných informací jiných než obchodní tajemství a související právo na utajení identity pro každého, kdo oznámí podezření z protisoutěžního jednání a o tuto ochranu požádá Úřad. Podklady a informace poskytnuté oznamovatelem budou do vydání sdělení výhrad vyloučeny z nahlížení do spisu, posléze bude umožněno do nich nahlížet, nicméně v podobě, která nevyzradí identitu oznamovatele.

Změny související s transpozicí směrnice ECN+ se dotknou také zákona č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V něm bude výslovně zdůrazněna nezávislost Úřadu a podrobněji upraveny podmínky výkonu funkce předsedy a místopředsedů.

Ochrana hospodářské soutěže ve výsledcích

Úřad pokračoval v roce 2022 v rámci rozhodovací činnosti v intenzivní aktivitě. Na konci roku 2022 bylo v běhu 30 správních řízení týkajících se zakázaných dohod, což bylo nejvyšší číslo souběžně vyšetřovaných případů v historii ÚOHS. Celkově bylo v roce 2022 zahájeno 76 správních řízení, z toho rekordních 20 v oblasti zakázaných dohod. Za zjištěné protisoutěžní přestupky byly uloženy prvostupňové pokuty v celkové výši 437 milionů korun.

V oblasti zakázaných dohod bylo zahájeno již zmíněných 20 správních řízení, z toho osm o horizontálních dohodách a 12 o vertikálních dohodách. Vydáno bylo celkem 11 rozhodnutí, přičemž šest se týkalo závažných horizontálních kartelů a pět vertikálních dohod mezi dodavateli a jejich odběrateli. Nejvýznamnějším z ukončených případů je bezesporu kartel vydavatelů stravenek, kteří po řadu let ve vzájemné shodě omezovali počet kusů stravenek, kterými spotřebitelé mohli zaplatit za jeden nákup v obchodních řetězcích. Pokuta za dlouholeté porušování soutěžního zákona dosáhla téměř 280 milionů korun, není však doposud pravomocná. Účastníci horizontálních kartelů byli potrestáni pokutami v celkové výši 370 milionů korun, za vertikální dohody byly uloženy sankce v hodnotě přes 36 milionů korun.

Závažným přestupkem, který se začal v roce 2022 vyskytovat v hojnější míře, bylo maření či narušování neohlášených místních šetření ze strany kontrolovaných subjektů. Inspektorům ÚOHS bylo v pěti případech znemožněno místní šetření provést, přestože zákon ukládá soutěžitelům, že musí Úřadu při místním šetření poskytnout nezbytnou součinnost. Za tyto přestupky Úřad ukládal nejtvrďší možné pokuty, a to v maximální výši 1 % z obrátu podniku, případně 300 tisíc korun. Nejvyšší pokuta tohoto charakteru byla uložena soutěžiteli Beryko, s. r. o., a to 22,5 milionu korun.

Snižující se počet správních řízení Úřad zaznamenal v oblasti protisoutěžního jednání orgánů veřejné správy, v níž bylo zahájeno jedno nové správní řízení a dva případy byly zatím nepravomocně dokončeny. Úřad hodlá v budoucnu případy tohoto druhu řešit spíše nesankčním způsobem, k čemuž také směřuje navrhovaná legislativní změna.

Pět desítek správních řízení bylo zahájeno v oblasti spojování soutěžitelů, vydáno bylo 52 rozhodnutí. Ve 43 případech bylo spojení posuzováno ve zjednodušeném řízení, v sedmi pak ve standardním správním řízení. V roce 2022 nebylo vydáno žádné rozhodnutí, které by fúzi povolovalo

Rozhodovací činnost v I. stupni v oblasti ochrany hospodářské soutěže v roce 2022

Počet obdržených podnětů	
Zakázané dohody	100
Zneužití dominantního postavení	53
Spojování soutěžitelů	1
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	10
Ostatní	4
Celkem	168

Počet zahájených správních řízení	
Zakázané dohody	20
• horizontální dohody	8
• vertikální dohody	12
Zneužití dominantního postavení	0
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	1
Spojování soutěžitelů	50
• klasická procedura	6
• zjednodušené řízení	44
• sankční řízení	0
Nesoučinnost při místním šetření	5
Celkem	76

Počet vydaných rozhodnutí	
Zakázané dohody	11
• horizontální dohody	6
• vertikální dohody	5
Zneužití dominantního postavení	0
Dozor nad orgány veřejné správy § 19a	2
Spojování soutěžitelů	52
• klasická procedura	7
• zjednodušené řízení	43
• sankční řízení	2
Nesoučinnost při místním šetření	5
Celkem	70

až po přijetí závazků. Ve dvou případech byla uložena pokuta za uskutečňování spojení před jeho povolením ze strany Úřadu.

Velice úspěšný je Úřad ve využívání dostupných vyšetřovacích i procesních nástrojů, jako je program shovivosti (tzv. leniency) či narovnání, které pomáhají s detekcí protisoutěžních jednání nebo s rychlejším vyřešením případu a ukončením správního řízení. Na rozdíl od řady

evropských států zaznamenal ÚOHS v roce 2022 nárůst počtu žádostí o leniency a lze očekávat, že vzhledem k vyšší aktivitě Úřadu a tvrdším sankcím bude zájem o leniency trvalý.

Intenzivně Úřad využívá také narovnání, s jehož pomocí bylo ukončeno celkem osm správních řízení. Účastník správního řízení, který požádá o narovnání, musí souhlasit se skutkovým stavem a jeho právní kvalifikací, jak je popíše a určí Úřad, za což je mu snížena pokuta o 20 % a rozhodnutí je vydáno ve stručnější verzi. Zpravidla pak

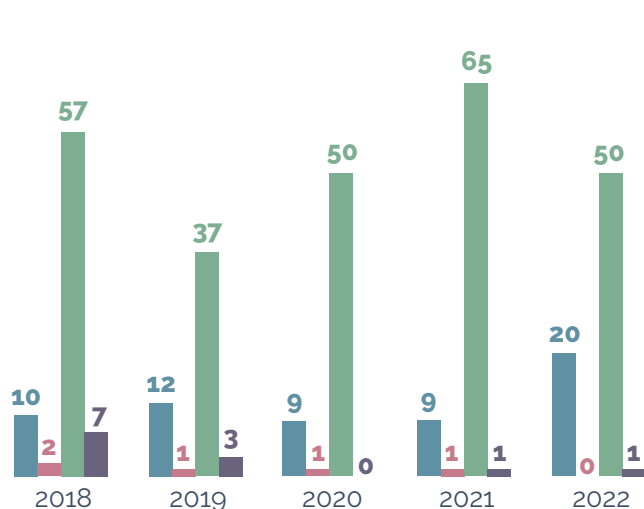
účastník řízení, který narovnání využil, nepodává proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad.

Účastníci řízení mají nově možnost dosáhnout snížení pokuty také v případě, že mají implementován efektivní soutěžní compliance program nebo jej v průběhu správního řízení zavedou. Úřad však k redukci pokuty přistoupí pouze v případě, že do protisoutěžního jednání nebyl zapojen vysoký management soutěžitele. Další podmínkou je, že daný účastník řízení souběžně využije leniency programu nebo narovnání.

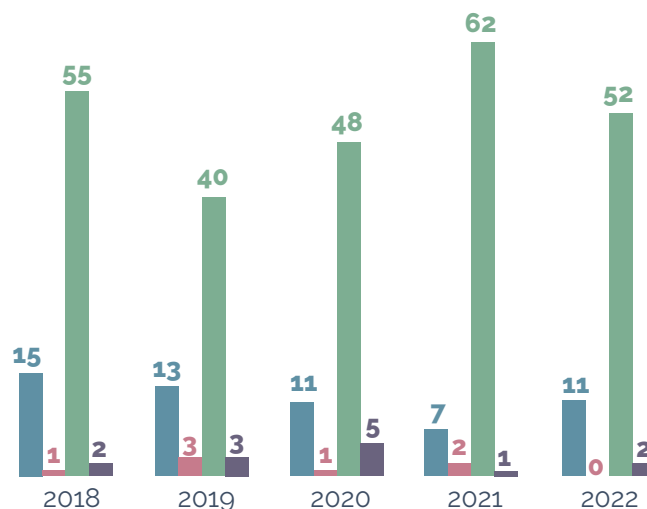
Pokuty uložené v I. stupni v roce 2022 (v Kč)

Počty zahájených řízení v I. stupni v oblasti hospodářské soutěže

Počty vydaných rozhodnutí v I. stupni v oblasti hospodářské soutěže

■ zakázané dohody ■ zneužití dominantního postavení ■ fúze ■ § 19a

Výše pokut uložených v I. stupni v oblasti hospodářské soutěže (v mil. Kč)

* V pokutách za rok 2022 je započtena opakovaná pokuta pro IT kartel Olomouc a pokuta pro Asociaci jazykových škol, kterou předseda Úřadu vrátil k opětovnému vyčíslení.

Vybrané případy

Zakázané dohody

Kartelová dohoda vydavatelů stravenek

Účastníci řízení: **Sodexo Pass Česká republika a.s., Edenred CZ s.r.o., Up Česká republika s.r.o.**

Souhrnná prvostupňová pokuta: 279 152 000 Kč (S0242/2018; podán rozklad)

Podle rozhodnutí Úřadu soutěžitelé Sodexo, Edenred a Up mezi lety 2004 a 2018 vzájemně koordinovali svoje obchodní podmínky vůči obchodním řetězcům ohledně maximálního počtu přijímaných stravenek na jeden nákup. Svým jednáním tak narušili hospodářskou soutěž na trhu vydávání, prodeje a odkupu papírových stravenek a souvisejících služeb na území České republiky. Došlo tak k porušení nejen zákona o ochraně hospodářské soutěže, ale také soutěžních ustanovení Smlouvy o fungování Evropské unie, protože dohodou mohl být ovlivněn i obchod mezi členskými státy.

Účastníci řízení se minimálně od roku 2003 snažili (i prostřednictvím své Asociace provozovatelů poukázkových systémů, z. s., a jejího předchůdce) na základě předcházející společné dohody zavést obchodní podmínku, podle které v maloobchodních prodejnách nebude přijímáno více než pět kusů stravenek na nákup. Nejpozději od dubna 2004 pak obchodní podmínku o omezení počtu stravenek přijímaných k úhradě nákupu na maximálně pět kusů prosadili v nejvýznamnějších maloobchodních řetězcích, přičemž následně bylo dodržování této podmínky ze strany Asociace i jednotlivých vydavatelů

stravenek kontrolováno. Motivací pro omezení počtu stravenek byla pro vydavatele rovněž snaha o eliminaci kritiky a samotné udržení stravenkového systému v České republice. Výsledkem protisoutěžního jednání bylo především nastavení shodných obchodních podmínek všech zmíněných společností a omezení spotřebitelů při používání stravenek.

Společnosti Sodexo byla za popsané jednání uložena pokuta ve výši 132 271 000 korun, společnosti Edenred 101 940 000 korun a společnosti Up 44 941 000 korun. Po nabytí právní moci rozhodnutí budou muset účastníci zakázané dohody do 60 dní informovat své maloobchodní partnery působící v oblasti prodeje potravin o zániku a neplatnosti dohody, uveřejnit tuto informaci na svých internetových stránkách po dobu minimálně jednoho roku a upravit všechny své smlouvy, podle kterých nesměl jejich maloobchodní partner přijímat více než pět kusů stravenek na jeden nákup. Proti rozhodnutí byl podán rozklad a není pravomocné.

Úřad pokutoval zakázanou dohodu mezi dodavateli audiovizuální techniky

Účastníci řízení: **AV MEDIA SYSTEMS, a. s., " M plus ", spol. s r. o., Nowatron Elektronik, spol. s r. o., SCIENTICA AGENCY, s. r. o.**

Souhrnná prvostupňová pokuta: 2 442 000 Kč (S0040/2018; PM 22. 3. 2022; narovnání)

Úřad uložil svým prvostupňovým rozhodnutím soutěžitelům AV MEDIA SYSTEMS, " M plus " Nowatron Elektronik, a SCIENTICA AGENCY pokuty v souhrnné výši 2 442 000 korun za uskutečňování zakázané dohody o veřejných zakázkách (tzv. bid rigging).

Podle rozhodnutí Úřadu mezi sebou soutěžitelé působící v oblasti dodávek audiovizuálních řešení a techniky na přelomu roků 2016 a 2017 ovlivnili výsledek dvou výběrových řízení a narušili tak hospodářskou soutěž při výběru dodavatelů.

Všichni účastníci řízení požádali Úřad o aplikaci tzv. narovnání, kdy přistoupili na Úřadem zjištěný skutkový stav a jeho právní kvalifikaci, za což jim byly sníženy sankce o 20 %.

AV MEDIA SYSTEMS byla uložena pokuta ve výši 1 695 000 korun, společnosti " M plus " pokuta 507 tisíc korun, společnosti Nowatron Elektronik pokuta ve výši 200 tisíc korun a společnosti SCIENTICA AGENCY pokuta 40 tisíc korun.

Porušení soutěžního zákona Asociací jazykových škol

Účastník řízení: **Asociace jazykových škol**

Prvostupňová pokuta: 9 120 000 Kč (S0022/2020; v řízení o rozkladu potvrzena vina, vráceno k opětovnému rozhodnutí o výši pokuty)

Asociace jazykových škol (dále jen „Asociace“), která sdružuje přibližně 40 jazykových škol, se dopustila protisoutěžního jednání, když stanovila minimální přípustnou cenu za jednu hodinu výuky cizích jazyků určenou pro výběrová řízení na poskytování služeb jazykového vzdělávání. Tuto cenu uveřejnila, uplatňovala vůči svým členům a prosazovala u zadavatelů veřejných zakázek. Podle rozhodnutí Úřadu mělo jednání přímý dopad na hospodářskou soutěž probíhající v oblasti služeb jazykového vzdělávání na území České republiky a zákazníci těchto služeb, jelikož v jeho důsledku byla podstatně omezena vzájemná konkurence mezi členy sdružení, respektive byly ovlivněny základní parametry soutěže mezi nimi, a byla ovlivněna hospodářská soutěž mezi poskytovateli služeb jazykového vzdělávání.

Asociace stanovovala tímto způsobem ceny nejméně od druhé poloviny roku 2017 a postupně sazby dokonce aktualizovala. Asociace na svých jednáních pravidelně otázku cen diskutovala a kontrolovala své členy, aby stanovené sazby dodržovali, a vyzývala je k nápravě.

Vůbec poprvé v historii uložil Úřad pokutu za zakázané rozhodnutí sdružení soutěžitelů na základě obrátu členů sdružení za poslední ukončené účetní období. Maximální částka pokuty tak mohla dosahovat až 10 % z obrátu členů, který přesahoval 900 milionů korun. Za zaplacení pokuty budou po nabytí právní moci rozhodnutí ručit jazykové školy, které jsou součástí Asociace. Výjimku z ručení mají soutěžitelé, kteří se stanovením minimální ceny prokazatelně nesouhlasili a Úřad na protisoutěžní jednání upozornili.

Předseda Úřadu Petr Mlsna v řízení o rozkladu potvrdil, že Asociace se dopustila protisoutěžního jednání, změnil však dobu trvání přestupku a první stupeň nyní bude muset opětovně rozhodnout o výši pokuty.

Nesoučinnost při místních šetřeních

Místní šetření patří k nejdůležitějším úkonům v rámci správního řízení nebo dokonce před zahájením řízení. Jedná se o jedinečný nástroj, který Úřadu umožňuje zajistit důkazy o protisoutěžním jednání. Současně je ze své podstaty místní šetření neopakovatelnou událostí

a pokud nemůže být provedeno, nelze tento nedostatek napravit. Soutěžitelé mají proto zákonnou povinnost s Úřadem při provádění místního šetření spolupracovat a poskytovat mu nezbytnou součinnost. Pokud tak neučiní, jedná se o přestupek, který může být potrestán pokutou až do výše 300 tisíc korun, nebo do 1 % z obrátu daného soutěžitele. Přísné pokuty byly v roce 2022 uloženy hned pěti soutěžitelům.

Pokuty pro prodejce hutního materiálu

Účastník řízení: **HK STEEL TRADING s.r.o. v likvidaci**

Prvostupňová pokuta: 300 000 Kč (V0059/2022; PM 20. 5. 2022)

Účastník řízení: **EUROTUBES s.r.o.**

Prvostupňová pokuta: 333 000 Kč (V0058/2022; PM 26. 5. 2022)

Účastník řízení: **Marc spol. s r.o.**

Prvostupňová pokuta: 326 000 Kč (V0060/2022; PM 21.12.2022; potvrzeno v řízení o rozkladu)

Účastník řízení: **MIT METAL POWER, a.s.**

Prvostupňová pokuta: 1 870 000 Kč (V0057/2022; PM 22.12.2022; potvrzeno v řízení o rozkladu)

Jednatelé uvedených soutěžitelů znemožnili provedení neohlášeného místního šetření, v jehož rámci měli zaměstnanci Úřadu hledat a zajišťovat důkazy o možném protisoutěžním jednání. Vzhledem k závažnosti jednání uložil Úřad pokuty v maximální výši. Všechny tyto pokuty byly uloženy ve formě příkazu. Proti dvěma z nich nebyl podán odpor a příkazy se tak staly pravomocnými. Společnosti Marc a MIT METAL POWER využily možnosti podat odpor, proto Úřad zahájil klasické správní řízení, v jehož rámci jim byla pokuta uložena rozhodnutím. Společnosti proti rozhodnutím následně podaly rozklady, které předseda Úřadu jako nedůvodné zamítl.

Úřad uložil soutěžiteli Beryko pokutu za obstrukce při místním šetření

Účastník řízení: **Beryko s.r.o.**

Prvostupňová pokuta: 22 500 000 Kč (V0031/2022; PM 26. 1. 2023; podaný rozklad byl vzat zpět)

Úřad prováděl v obchodních prostorách společnosti Beryko místní šetření kvůli podezření na protisoutěžní jednání při distribuci a prodeji výrobků značky Xiaomi v České republice. V průběhu šetření jeden z jednatelů společnosti odmítl inspektorům Úřadu předat a zpřístupnit svůj mobilní telefon, druhý jednatel pak předal k prověření mobilní telefon a notebook, u nichž však došlo ke smazání, respektive změně obsahu těchto zařízení. Dále došlo ke skrytému smazání velké části

obsahu pracovní e-mailové schránky jednoho ze zaměstnanců, a ani po výzvě nebyly inspektorům Úřadu zpřístupněny zálohy pracovních e-mailových schránek pracovníků společnosti Beryko. Soutěžitel Beryko v celém průběhu místního šetření vědomě a cíleně činil řadu kroků, aby šetření Úřadu zhatil, nebo výrazně ztížil, a to přes opakovaná poučení o následcích takového jednání.

Při ukládání pokuty Úřad zohlednil, že se jednalo o úmyslně obstrukční jednání vedené záměrem neumožnit řádné prověření obchodních záznamů. Jeho závažnost navíc výrazně zvýšila skutečnost, že vycházelo přímo od jednatelů a společníků šetřeného soutěžitele.

Vertikální dohody

První snížení pokuty za efektivní compliance

Účastník řízení: **Z – TRADE s. r. o.**

Prvostupňová pokuta: 17 649 000 Kč (S0365/2020; PM 21. 9. 2022; narovnání)

Soutěžitel Z – TRADE porušil český zákon o ochraně hospodářské soutěže i unijní soutěžní právo, když narušil hospodářskou soutěž na trhu dodávek svíček a „aroma sortimentu“ luxusních značek (např. Yankee Candle, WoodWick a Millefiori Milano). Úřad prokázal, že Z – TRADE v období od 20. 12. 2013 do 24. 9. 2020 stanovoval svým odběratelům pevné minimální maloobchodní ceny pro prodej konečným spotřebitelům. Zahájení a trvání obchodní spolupráce s odběrateli podmiňoval dodržováním jím stanovených cen, kontroloval dodržování těchto cen odběrateli a osobně, písemně nebo telefonicky je vyzýval k navýšení cen na jím stanovenou úroveň. Prodejci, kteří chtěli prodávat za nižší než stanovené ceny, hrozil sankcemi v podobě ukončení dodávek nebo spolupráce, jež v několika případech uplatnil.

V důsledku jednání soutěžitele Z – TRADE došlo k omezení soutěže mezi jednotlivými prodejci jím dodávaného zboží. Ti byli omezeni v možnosti nabízet zboží zákazníkům za nižší cenu, než kterou stanovila společnost Z – TRADE. Nejméně sedm let tak docházelo k navýšování cenové hladiny dotčeného zboží v neprospěch koncového spotřebitele.

Účastník řízení se v rámci procedury narovnání k nezákonnému jednání přiznal, za což mu byla pokuta snížena o 20 %. K dalšímu snížení pokuty došlo v důsledku toho, že Úřad poprvé v historii zohlednil skutečnost, že účastník řízení měl zavedený tzv. compliance program (program slučitelnosti, jehož účelem je předcházet porušování

právních předpisů či etických norem ze strany zaměstnanců a podniku jako celku).

Určování maloobchodních cen a omezování online prodeje společností EURONA

Účastník řízení: **EURONA s.r.o.**

Prvostupňová pokuta: 12 773 000 Kč (S0160/2021; PM 5. 1. 2023; narovnání)

Společnost EURONA v období od 3. 9. 2018 do 16. 11. 2020 určovala svým odběratelům pevné maloobchodní ceny, za které mají prodávat její produkty, a současně omezovala internetový prodej tohoto zboží prostřednictvím e-shopů provozovaných jejími odběrateli. EURONA dále kontrolovala, zda odběratelé stanovené ceny a podmínky dodržují, a prostřednictvím e-mailů si pak vynucovala úpravu cen nebo stažení produktů z online prodeje, a to i pod hrozbou sankcí.

Soutěžitel EURONA svým jednáním podle rozhodnutí Úřadu uzavíral a plnil se svými odběrateli zakázané dohody o přímém určení cen pro další prodej a zakázané dohody o omezení internetového prodeje, v jejichž důsledku došlo k narušení hospodářské soutěže na území České republiky na trzích pracích prostředků, prostředků na mytí nádobí, čisticích prostředků do domácnosti, tělových přípravků, přípravků z řady péče o rostliny, přípravků z řady péče o automobil, přípravků a pochoutek pro domácí mazlíčky a potravin z kategorie zdravé výživy.

V tomto případě Úřad poprvé v historii potrestal omezování internetového prodeje. Vertikální dohody o omezení internetového prodeje potlačují využití důležitého prodejního kanálu, a mohou proto narušovat hospodářskou soutěž. Omezení internetového prodeje je obecně nepřipustné, výjimkou mohou být za určitých okolností pouze speciální distribuční systémy (např. selektivní/výhradní distribuce).

Při ukládání pokuty Úřad zohlednil, že soutěžitel EURONA dobrovolně ukončil protisoutěžní jednání před zahájením správního řízení, všechny své odběratele informoval o nových podmínkách spolupráce, provedl komplexní revizi své smluvní dokumentace, čímž ji uvedl do souladu se zákonem. Účastník řízení rovněž s Úřadem nadstandardně spolupracoval, když se doznal k uzavírání a plnění posuzovaných dohod a poskytl Úřadu doposud neznámé důkazy vztahující se k protisoutěžnímu jednání, což významně přispělo k prošetření a prokázání existence porušení zákona. Úřad proto snížil základní částku pokuty o více než polovinu. Společnost EURONA také využila tzv. narovnání, čímž byla pokuta snížena o dalších 20 %.

Určování maloobchodních cen dodavateli šicí techniky

Účastník řízení: **STRIMA CZECH s.r.o.**

Prvostupňová pokuta: 4 446 000 Kč (S0299/2020; PM 2. 7. 2022; narovnání)

Společnost je dodavatelem šicí techniky (např. značek Janome, Texi, Husqvarna Viking, Pfaff, Singer). V období od 28. 9. 2016 do 30. 6. 2020 stanovovala odběratelům pro prodej konečným spotřebitelům minimální nebo pevné maloobchodní ceny šicí techniky pro domácnosti a jejího příslušenství, kontrolovala jejich dodržování odběrateli a tyto vyzývala prostřednictvím e-mailů nebo krátkých textových zpráv k navýšení cen nejméně na stanovenou úroveň, a to i pod hrozbou sankcí (odepření přístupu do B2B), které v případě nedodržování jí stanovených minimálních nebo pevných cen reálně uplatňovala, přičemž na výzvy k navýšení ceny odběratelé účastníka řízení v uvedeném období přistupovali.

Cílem tohoto jednání bylo narušení hospodářské soutěže a jednání mělo skutečné negativní účinky na hospodářskou soutěž na relevantních trzích v České republice a na Slovensku. Jednalo se o porušení českého i unijního soutěžního práva.

Při ukládání pokuty Úřad v rámci polehčujících okolností zohlednil, že soutěžitel STRIMA dobrovolně ukončil protisoutěžní jednání, všechny své odběratele informoval o neplatnosti předmětných dohod a že nastavování maloobchodní ceny je zcela v diskreci odběratelů. Účastník řízení se v rámci procedury narovnání k protisoutěžnímu jednání přiznal, za což mu byla snížena pokuta o dalších 20 %.

Účastník řízení: **OK business, s.r.o.**

Prvostupňová pokuta: 192 000 Kč (S0339/2020; PM 9. 8. 2022; narovnání)

K protisoutěžnímu jednání došlo na relevantních trzích šicí techniky pro domácnosti a jejího příslušenství na území České republiky a Slovenska. OK business svým jednáním porušil zákon o ochraně hospodářské soutěže i Smlouvu o fungování Evropské unie.

Společnost OK business v období od 8. 3. 2018 do 31. 5. 2020 stanovovala pro prodej konečným spotřebitelům pevné maloobchodní ceny jí dodávaného zboží, kontrolovala dodržování těchto cen odběrateli a žádala odběratele o dodržování těchto cen, na což odběratelé v daném období přistupovali. Předmětem zakázaných vertikálních dohod o cenách tedy bylo omezení odběratelů, kteří nemohli zboží ze segmentu šicí techniky pro

domácnosti a jejího příslušenství dodávané společností OK business dále prodávat za jiné než účastníkem řízení stanovené pevné ceny. Rozhodnutí bylo vydáno v rámci procedury narovnání.

Účastník řízení: **Šicí technika Brother s.r.o.**

Prvostupňová pokuta: 1 134 000 Kč (S0298/2020; PM 7. 1. 2023; narovnání)

Společnost Šicí technika Brother¹ se zabývá mj. velkoobchodním i maloobchodním prodejem domácích šicích a vyšivacích strojů včetně příslušenství a je distributorem šicích strojů a příslušenství značky Brother a Merrylock.

Úřad prokázal, že soutěžitel Brother v období od 5. 9. 2016 do 25. 9. 2018 stanovoval odběratelům pro prodej konečným spotřebitelům pevné či minimální maloobchodní ceny šicí techniky pro domácnosti a jejího příslušenství, kontroloval dodržování těchto cen odběrateli a vyzýval odběratele prostřednictvím e-mailů k navýšení cen na jim stanovenou úroveň, přičemž odběratelé na tyto výzvy přistupovali, a informoval některé odběratele o tom, že v případě nedodržování cen je připraven přijmout opatření, respektive, že již přistoupil k pozastavení dodávek zboží, čímž odběratele nutil dodržovat jim stanovené pevné či minimální maloobchodní ceny.

Toto jednání mělo skutečné negativní účinky na hospodářskou soutěž na vymezených relevantních trzích v České republice a na Slovensku a porušovalo jak vnitrostátní, tak unijní soutěžní právo. Rozhodnutí bylo vydáno v rámci procedury narovnání.

Protisoutěžní jednání orgánů veřejné správy – § 19a ZOHS

Pokuty pro hlavní město Prahu za protisoutěžní vyhlášky o hazardu

Účastník řízení: **hlavní město Praha**

Prvostupňová pokuta: 2 679 000 Kč (S0517/2018; podán rozklad)

Hlavní město Praha uplatňovalo v období od 1. 12. 2012 do 20. 12. 2018 na svém území regulaci umožňující provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her/hazardních her (souhrnně „loterie“) pouze na adresních místech uvedených v přílohách tří obecně závazných vyhlášek, které na sebe časově navazovaly. Výběr těchto adresních míst přitom nebyl proveden na základě

¹ Soutěžitel Šicí technika Brother s.r.o. není majetkově nijak propojen se společností Brother Sewing Machines Europe GmbH.

objektivních, nediskriminačních a předem známých kritérií. Tím došlo na území hlavního města v uvedeném období bez ospravedlnitelných důvodů k narušení hospodářské soutěže na trhu provozování loterií a v období od 1. 12. 2012 do 31. 12. 2016 i na trhu provozování provozoven pro tyto hry, a to zvýhodněním soutěžitelů, kteří mohli na povolených adresních místech nadále loterie provozovat.

Hlavní město vydávalo posuzované vyhlášky s cílem postupně omezovat dostupnost loterií. Vyhlášky se zakládaly na možnosti provozovat loterie na přesně stanovených adresních místech či na nulové toleranci, tzn. že v některých městských částech bylo provozování loterií zcela zakázáno.

Úřad konstatoval, že hlavní město vybralo adresní místa zcela diskriminačním způsobem, pro nějž neexistovala objektivní závazná kritéria, která by byla při výběru aplikována. Praha rovněž neprokázala, že území městských částí, kde byl zvolen jednotný režim regulace ve formě nulové tolerance, vykazují společná specifika oproti územím jiných městských částí, kde bylo zvoleno zafixování provozování loterií na konkrétních adresních místech.

Účastník řízení: **hlavní město Praha**

Prvostupňová pokuta: 1 274 000 Kč (S0461/2021; podán rozklad)

Hlavní město porušilo zákon o ochraně hospodářské soutěže, když povolilo hazardní hry pouze na adresních místech uvedených v příloze k obecně závazné vyhlášce č. 10/2015 Sb. hl. m. Prahy, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 10/2013 Sb. hl. m. Prahy, kterou se stanoví místa a čas, na kterých lze provozovat loterie a jiné podobné hry a kterou se stanoví opatření k omezení jejich propagace účinné od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2020. Podobně živou hru (např. kasina) povolilo hlavní město pouze v městských částech hlavního města Prahy neuvedených v příloze č. 1 obecně závazné vyhlášky č. 14/2020 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vymezují podmínky provozování hazardních her na území hlavního města Prahy, účinné od 1. 1. 2021. Výběr adresních míst, respektive městských částí přitom nebyl proveden na základě objektivních, nediskriminačních a předem známých kritérií.

Hlavní město Praha tak bez ospravedlnitelných důvodů narušilo hospodářskou soutěž na trhu provozování hazardních her na svém území zvýhodněním soutěžitelů, kteří mohli na vymezených místech nadále provozovat hazardní hry. K protisoutěžnímu jednání docházelo v období od 21. 12. 2018 do 14. 10. 2021.

Spojování soutěžitelů

Uskutečňování spojení před rozhodnutím Úřadu

Účastník řízení: **Natland Group, SE**

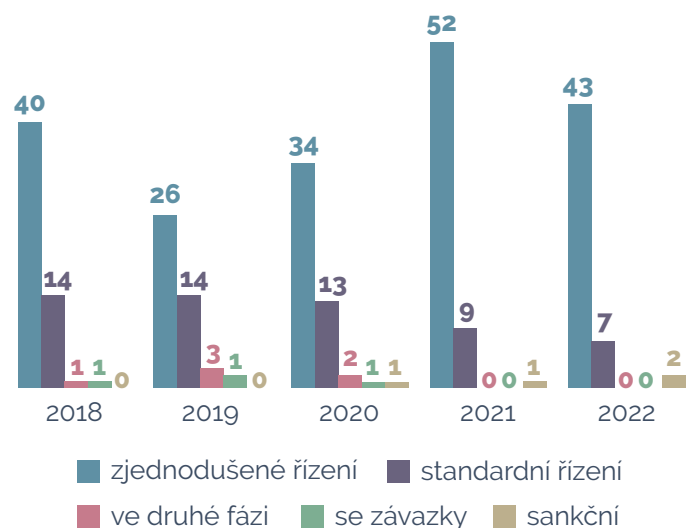
Prvostupňová pokuta: 1 435 000 Kč (S0518/2020; PM 8. 2. 2022; narovnání)

Účastník řízení poté, co získal možnost výlučné kontroly ve společnosti Energo Příbram, s.r.o., vykonal tuto kontrolu hlasováním na valné hromadě společnosti Energo Příbram konané dne 9. 12. 2019 a poté v tomto výkonu kontroly pokračoval rozhodováním na dalších valných hromadách, které se konaly v období do dne 30. 11. 2020. Rozhodnutí, která účastník řízení na valných hromadách učinil, se týkala zejména odvolání a jmenování jednatele a odvolání člena dozorčí rady společnosti Energo Příbram, zvýšení základního kapitálu této společnosti, změny obsahu její společenské smlouvy a schválení její účetní závěrky.

Až dne 1. 12. 2020 nabylo právní moci rozhodnutí Úřadu, kterým bylo ve zjednodušené proceduře povoleno spojení soutěžitelů Natland Group, SE, a Energo Příbram, s.r.o. (případ sp. zn. ÚOHS-S490/2021).

V sankčním řízení účastník řízení požádal o aplikaci procedury narovnání a jelikož splnil všechny předepsané podmínky narovnání, Úřad mu pokutu snížil o 20 % na konečných 1 148 000 korun.

Spojení soutěžitelů – druhy rozhodnutí

Účastník řízení: **Company New a.s.**

Prvostupňová pokuta: 143 000 Kč (S0363/2021; PM 14. 5. 2022; narovnání)

Společnost Company New nabyla akcie představující 100 % základního kapitálu a hlasovacích práv ve společnosti ZOOT a.s., a tím získala možnost vykonávat nad touto společností výlučnou kontrolu, přičemž uvedená transakce představovala spojení soutěžitelů, které s ohledem na výši obrátů dosahovaných spojujícími se soutěžiteli podléhalo povolení Úřadu. Společnost přijala dne 13. 8. 2020 rozhodnutí jediného akcionáře společnosti ZOOT upravující znění jejích stanov a učinila změny na pozicích členů jejího představenstva a dozorčí rady, dne 17. 9. 2020 rozhodnutí jediného akcionáře společnosti ZOOT, kterým odvolala z funkce jednoho z členů jejího představenstva, a dne 14. 10. 2020 rozhodnutí jediného akcionáře společnosti ZOOT, kterým změnila její stanovy a jmenovala do funkce nové členy její dozorčí rady.

Porušení ustanovení ZOHS se tak účastník řízení dopustil v období ode dne 13. 8. 2020 do dne 26. 5. 2021 usku- tečněním spojení soutěžitelů Company New a.s. a ZOOT a.s., a to před podáním návrhu na zahájení řízení o jeho povolení a před právní mocí rozhodnutí ÚOHS, kterým se spojení soutěžitelů povoluje. Protože účastník řízení splnil v posuzovaném případě všechny podmínky procedury narovnání, snížil Úřad pokutu o 20 %.

Případy vyřešené mimo správní řízení

Úřad dle § 21 odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže po předběžném prošetření věci nemusí zahájit správní řízení, pokud na jeho vedení není veřejný zájem s ohledem na nízkou míru škodlivého účinku jednání na hospodářskou soutěž. V roce 2022 tak učinil v následujících případech.

Česká asociace pojišťoven

Šetřený subjekt vydával v elektronických médiích veřejná cenová prohlášení, která se týkala předpokládaného růstu cen za pojištění. Úřad prohlášení České asociace pojišťoven v rámci své činnosti přezkoumal a vnímá je jako potenciální narušení hospodářské soutěže. Úřad o jednání, které by mohlo mít protisoutěžní charakter a potenciálně narušovat hospodářskou soutěž, informoval šetřený subjekt a požadoval, aby od daného jednání ustoupil a zjednal patřičnou nápravu. Úřad vzal na vědomí, že mediální vyjádření šetřeného soutěžitele zazněla v rámci legislativního procesu v souvislosti s přijetím tzv. daňového balíčku, který v sobě zahrnoval také

změnu způsobu zdanění technických rezerv pojišťoven, kdy se šetřený subjekt snažil hájit zájmy svých členů a výsledný návrh zákona v tomto smyslu ovlivnit. Předmětná mediální vyjádření šetřeného subjektu tak bylo možno v tomto případě vnímat jako argument v diskuzi nad legislativním návrhem zákona. Česká asociace pojišťoven přijala stanovisko Úřadu a v rámci ústního jednání v sídle Úřadu poskytla záruky, že k dalšímu problematickému jednání již nedojde.

Veřejná cenová prohlášení, výměnu informací o cenách nebo snahu o zavedení jednotného ceníku u sdružení soutěžitelů Úřad řešil mimo správní řízení u celé řady dalších subjektů například u Asociace autoškol České republiky, z.s., sdružení automobilových dopravců ČESMAD BOHEMIA, Českého svazu zpracovatelů masa nebo OSVČ v oblasti osvětlovací techniky pro natáčení.

Cinema City Czech s.r.o.

Úřad vyřešil bez zahájení správního řízení možné protisoutěžní jednání, které se týkalo poplatků vybíraných provozovatelem sítě multikin Cinema City. Úřad se věcí zabýval na základě podnětu, který upozorňoval na možné zneužití dominantního postavení společností Cinema City Czech v souvislosti s účtováním poplatku Virtual Print Fee (dále jen „poplatek VPF“) ve výši 500 eur za každý kinosál, v němž bude film nasazen.

Poplatek VPF započali provozovatelé kin celosvětově účtovat kolem roku 2009. Sloužil k úhradě nákladů na digitalizaci kinosálů, z níž měli prospěch zejména producenti filmů. Soutěžitel Cinema City účtoval poplatek VPF producentům filmových děl (přeneseně přes jejich distributory) od roku 2011. Digitalizaci kinosálů financoval soutěžitel z vlastních zdrojů a na její úhradu následně vybíral poplatek VPF od producentů filmových děl, aniž by byla předem stanovena celková částka, kterou měl tento poplatek uhradit. Od poloviny roku 2017 postupně přestával poplatky VPF vybírat od skupiny významných hollywoodských producentů, se kterými jako jedinými podepsal smlouvy o hrazení nákladů digitalizace s pevně stanovenou částkou k úhradě. Poslední z těchto smluv byla ukončena v polovině roku 2020, avšak od ostatních producentů filmových děl, s nimiž smlouvy dojednány nebyly, byl poplatek VPF nadále vybírán. Tímto jednáním mohlo docházet ke znevýhodnění zejména českých a evropských producentů filmových děl v hospodářské soutěži s producenty hollywoodskými.

Soutěžitel Cinema City v reakci na šetření a následnou výzvu Úřadu přestával v průběhu roku 2021 poplatek VPF

za nasazení jednotlivých filmů v České republice uplatňovat. Od roku 2022 již v České republice poplatek VPF neúčtuje žádným tuzemským ani zahraničním filmovým producentům. Tím došlo k odstranění obav z možného narušování hospodářské soutěže, a Úřad proto v dané věci nezahájil správní řízení.

Druhostupňové rozhodování

Správní řízení o rozkladu, včetně zajištění fungování a činnosti rozkladových komisí, mají za úkol pracovníci Odboru druhostupňového rozhodování. Případy z oblasti ochrany hospodářské soutěže pak spadají do působnosti Oddělení druhostupňového rozhodování HS.

Úřad v roce 2022 obdržel celkem 19 rozkladů proti prvostupňovým rozhodnutím, na jejichž základě byl zahájen stejný počet správních řízení. Z šetřených případů se čtyři týkaly zakázaných dohod, jeden zneužití dominance, dva nezákonného zásahu a šest bylo procesních.

V roce 2022 bylo na druhém stupni vydáno 13 rozhodnutí, z toho sedm meritorních a šest procesních. V sedmi případech došlo k potvrzení prvostupňového verdiktu v plném rozsahu, ve dvou případech bylo rozhodnutí nižší instance částečně změněno, v jednom případě pak rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno a rovněž v jednom případě rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání. Za protisoutěžní přestupky byly uloženy pravomocné pokuty v celkové výši 176 859 000 korun, naprostá většina z této sumy (174 663 000 korun) připadala na případy zakázaných dohod, zbývající 2 196 000 korun pak na pokuty za nesoučinnost při místních šetřeních.

Vybrané případy

Předseda Úřadu definitivně potvrdil pokuty pro IT kartel Olomouc

Účastníci řízení: **AUTOCONT a.s.; TESCO SW a.s.; ICZ a.s.; MERIT GROUP a.s.; Asseco Central Europe, a.s.; FPO s.r.o.; A-Scan s.r.o.**

Pravomocné pokuty: 79 434 000 Kč (R0011,0012,0013, 0014,0017,0018/2022; PM 19. 4. 2022)

Společnosti AUTOCONT (jako nástupnická společnost společnosti AutoCont CZ a.s.), TESCO SW, ICZ, MERIT GROUP, A-Scan, Asseco Central Europe a FPO porušily zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že si prostřednictvím vzájemných kontaktů a výměny informací rozdělily plnění veřejné zakázky „Rozvoj služeb e-Governmentu

v Olomouckém kraji“, kterou v roce 2012 zadával Olomoucký kraj. Členové kartelu se také nezákonným způsobem podíleli na tvorbě zadání předmětné zakázky. Cílem zakázané dohody bylo ovlivnit výsledek zadávacího řízení, aby nabídka, na jejímž plnění se budou všichni účastníci řízení podílet, byla vítězná. Svůj plán následně realizovali tím způsobem, že dne 30. 4. 2012 byly podány dvě sladěné nabídky, a to výhodnější nabídka společnosti AutoCont CZ, ve které byli ostatní účastníci řízení jako subdodavatelé, a krycí nabídka společnosti ICZ.

Jedná se již o druhé rozhodnutí předsedy Úřadu v dané věci. V předcházejícím rozhodnutí ze srpna 2021 předseda Úřadu sice potvrdil výrok o spáchání kartelové dohody, nicméně výroky o uložených pokutách zrušil a zavázal Úřad, aby se opětovně a podrobněji zabýval odůvodněním uložených pokut. Opakované prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v lednu 2022 a bylo také napadeno rozklady. Předseda Úřadu nyní zamítl všechny rozklady proti uloženým pokutám, když neshledal v prvostupňovém rozhodnutí žádnou nezákonnost a zdůvodnění pokut považoval za přesvědčivé.

Výsledné pokuty pro jednotlivé účastníky řízení jsou následující: ICZ 26 867 000 Kč; MERIT GROUP 20 154 000 Kč; Asseco Central Europe 13 500 000 Kč; AUTOCONT 11 422 000 Kč; TESCO SW 6 854 000 Kč; FPO 405 000 Kč; A-Scan 232 000 Kč (nepodal již v minulosti rozklad, PM proto již 12/2020).

Potvrzení rekordní pokuty za vertikální dohodu pro Garland

Účastník řízení: **GARLAND distributor, s.r.o.**

Pravomocná pokuta: 95 461 000 Kč (R0003/2022; PM 21. 10. 2022)

Dle pravomocného rozhodnutí společnost Garland v období nejméně od 18. 6. 2013 do 30. 5. 2019 stanovovala pro prodej konečným spotřebitelům minimální maloobchodní ceny jí dodávané zahradní techniky, zahradního vybavení a nářadí pro domácí (hobby) použití, kontrolovala jejich dodržování odběrateli a vyzývala je prostřednictvím e-mailů, osobně nebo telefonicky k navýšení cen na ji stanovenou úroveň. Dodavatel uzavírání cenových dohod sám inicioval, trval na jejich dodržování a vymáhal je pod hrozbou sankce, která spočívala např. v blokaci účtu odběratele v objednávkovém systému. Vynucování cenových dohod vedlo i k tomu, že odběratelé sami kontrolovali nedodržování stanovených maloobchodních cen jinými odběrateli a žádali dodavatele o nápravu,

tj. zajištění jednotných (vyšších) maloobchodních cen. Uvedeným jednáním společnost Garland uzavírala zakázané vertikální dohody o určení maloobchodních cen pro další prodej, čímž porušila ZOHS. Za to byla společností uložena pokuta ve výši 95 461 000 Kč.

Předseda Úřadu však ve svém rozhodnutí korigoval závěry Úřadu. Shledal totiž, že správní spis neobsahuje důkazy, které by bez důvodných pochybností dokládaly, že vytýkané jednání trvalo až do data zahájení správního řízení (6. 6. 2019), když k tomuto okamžiku Úřad vázal dokonání přestupku. Dle druhostupňového orgánu poslední dílčí útok byl dokonán dne 30. 5. 2019, kdy proběhla formou emailové komunikace dohoda o určení cen s jedním odběratelem. To se odrazilo i v přiměřeném snížení uložené pokuty, která byla ve druhém stupni ponížena o více než milion korun.

Nejzásadnější právní otázkou v referovaném případě byla problematika vymezení všech dílčích útoků pokračujícího přestupku ve výroku rozhodnutí. Podle předsedy Úřadu z textu přestupkového zákona nevyplývá povinnost všechny dílčí útoky detailně popisovat. Předseda Úřadu dále poukázal na dosavadní rozhodovací praxi, která již prošla přezkumem správními soudy, i na přístup Evropské komise, jež ve svých rozhodnutích o porušení unijních soutěžních předpisů nevyjmenovává konkrétní zakázané dohody, resp. jednotlivé dílčí útoky. Předseda Úřadu také ekonomickými argumenty vyvrátil námitky týkající se likvidačnosti pokuty.

Soudní přezkum

Úřad v roce 2022 navázal na výrazné úspěchy při obhajobě svých rozhodnutí před správními soudy z přechozího období. Ke Krajskému soudu v Brně bylo na Úřad podáno celkem 13 žalob, z toho devět meritorních a čtyři na nezákonný zásah. Soud vydal 19 rozsudků, přičemž v 18 případech zamítl žalobu a potvrdil správnost rozhodnutí Úřadu. Pouze jediná žaloba (případ BABY DIREKT) u Krajského soudu uspěla, Úřad však v této věci podal kasační

82 %

úspěšnost Úřadu
v řízeních před
Krajským soudem
v Brně v oblasti
hospodářské soutěže

82 %

úspěšnost Úřadu
v řízeních před
Nejvyšším správním
soudem v oblasti
hospodářské soutěže

stížnost. Soud vydal další čtyři procesní usnesení, z nichž třikrát zastavil řízení kvůli zpětvzetí žaloby a jednou žalobu odmítl.

K Nejvyššímu správnímu soudu v roce 2022 dorazilo 16 kasačních stížností souvisejících s rozhodnutími ÚOHS (osm meritorních a osm na nezákonný zásah). V devíti z jedenácti vydaných rozsudků se soud vyslovil ve prospěch Úřadu, soudem byly také odmítnuty další dvě kasační stížnosti žalobců.

Také Ústavní soud v roce 2022 odmítl dvě ústavní stížnosti, které se týkaly případů z oblasti protisoutěžního jednání orgánů veřejné správy podle § 19a ZOHS.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 10. 2022, sp. zn. III. ÚS 1300/22 (OZV města Děčína)

Statutární město Děčín podalo ústavní stížnost proti rozsudkům Nejvyššího správního soudu² a Krajského soudu v Brně³, které odmítly žalobu města a potvrdily rozhodnutí Úřadu⁴ deklarující porušení § 19a ZOHS. Konkrétně se jednalo o protisoutěžní obecně závaznou vyhlášku regulující provozování loterií ve městě. Stěžovatel se dovoľoval ochrany před zásahem státu do činnosti územních samosprávných celků, když tvrdil, že Úřad není oprávněn posuzovat soulad obecně závazných vyhlášek (dále též „OZV“) se ZOHS.

Ústavní soud stížnost jednoznačně odmítl. Konstatoval, že Nejvyšší správní soud ústavně souladným způsobem odůvodnil, že článek 101 odst. 4 Ústavy výslovně předpokládá zásah státu do činnosti územních samosprávných celků, a to na základě zákona, vyžaduje-li to ochrana zákona, v tomto případě v užším smyslu ochrana hospodářské soutěže. Výklad, že by měla být normativní činnost obcí vyňata z působnosti § 19a ZOHS, by byl nejen nekoncepční, ale do určité míry i diskriminační ve vztahu

² ze dne 5. 4. 2022, č. j. 7 As 60/2020-34

³ ze dne 6. 2. 2020, č. j. 62 Af 64/2018-52

⁴ rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 15. 5. 2018, č. j. ÚOHS-R145/2017/HS-14196/2018/310/ASi

k soutěžitelům, kteří obdobným nástrojem nedisponují, např. profesní či zájmové samosprávy.

Ústavní soud judikoval, že oprávnění ministerstva vnitra posuzovat soulad OZV se zákonem (§ 123 zákona o obcích) nevylučuje, aby i jiný subjekt (zde Úřad) vykonával rovněž dozor nad orgánem územní samosprávy. Skutečnost, že lze aplikovat § 19a ZOHS na normotvorbu obcí v podobě OZV, dle Ústavního soudu vyplývá mimo jiné i z § 19a odst. 4 ZOHS. Dozorové prostředky dle § 123 zákona o obcích a dle § 19a ZOHS mohou být aplikovány vedle sebe, předměty jejich přezkumu se nepřekrývají. Úřad tak dle Ústavního soudu může posuzovat i soulad obecně závazných vyhlášek územních samosprávných celků se ZOHS.

V daném případě Ústavní soud neshledal porušení ústavně zaručeného práva stěžovatele na samosprávu ani jiných práv. Ke stejným závěrům dospěl Ústavní soud i ve věci obdobné ústavní stížnosti města Varnsdorf.⁵

Úřad obhájil u soudů všechna místní šetření

V roce 2022 Úřad zaznamenal řadu pozitivních rozsudků Krajského soudu v Brně i Nejvyššího správního soudu, které přezkoumávaly zákonnost provedených místních šetření. Úřad všechna šetření obhájil, žádné tak nebylo soudem označené za nezákonné, jak se toho dovolávaly vyšetřované podniky. Správní soudy tak opakovaně potvrdily, že i mimo zahájené správní řízení Úřadu náleží relativně rozsáhlé vyšetřovací pravomoci, které mu umožňují provádění efektivního dozoru, což obnáší i provádění šetření na místě v obchodních i jiných prostorách soutěžitelů.

Poznatky, které vedou k provedení místního šetření, nemusí být dle soudů jednoznačné ani prokázané. Pokud by Úřad již disponoval důkazy, že mezi dotčenými subjekty došlo k protiprávnímu jednání, jehož důsledkem bylo porušení hospodářské soutěže, nemusel by místní šetření ani provádět. Tyto poznatky by samy o sobě sice nemusely obstát jako důkaz o protisoutěžních dohodách v rámci příslušného správního řízení, nicméně mohou mít relevanci coby indicie vedoucí k provedení místního šetření. Pro důvodné podezření však postačí, pokud podklady, např. e-maily a další důkazy, lze vykládat i v neprospěch žalujícího soutěžitele. V daném okamžiku totiž není namístě polemika, která verze je pravděpodobnější, když žalobci zpravidla přicházejí s alternativním vysvětlením získaných podkladů, ale zda z podkladů lze

těž dovozovat závěry, které vyvodil Úřad. Soudy rovněž vysvětlily, že požadavek na provádění extenzivního prověřování před provedením samotného místního šetření by mohl vést k varování případných účastníků protisoutěžního jednání, důsledkem čehož by mohlo být ukrytí či zničení důkazů. Správní soudy jsou si dobře vědomy, že provedení šetření na místě je zpravidla nejúčinnějším a mnohdy nezastupitelným nástrojem k získání stěžejních důkazů k prokázání protisoutěžního jednání.

Soudy také uznávají, že je nepochybné, že naplňování veřejného zájmu na odhalování protisoutěžních deliktů je do určité míry znesnadněno procesními standardy, které na řízení u Úřadu a provádění místních šetření klade zákon a soudní judikatura. Nejvyšší správní soud si je zároveň vědom složité pozice Úřadu při rozkrývání protisoutěžního jednání a získávání relevantních důkazů k jeho prokázání. Na Úřad proto nelze, pokud jde o získávání podkladů a poznatků k provedení místního šetření, klást nepřiměřeně vysoké nároky. Právě při výkladu sporných otázek, jako je třeba povinnost zástupce soutěžitele dostavit se se svými komunikačními zařízeními do místa šetření, soudy vycházely ze smyslu a účelu místního šetření a volily výklad, který provedení šetření neznemožňuje.

⁵ Ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením sp. zn. I. ÚS 3011/22 ze dne 22. 11. 2022.

Významná tržní síla

Rok 2022 lze z pohledu významné tržní síly považovat za přelomový. Po dlouhých přípravách transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci (dále též „směrnice“) došlo k přijetí novelizačního zákona č. 359/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití. Tato novela, účinná k 1. 1. 2023, představuje po několika letech podstatnou změnu v pojetí tzv. významné tržní síly. Mimo to dochází v důsledku novely zákona k rozšíření seznamu nekalých obchodních praktik a podstatnému rozšíření subjektů, na které zákon bude dopadat.

Harmonizací ochrany slabší smluvní strany a nekalých obchodních praktik v potravinovém řetězci se Úřadu nově otevírá možnost mezinárodní spolupráce s dozorovými orgány jiných členských států Evropské unie. Při vzájemných setkáváních Úřad čerpá ze svých bohatých zkušeností, které za téměř patnáct let v agendě nekalých obchodních praktik získal.

Implementace směrnice 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci do zákona

Odbor metodiky a kontroly tržní síly se významným způsobem podílel na legislativních pracích spojených s transpozicí směrnice do českého právního řádu. Směrnice cílí na ochranu malých a středních podniků v zemědělském a potravinovém řetězci, které jsou v postavení dodavatelů zemědělských produktů a potravinářských výrobků. Směrnice byla s účinností od 1. ledna 2023 transponována do zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinářských produktů prostřednictvím zákona č. 359/2022 Sb. (dále jen „novela“). Touto transpozicí došlo mj. k podstatnému rozšíření počtu subjektů podléhajících zákonné regulaci (řádově stovky oproti původním přibližně 10–13 subjektům), ke změně konceptu

významné tržní síly a pojetí nekalých obchodních praktik a k zavedení mezinárodní spolupráce mezi sektorovými regulátory na unijní úrovni.

Pojem „potravina“ zákon nahrazuje širším pojmem „zemědělské produkty a potravinářské výrobky“ (§ 2e) ZVTS). Zákon tak nově nepočítá pouze s kontrolou velkoformátových maloobchodních řetězců nakupujících potraviny pro jejich následných prodej, ale reguluje právní vztahy všech subjektů zabývajících se výrobou, zpracováním nebo obchodem zemědělských produktů nebo potravinářských výrobků, jejichž definice odpovídá seznamu přílohy I Smlouvy o fungování Evropské unie; platí přitom, že mezi tyto zemědělské produkty a potravinářské výrobky patří rovněž produkty neuvedené v této příloze, avšak zpracované pro použití jako potraviny s využitím látek, výrobků nebo zboží uvedených v této příloze. Mezi zemědělské produkty a potravinářské výrobky tak patří například obiloviny, živé rostliny a květinářské výrobky, živá a mrtvá zvířata, maso, mléko a mléčné výrobky, mlýnské výrobky, tabák, korek, zbytky a odpady v potravinářském průmyslu.

Další zásadní novinkou, která bude významná pro celý zemědělsko-potravinářský sektor, je rozšíření konceptu významné tržní síly na celý dodavatelsko-odběratelský řetězec. Nadále je ponechán v platnosti pojem významné tržní síly, tento koncept ale nově vychází ze vzájemného poměrování obrátu smluvních stran, které odpovídá významu a smyslu směrnice (§ 3 ZVTS). Posuzování významné tržní síly bude reflektovat konkrétní smluvní vztah příslušného dodavatele a odběratele zemědělských výrobků a potravinářských produktů. Zákon proto po vzoru směrnice stanoví pět hraničních obrátových pásem akcentujících ochranu malých a středních podniků (viz tabulka). Tržní silou tak bude disponovat jakýkoliv odběratel zemědělských produktů nebo potravinářských výrobků v celém dodavatelsko-odběratelském řetězci, pokud jeho roční obrát přesáhne dva miliony eur a současně se bude nacházet ve vyšším obrátovém pásmu než jeho dodavatel. Pokud u každé ze smluvních stran přesáhne roční obrát částku 350 milionů eur, jejich právní vztah již nebude podléhat regulaci zákona.

Kupní síla dodavatelů a odběratelů dle ZVTS je relativní, vychází se z pěti vzájemných hraničních obrátových pásem											
výše ročního obrátu											
dodavatel						odběratel					
≤	2	mil. EUR				>	2	mil. EUR			
>	2	mil. EUR	a	≤	10	mil. EUR	>	10	mil. EUR		
>	10	mil. EUR	a	≤	50	mil. EUR	>	50	mil. EUR		
>	50	mil. EUR	a	≤	150	mil. EUR	>	150	mil. EUR nebo > 5 mld. Kč v ČR		
>	150	mil. EUR	a	≤	350	mil. EUR	>	350	mil. EUR		

Podle § 3a odst. 2 ZVTS se při výpočtu ročního obrátu odběratele, dodavatele nebo jejich aliance bude vycházet z ročního obrátu podniku, nezávislého podniku, partnerského podniku a propojeného podniku podle doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků.

V ustanovení § 4 ZVTS je nově uveden taxativní výčet nekalých obchodních praktik, kterých se může dopustit pouze odběratel s významnou tržní silou, respektive aliance odběratelů vůči dodavateli, který je podle obrátových kritérií stanovených v § 3 ZVTS slabší smluvní stranou. Oproti dřívější právní úpravě jde o úplný a konečný výčet nekalých obchodních praktik, který nelze dále rozšiřovat; zákon již neobsahuje generální klauzuli. Odběratel s významnou tržní silou se proto dopustí přestupku pouze tehdy, naplní-li svým jednáním všechny zákonné znaky příslušné skutkové podstaty.

Pokud jde o výčet nekalých obchodních praktik, většina jednání, které zákon zakazoval před 1. 1. 2023, zůstává zachována, pouze došlo k jejich jazykovému zpřesnění, nebo u nich zákon nadále nevyžaduje znak soustavnosti (srov. například § 4 odst. 2 písm. a) nebo b) ZVTS). Nově zákon přebírá některé praktiky ze směrnice, například neoprávněné získání, využití nebo zpřístupnění obchodního tajemství dodavatele odběratelem s významnou tržní silou (§ 4 odst. 2 písm. i) ZVTS). Po vzoru směrnice zákon v § 4 odst. 3 ZVTS nově zavádí tzv. šedé praktiky, kdy zakazuje určitá jednání odběratelů za předpokladu, že se na nich odběratel s dodavatelem před jejich uskutečněním písemně nedohodl.

Z důvodu vyšší transparentnosti a posílení právní jistoty zákon, na rozdíl od směrnice, i nadále vyžaduje písemnou formu smluvních ujednání, která musí předcházet

dodávkám zemědělských produktů nebo potravinářských výrobků anebo poskytování služeb s tím souvisejících (§ 3b ZVTS). Zákon rovněž stanoví základní náležitosti takové smlouvy. Nedodržení písemné formy nebo obsahových náležitostí smlouvy se považuje za nekalou obchodní praktiku (§ 4 odst. 2 písm. f) ZVTS). Podle přechodných ustanovení k novele platí, že smlouvy uzavřené přede dnem nabytí účinnosti novely, jejichž náležitosti jsou s novelou v rozporu, uvedou smluvní strany do souladu s novelou do 12 měsíců od nabytí účinnosti novely, tedy do 31. 12. 2023.

V § 10a ZVTS je nově zakotven princip mezinárodní spolupráce. Účinná ochrana proti nekalým obchodním praktikám je založena na součinnosti členských států při šetření nekalých obchodních praktik.

Pokud jde o dozorová a vyšetřovací oprávnění Úřadu, v této oblasti novela nepřinesla žádné podstatné změny. Nadále se přiměřeně použijí ustanovení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Sektorové šetření nákupního trhu v letech 2021 až 2022

S ohledem na přijetí UTP směrnice na evropské úrovni bylo již od poloviny roku 2019 zřejmé, že nejen vztahy mezi obchodními řetězci a jejich dodavateli potravin se v dodavatelském řetězci vyznačují jistou mírou mocenské asymetrie, která se promítá do nevyvážených smluvních podmínek. Několik měsíců poté ovlivnila pandemie covid-19 dostupnost některých trvanlivých potravin na pultech obchodů, a především způsobila razantní zvýšení

jejich cen. Obdobný dopad nejen na potravinářský sektor měla a stále má ruská agrese na Ukrajině započatá v únoru 2022. Všechny tyto události byly pro Úřad natolik zásadní, že jej podnítily k zahájení sektorového šetření trhu nákupu potravin za účelem dalšího prodeje v České republice. Vzhledem k obsahu UTP směrnice však již tento trh nebyl vymezen tak úzce, jako tomu bývalo dříve (řešící primárně vztahy dodavatelů s obchodními řetězci). V centru zájmu Úřadu se nově ocitly též nižší úrovně trhu potravinové vertikály, kde taktéž dochází k nákupu potravin mezi podnikateli s různou vyjednávací pozicí.

Provedené sektorové šetření přineslo Úřadu řadu poznatků významných pro jeho další činnost. Zprv šetření skutečně potvrdilo, že výrazně asymetrické vztahy se běžně vyskytují i v nižších člancích zemědělského a potravinového řetězce v České republice. Situaci lze dokumentovat na vztahu drobného zemědělce a výkupny, který bývá často podmíněn nedostatkem srovnatelných obchodních partnerů, což způsobuje jednostrannou orientaci smluv s výrazným znevýhodněním zemědělce jakožto slabší smluvní strany. Velmi podobně vyznívá také vztah mezi zemědělskými podnikateli a tzv. food brokery, kteří ve velkém nakupují produkci a následně ji na svých linkách uvádějí do prodejného stavu (například mrazírny). Značně výhodnější pozice na trhu bývá patrná rovněž u zpracovatelských podniků (průmyslová výroba potravin), jimž profesionální aparát a značný objem vytvářené produkce pod vlastní, často poměrně známou značkou umožňuje vyjednat si na svých slabších partnerech ústupky, jichž by ve vztahu s rovnocennou smluvní stranou běžně nemohly dosáhnout.

Za příznačný rys podnikání nižších článků potravinového řetězce je možné označit také obchod prováděný převážně na bázi ústních smluv. Novelizovaný zákon nicméně požaduje po odběratelích s významnou tržní silou písemné smlouvy, a to včetně stanovených obsahových náležitostí (§ 3b zákona). Dotčení odběratelé tak budou muset během roku 2023, kdy platí přechodné období, tyto náležitosti smluv uvést do plného souladu se zákonem. Řešení může představovat například uzavírání předem připravených a standardizovaných rámcových smluv s dodavateli a následný obchod vždy na základě písemné realizační dohody (například formou objednávky a její akceptace). Povinná písemnost tak sice bude představovat pro odběratele se zvláštní odpovědností náklad, avšak následná transparentnost a jednoznačnost smlouvy pro obě strany nepochybně dokáže tento náklad převážít.

Dodavatelský řetězec také doposud fungoval na bázi různých dlouhých lhůt splatnosti. Zatímco zákon o významné

tržní síle vyžadoval po obchodních řetězcích lhůtu splatnosti nejvýše 30 dnů ode dne doručení faktury, v nižších člancích vertikály se běžně uplatňoval § 1963 občanského zákoníku, podle něhož sice daná lhůta byla výchozí, ale smluvním stranám bylo odchylným ujednáním umožněno tuto lhůtu dále prodlužovat, a to dokonce i nad rámec 60 dnů. I sektorové šetření ukázalo, že převažuje lhůta splatnosti třicet dnů, výjimkou však není dohodnutá lhůta splatnosti 90 nebo dokonce 120 dní. Novela zákona přináší pro všechny odběratele s významnou tržní silou povinnost platby do 30 dnů ode dne doručení faktury, přičemž odchylná ustanovení smluv budou naplňovat skutkovou podstatu nekalé obchodní praktiky.

Úřad se rovněž zabýval faktory, které vedly k razantnímu zvýšení maloobchodních cen potravin v posledních dvou letech (často v řádu desítek procent), a úrovní ziskovosti jednotlivých článků dodavatelského řetězce. V tomto směru zjistil, že požadavky na zvýšení cen potravin (často i opakované) vycházely převážně od dodavatelů, kteří byli zasaženi značným zvýšením svých výrobních nákladů, zejména pak za energie (objektivní složka). Na druhou stranu ale ve zdražení potravin hrál roli také druhý faktor, který nelze připisovat objektivním důvodům a který vychází jednoduše z toho, že některé produkty se staly v důsledku krizové situace mnohem vzácnější (ať už šlo o trvanlivé potraviny a obavy z uzavření obchodů během pandemie covid-19 anebo o vyšší poptávku po některých surovinách v Evropě, kterou způsobil náhlý výpadek dodávek z Ukrajiny). Obě jmenované složky pak podpořily inflaci, která byla v České republice oproti celoevropskému průměru během roku 2022 přibližně dvojnásobná. Co se pak týče ziskovosti, lze uvést, že podle dostupných dat ani krizové situace nezpůsobily, že by se jednotlivá odvětví v potravinovém řetězci ocitla kumulativně ve ztrátě. To ovšem neplatí o sektoru stravování a pohostinství, kde nucené uzavření provozů způsobilo záporný hospodářský výsledek tohoto odvětví.

Posledním důležitým prvkem, jenž sektorové šetření podrobně rozebíralo, byly služby související s nákupem a/ nebo prodejem potravin. V této části Úřad konstatoval, že služby a jejich souvislost s prodejem či nákupem potravin je třeba chápat v materiálním smyslu a specifikoval základní podmínky, za nichž lze služby poskytovat. V dalších částech se sektorové šetření věnovalo modernizaci přístupu ke službám a zmapování nových typů služeb. V dodavatelském řetězci se například začaly prosazovat služby týkající se tzv. kmenových dat, které byly doposud běžně poskytovány mezi smluvními stranami bezplatně. Aktuálně vznikly nové platformy pro jejich poskytování,

které jsou již úplatné. U těchto služeb bude vždy třeba posuzovat přiměřenost plnění a protiplnění a zjišťovat, zda dané služby představují pro slabší stranu reálný přínos ve srovnání s běžnou obchodní spoluprací.

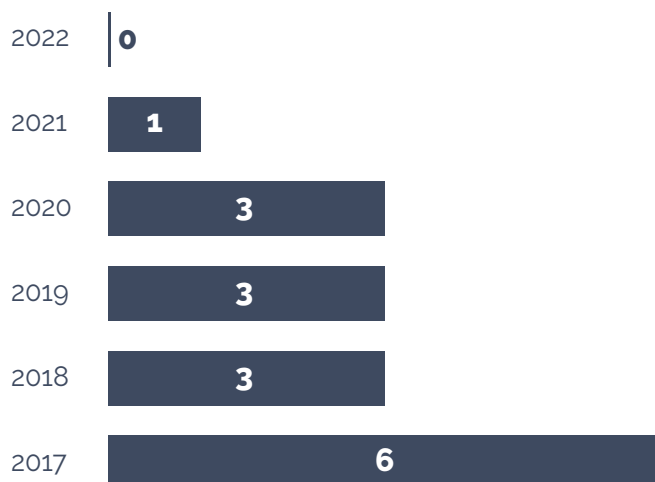
Shrnuto, sektorové šetření dalo Úřadu pro budoucí činnost mnohé impulzy a ozřejmuje, na jaké aspekty vztahů

odběratelů s významnou tržní silou a dodavatelů zemědělských a potravinářských výrobků se dále zaměřovat. Zpráva ze sektorového šetření je dostupná na webových stránkách Úřadu a může tak přinést určitou zpětnou vazbu a ozřejmit účel nové legislativy i subjektům v dodavatelském řetězci.

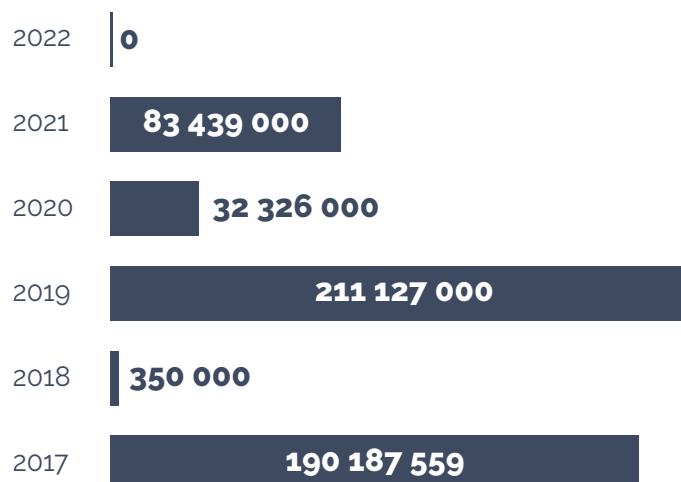
Statistické údaje v I. stupni v oblasti kontroly významné tržní síly za rok 2022

Počet obdržených podnětů	14
Počet podnětů šetřených z vlastní činnosti	11
Počet obdržených dotazů na výklad zákona	12
Počet zahájených správních řízení	0
Počet ukončených správních řízení	4
Počet případů vyřešených soutěžní advokací	3
Pokuty uložené za nekalé praktiky v oblasti významné tržní síly	0
Celková výše pokut uložných za nekalé praktiky v oblasti významné tržní síly	0

Zahájená správní řízení

Výše uložených pokut (v Kč)

Vybraný případ

Řetězec HRUŠKA se zavázal vrátit svým dodavatelům potravin 39,3 mil. Kč

Účastník řízení: **Hruška, spol. s r. o.**

(S0026/2019; PM 18. 5. 2022; S0200/2021; PM 8. 6. 2022)

V květnu roku 2022 vydal Úřad dvě prvostupňová rozhodnutí (2. 5. a 23. 5. 2022), kterými přijal závazky navržené společností Hruška, spol. s r. o., k odstranění závadného stavu a současně uložil společnosti Hruška jejich splnění. Z procesních důvodů byla se společností Hruška vedena dvě správní řízení, která se lišila vymezením období trvání vytýkaného jednání. Rozhodnutí ze dne 2. 5. 2022 se zaměřuje na období od 1. 7. 2016 do 17. 1. 2019, rozhodnutí ze dne 23. 5. 2022 se pak vztahuje k navazujícímu období od 18. 1. 2019 do 18. 6. 2021. Případem se prvostupňový orgán Úřadu zabýval opětovně, neboť v roce 2021 předseda Úřadu předchozí rozhodnutí Úřadu zrušil a vrátil k novému pojednání.

Úřad společnosti Hruška vytýkal, že od druhého pololetí roku 2016 do poloviny roku 2021 s některými svými dodavateli potravin sjednávala a uplatňovala tzv. plnohodnotný servis spočívající ve snížení ceny zásob společnosti Hruška u potravin s ohroženou záruční lhůtou s následným vystavením opravného daňového dokladu dodavatelem. K uplatnění plnohodnotného servisu přistupovala společnost Hruška v případech, kdy se jí nepodařilo prodat zboží, u kterého hrozilo uplynutí záruční lhůty. V praxi nedocházelo k fyzickému vracení zboží s ohroženou záruční lhůtou, ale k jeho přecenění. Společnost prostřednictvím účetního úkonu přecenění zásob požadovala po dodavatelích finanční kompenzaci ve výši rozdílu původní maloobchodní prodejní ceny včetně DPH a výprodejové prodejní ceny včetně DPH. Společnost Hruška vytýkaným jednáním zcela přenášela obchodní rizika a ztráty spojené s prodejem zboží s ohroženou záruční lhůtou na dodavatele potravin.

Úřad v rozhodnutích konstatoval, že jednání společnosti Hruška bylo nekalou obchodní praktikou sjednávání nebo uplatňování práva na vrácení nakoupených potravin. Přitom nebylo rozhodné, zda v praxi docházelo k fyzickému vracení nakoupených potravin či zda byly realizovány účetní operace, jimiž bylo dosaženo obdobného výsledku.

Při vydání rozhodnutí o závazcích byl Úřad povinen zohlednit existenci směrnice, neboť v době vydání rozhodnutí již marně uplynula lhůta k její transpozici do českého

právního řádu. Ačkoliv k Úřadem vytýkanému jednání docházelo ze strany společnosti Hruška ve vztahu k vyššímu počtu dodavatelů potravin, v důsledku eurokonformního výkladu mohli být za poškozené považováni pouze dodavatelé potravin, kteří dle čl. I. odst. 2 směrnice spadali do nižšího obrátového pásma v porovnání s obrátovým pásmem, ve kterém se nacházela společnost Hruška.

Namísto vydání sankčního rozhodnutí společnost Hruška preferovala alternativní ukončení správního řízení spočívající v přijetí závazků. Navrhla proto Úřadu závazky, kterými by došlo k odstranění závadného stavu. Tyto závazky Úřad vyhodnotil jako dostačující, namísto uložení pokuty závazky akceptoval a zastavil správní řízení. Zcela zásadním a z pohledu Úřadu naprosto nezbytným byl závazek společnosti Hruška vrátit 74 dotčeným dodavatelům potravin finanční prostředky, které od nich společnost Hruška neoprávněně získala na základě plnohodnotného servisu. V souhrnu se jednalo o částku 39 274 764 Kč včetně DPH, kterou společnost Hruška byla povinna vrátit do 8. února roku 2023.

Vedle vrácení částek plnohodnotného servisu dodavatelům potravin se společnost Hruška zavázala (i) zdržet se sjednávání nebo uplatňování plnohodnotného servisu, (ii) zajistit, aby se takového jednání zdržely i osoby, které ovládá, (iii) odstranit ujednání o plnohodnotném servisu ze všech typů smluv a dohod uzavřených s nízkoobratovými dodavateli potravin, (iv) písemně informovat své nízkoobratové dodavatele potravin o obsahu výroku závazkového rozhodnutí Úřadu a (v) vypracovat a uvést do své praxe interní směrnice, administrativní opatření a kontrolní mechanismy, v jejichž důsledku by mělo být eliminováno riziko porušení zákona o významné tržní síle.

Druhostupňové rozhodování a soudní přezkum v oblasti kontroly významné tržní síly

V roce 2022 neprobíhalo v oblasti kontroly významné tržní síly žádné řízení o rozkladu proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Nicméně jedno správní řízení je od 18. 8. 2020 přerušeno do doby, než v předmětné věci Nejvyšší správní soud rozhodne o kasační stížnosti Úřadu a takovéto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nabyde právní moci.

Ke Krajskému soudu v Brně nebyla podána žádná žaloba v oblasti významné tržní síly a krajský soud nevydal v této oblasti žádný rozsudek. Rovněž k Nejvyššímu správnímu soudu nebyla podána v roce 2022 žádná kasační stížnost a NSS nevydal v této oblasti žádné rozhodnutí.

Veřejné zakázky

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykonává dozor nad zadáváním veřejných zakázek a koncesí již od ledna 1995. Jeho činnost v tomto smyslu se v současnosti řídí především zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Zákonný rámec dozorové činnosti je transpozicí ustanovení evropských přezkumných směrnic (směrnice Rady 92/13/EHS a 89/665/EHS)⁶, které upravují specifiky přezkumného řízení a posilují záruky zásad transparentnosti a nediskriminace při zadávání veřejných zakázek. V rámci dozoru nad zadáváním veřejných zakázek ÚOHS rozhoduje, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky (včetně koncese – viz § 2 odst. 2 ZZVZ) nebo při zvláštních postupech dle části šesté ZZVZ⁷ postupoval v souladu se ZZVZ, ukládá nápravná opatření, projednává přestupky zadavatelů a ukládá pokuty. ÚOHS dále vykonává dohledovou činnost dle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících. Smyslem výše uvedených zákonů je zajištění volné a svobodné soutěže mezi dodavateli veřejných zakázek (či dopravci ucházejícími se o uzavření smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících v rámci nabídkových řízení) a současně provedení výběru nejvhodnější nabídky transparentním způsobem bez diskriminace dodavatelů či účastníků zadávacího, respektive nabídkového řízení. Rovně, transparentní a nediskriminační soutěžní prostředí pak ve svém důsledku přináší úspory veřejných financí. V rámci dozoru nad zadáváním veřejných zakázek provádí ÚOHS také kontrolu podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), a to pokud jde o soulad úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek. V neposlední řadě se ÚOHS v oblasti veřejného zadávání výraznou měrou podílí na osvětové a metodické činnosti. Svou angažovaností na poli veřejného zadávání tak neplní pouze roli dozorového orgánu, nýbrž je i subjektem, který díky této aktivitě vyvíjené nad rámec rozhodovací činnosti přispívá ke kultivaci zadavatelského prostředí. Za zmínku pak též stojí i navázání spolupráce s akademickou půdou a její postupné rozvíjení.

Legislativní změny

Ve vztahu k legislativním změnám je třeba primárně zmínit kroky související s přijímáním komplexní novely ZZVZ. Bohužel ani v roce 2022 se nepodařilo tento legislativní proces završit. Z pohledu práva veřejných zakázek se v případě této přijímané novely jedná o zásadní a dlouho očekávaný dokument, jenž má vyřešit některé nejasnosti, které vyvstaly v aplikační praxi, a rovněž reagovat na Evropskou komisí vytykanou nedostatečnou transpozici některých pravidel ze zadávacích směrnic. Nicméně v uplynulém roce se podařilo tuto novelu dostat téměř k samotnému konci legislativního procesu (jako sněmovní tisk 249).⁸

Byť komplexní novela ZZVZ stále přijata nebyla, došlo i tak v roce 2022 k legislativním změnám dotýkajícím se práva veřejných zakázek. V uplynulém roce došlo mj. k novelizaci ZZVZ v souvislosti se změnou zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí. S účinností ode dne 1. září 2022 tak byla do ZZVZ a do zákona o veřejných službách v přepravě cestujících začleněna nová ustanovení, jež stanoví pravidla pro postup zadavatele, respektive objednatele, v zadávacích, respektive nabídkových řízeních, na jejichž účastníky či jejich poddávatele dopadají sankce dle zákona o provádění mezinárodních sankcí.⁹ V souvislosti s přezkumem tohoto typu postupů zadavatelů pak ZZVZ nově obsahuje speciální ustanovení k vedení řízení souvisejícího s uplatňováním mezinárodních sankcí. Ustanovení bylo včleněno do § 261a ZZVZ. Úřad se stal dozorovým orgánem, který je v tomto ohledu příslušný aktivně vstoupit do zadávacího procesu a učinit nápravu, avšak stíhání přestupků ve vztahu k řádnému provádění sankcí dle zákona o provádění mezinárodních sankcí zůstalo v kompetenci Finančního analytického úřadu.

⁶ Ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady 2006/97/ES, 2007/66/ES a 2014/23/EU.

⁷ Tj. soutěž o návrh a zadávání veřejných zakázek prostřednictvím rámcových dohod a dynamických nákupních systémů.

⁸ Návrh předmětné novely ZZVZ včetně pozměňovacích návrhů je dostupný na internetové adrese <https://psp.cz/sqw/text/historie.sqw?o=9&T=249>.

⁹ Především ustanovení § 48a ZZVZ.

Dne 1. prosince 2022 nabyl účinnosti zákon č. 360/2022 Sb., o podpoře nízkoemisních vozidel prostřednictvím zadávání veřejných zakázek a veřejných služeb v přepravě cestujících, který zadavatelům veřejných zakázek, respektive objednatelům veřejných služeb v oblasti dopravy, stanovil minimální podíly nízkoemisních vozidel, které budou muset zadavatelé veřejných zakázek a objednatelé veřejných služeb v přepravě cestujících dodržet v rámci jimi uzavíraných smluv.¹⁰ Dozor nad dodržováním povinností dle tohoto zákona, včetně pravomoci rozhodovat o případných přestupcích při nedodržení těchto povinností, byl svěřen ÚOHS.

V souvislosti s legislativními změnami týkajícími se práva veřejných zakázek je též třeba zmínit nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2022/2560 ze dne 14. prosince 2022 o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh, jehož obsah dopadá mj. na oblast veřejného zadávání, na jehož podobě se intenzivně podíleli prostřednictvím připomínek i zaměstnanci Sekce veřejných zakázek.¹¹ Nařízení zavádí pro určité situace potenciálně indikující možné narušení vnitřního trhu zahraničními subvencemi oznamovací povinnost účastníka zadávacího řízení či dynamického nákupního systému vůči zadavateli. Rovněž je zadavateli stanovena povinnost odmítnout v některých situacích nabídku nebo žádost o účast.¹²

Z chodu Sekce veřejných zakázek

V průběhu roku 2022 pokračoval Úřad v oblasti dozoru nad veřejným zadáváním v rozvíjení trendu nastoupeného v předchozím období, který se vyznačuje zejména otevřenou komunikací směrem k adresátům dozorové činnosti, ale i směrem k odborné a laické veřejnosti, stejně tak jako k zástupcům veřejných institucí a stakeholderům. Vedle aktivní komunikace se ÚOHS nicméně v uplynulém roce zaměřil taktéž na komplexnější komunikaci témat (jak ze své vlastní činnosti, tak obecně z oblasti veřejného zadávání) prostřednictvím vlastních internetových stránek a sociálních sítí.

Předně je třeba zdůraznit stále intenzivnější metodickou, podpůrnou a osvětovou činnost, kterou ÚOHS vykonává navenek. Mezi jednu z nejvýraznějších aktivit v tomto smyslu patří bezesporu realizace tzv. Metodických dnů veřejného zadávání, s jejichž pořádáním započal ÚOHS již v roce 2021. V roce 2022 byly zorganizovány další tři Metodické dny, které byly zaměřeny na vybraná témata z oblasti veřejného zadávání. Přestože jsou Metodické dny již tradičně pořádány online formou, jejich výstupy je možné nalézt na internetových stránkách ÚOHS, kde se s nimi mohou seznámit i zájemci, kteří se samotných online setkání neúčastnili.¹³ V souvislosti s akcemi pořádanými Úřadem pak nelze opomenout ani první ročník mezinárodní Májové konference o veřejných zakázkách, který se setkal s velkým zájmem odborné veřejnosti.

Zástupci ÚOHS taktéž v uplynulém roce aktivně vystupovali a přednášeli na mimořádně velkém množství konferencí, seminářů, školení či diskusí. V jejich rámci poskytovali metodická doporučení z pohledu dozorového orgánu ve vztahu k výkladu a aplikaci institutů ZZVZ, a to mj. v souvislosti s některými aktuálními otázkami vystávajícími ve spojitosti s recentní turbulentní situací na trhu s některými komoditami. Zároveň se zástupci Úřadu setkávali se zástupci institucí, které mají vliv na zadavatelské prostředí v České republice, a společně diskutovali nad možnostmi jeho zlepšení do budoucna. Obsáhlý přehled vybraných akcí, kterých se zástupci Sekce veřejných zakázek v tomto smyslu účastnili, je uveden na internetových stránkách ÚOHS.¹⁴ V neposlední řadě je možno též doplnit, že především díky důvěře v kvalitně odvedenou práci se ÚOHS stal respektovaným a důvěryhodným partnerem i pro orgány činné v trestním řízení, kterým v uplynulém roce poskytoval v rámci provedených konzultací své odborné závěry k řadě právních otázek vznesených například ze strany Národní centrály proti organizovanému zločinu či Nejvyššího státního zastupitelství.

ÚOHS rovněž v uplynulém roce zpracoval, či se podílel na zpracování několika výkladových stanovisek a metodik zaměřených zejména na aplikaci problematických institutů ZZVZ v kontextu aktuální situace. Tato stanoviska se stala důležitým metodickým nástrojem, jehož prostřednictvím ÚOHS průběžně přispívá ke kultivaci zadavatelského

¹⁰ Jedná se o transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/33/ES o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel a její novelizační směrnice 2019/1161.

¹¹ Nařízení v českém jazyce je dostupné na internetové adrese <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>.

¹² Zejména v případě, kdy Evropská komise přijme rozhodnutí zakazující zadání veřejné zakázky dodavateli; což Komise učiní, pokud zjistí, že dodavatel využívá zahraniční subvenci narušující vnitřní trh a nenabídne závazky, které toto narušení plně a účinně napravují nebo pokud tyto závazky nejsou dle Komise vhodné ani dostatečné k plně a účinně nápravě takového narušení.

¹³ Dostupné na internetové adrese <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/metodicke-dny-verejneho-zadavani.html>.

¹⁴ Dostupné na internetové adrese <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/uskutecnene-akce-v-ramci-metodicke-cinnosti/prehled-vybraných-akcí-v-roce-2022.html>.

prostředí v České republice. Vyzdvihnout je třeba zejména metodické doporučení pro nákup léčivých přípravků, které je reakcí na nesprávnou praxi zadavatelů při nákupu léků, kterou ÚOHS v uplynulém roce pokutoval, a jehož smyslem je poskytnout prakticky použitelný návod správné praxe, jak v režimu ZZVZ přistupovat k nákupům léků. Dále je možné zmínit stanovisko k objasňování a doplňování nabídek v zadávacích řízeních reflektující mj. aktuální rozhodovací praxi ÚOHS či metodické materiály ke správnému postupu zadavatelů ve vztahu k nákupům energií v současné turbulentní době. ÚOHS rovněž v uplynulém roce vydal sborník rozhodovací praxe v oblasti veřejných zakázek v dopravě za poslední přibližně dva roky, a to s cílem napomoci dobré zadávací praxi nejenom v tomto segmentu trhu, neboť některé závěry z rozhodovací praxe jsou všeobecně platné i vůči jiným trhům.¹⁵

V souvislosti s vykonávanou metodickou činností nelze přehlížet ani aktivity, které nemusejí být na první pohled adresátům činnosti ÚOHS zcela zřejmé. Sekce veřejných zakázek se například podílela na zpracování vyjádření v několika řízeních vedených před Soudním dvorem Evropské unie a rovněž na připomínkování návrhů právních předpisů jak na tuzemské, tak na unijní úrovni, například nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh. Rovněž pak nelze přehlížet realizaci rozsáhlého dotazníkového šetření, prostřednictvím kterého byly osloveny tuzemské obce jakožto jedna z největších a nejzranitelnějších skupin zadavatelů, a to s cílem identifikovat úskalí a limity, na které při zadávání veřejných zakázek narážejí, ale především s cílem získat detailnější informace o tom, s čím mají tito zadavatelé ve své zadavatelské praxi největší problémy, a na která témata a náměty z oblasti veřejného zadávání by se měl ÚOHS v rámci své osvětové a metodické činnosti směřovat ve vztahu k této skupině zadavatelů zaměřit. Výsledky předmětného šetření pak byly zohledněny v rámci další metodické činnosti.¹⁶

Co se týče samotné dozorové činnosti, i v roce 2022 pokračovala Sekce veřejných zakázek v již nastaveném trendu racionalizace rozhodování a odklonu od striktního formalismu. Do rozhodovací praxe se významně promítala snaha nepostihovat čistě formální pochybení zadavatelů nemající reálný dopad na hospodářskou soutěž

a namísto toho reálně zkoumat společenskou škodlivost konkrétního jednání zadavatelů. Na druhou stranu nelze opomenout, že ÚOHS jednoznačně deklaroval, že účelová podání nejsou žádoucí¹⁷ a že flagrantní porušování právních předpisů z oblasti veřejného zadávání bude i nadále přísně postihováno.¹⁸ V dozorové činnosti je rovněž zřetelný nárůst počtu případů, kdy Sekce veřejných zakázek přistupuje v rámci zjišťování skutkového stavu k realizaci různých forem šetření podmínek a reálné soutěže na relevantních trzích tak, aby vydaná rozhodnutí byla opřena o zcela konkrétní skutková zjištění. Prováděná šetření na relevantním trhu jsou mnohdy časově náročná, nicméně bez takto získaných informací, které představují zásadní skutková zjištění, nelze zpravidla rozhodnout. Zároveň je třeba poznamenat, že v roce 2022 se Sekce veřejných zakázek zabývala šetřením několika veřejných zakázek pravidelné povahy. Tato šetření měla výrazný dopad na časovou náročnost výkonu dozorové činnosti Sekce veřejných zakázek, a to především s ohledem na složité zjišťování skutkového stavu, zejména výše předpokládané hodnoty veřejných zakázek, což si vyžádalo nadstandardní množství dílčích propočtů. Konečným výstupem byla i několika set stránková rozhodnutí, jejichž zpracování znamenalo ve svém důsledku zřetelné zatížení Sekce veřejných zakázek.¹⁹

I v roce 2022 se Sekce veřejných zakázek věnovala šetření obdržených podnětů a provádění ostatních správních činností, mezi něž patří též výkon kontrolní činnosti podle kontrolního řádu. Celkově je Úřadem upřednostňováno provádění šetření na základě podnětů, neboť tento způsob šetření postupu zadavatelů bývá výrazně efektivnější. Na rozdíl od kontroly dle kontrolního řádu je totiž možno reagovat na zjištěné skutečnosti pružněji a případně

15 Všechna vydaná stanoviska a metodiky, stejně tak jako uvedený sborník, jsou dostupné na internetové adrese <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova-standoviska-a-metodiky.html>.

16 Např. v rámci Metodických dnů veřejného zadávání či při účasti na akcích Dny malých obcí.

17 Např. rozhodnutí č. j. ÚOHS-17549/2022/500 ze dne 25. 5. 2022, v němž Úřad na základě závazného právního závěru uvedeného v rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. ÚOHS-07479/2022/161 ze dne 12. 4. 2022 dospěl k závěru, že navrhovatelí namítaným postupem zadavatele nemohla vzniknout či hrozit újma a není tak dána aktivní legitimace navrhovatele k podání návrhu na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele.

18 Z pravomocných rozhodnutí ÚOHS lze odkázat např. na rozhodnutí č. j. ÚOHS-04169/2022/500 ze dne 3. 2. 2022, kterým byla zadavateli uložena pokuta ve výši 800 tisíc Kč za spáchání přestupku spočívajícího v příliš široce vymezeném předmětu plnění veřejné zakázky, což vedlo k diskriminaci dodavatelů na relevantním trhu; či na rozhodnutí č. j. ÚOHS-27023/2022/500 ze dne 9. 8. 2022, kterým byla zadavateli uložena pokuta ve výši 600 tisíc Kč za pokračování v přestupku spočívajícím v nezadání veřejné zakázky v některém z druhů zadávacích řízení, ačkoliv k tomu byl zadavatel povinen.

19 Lze odkázat např. na pravomocné rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-25324/2022/500 ze dne 27. 7. 2022.

zahájit správní řízení co nejdříve. V některých případech je dokonce možno zjednat nápravu ještě v průběhu běžícího zadávacího řízení, tj. před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku.

V souvislosti s hodnocením roku 2022 lze uzavřít, že Úřadu se dařilo vystupovat jako nezávislá a důvěryhodná autorita v oblasti ochrany hospodářské soutěže v rámci veřejného zadávání a svou činností přispíval ke kultivaci zadavatelského prostředí v České republice, ale i šíření témat souvisejících s problematikou zadávání veřejných zakázek napříč odbornou a laickou veřejností.

Dozor nad veřejnými zakázkami ve výsledcích

Z rozsahu agendy, kterou Sekce veřejných zakázek v roce 2022 řešila, je zjevné, že došlo k mírnému poklesu v celkovém počtu zahájených správních řízení, kdy v roce 2022 bylo před Úřadem zahájeno celkem 507 správních řízení, což je o 58 méně (o 10,3 %) než v předchozím roce. Mírný pokles v celkovém počtu zahájených správních řízení je dán především poklesem počtu řízení zahájených na návrh, kdy u správních řízení zahájených na návrh došlo k poklesu z 250 na 190 (o 24 %) oproti roku 2021. Naopak u správních řízení zahájených z moci úřední došlo k nárůstu z 315 na 317 (o 0,6 %) oproti roku 2021. Důvodem poklesu počtu správních řízení zahájených na návrh může být mj. skutečnost, že Úřad postupně od roku 2021 významným způsobem rozšířil svoji metodickou a edukační činnost. Tato byla zacílena jednak na zadavatele – přičemž Úřad zohledňoval specifika postavení jednotlivých skupin zadavatelů a metodickou podporu koncipoval tak, aby odpovídala individuálním potřebám těchto skupin – a dále na dodavatelskou obec. Tím bylo docíleno stavu, kdy zadavatelé se oproti předchozím letům dopouštějí nižšího počtu pochybení, jež lze klasifikovat jako triviální; tzn. Úřad nyní vede minimum správních řízení zahájených na návrh, jejichž obsahem by byl tento typ pochybení.

V kontextu výše uvedeného pak nelze též přehlížet, že rozhodovací praxe Úřadu, potažmo jejího předsedy, se v roce 2022 vyvíjela v souladu s již dříve nastoleným trendem racionalizace rozhodování a odklonu od striktního formalismu. Do rozhodovací praxe se tak významně promítala snaha nepostihovat čistě formální pochybení zadavatelů nemající reálný dopad na hospodářskou soutěž. Současně dal ÚOHS jednoznačně najevo, že účelová podání nemohou vést k úspěchu navrhovatelů ve správních řízeních.

Lze konstatovat, že uvedené skutečnosti mohou mít bezesporu vliv na mírný pokles počtu správních řízení zahájených na návrh během posledních dvou let. Nelze však opomenout, že jedním z důsledků tohoto stavu je skutečnost, že v porovnání s předchozími lety roste podíl případů týkajících se skutkově a právně složitých otázek, kdy jsou přezkoumávána potenciální pochybení zadavatelů s vyšší mírou závažnosti, a tedy větším negativním dopadem na soutěžní prostředí.

Celkový počet zahájených správních řízení v roce 2022 však i přes skutečnosti uvedené výše opět překročil dlouhodobý pětiletý průměr, který činí 441,6 případu.

Z hlediska vývoje počtu obdržených podnětů k zahájení řízení z moci úřední došlo v roce 2022 oproti roku 2021 k mírnému poklesu z 634 na 619 (o 2,4 %) podnětů, avšak uvedený počet výrazně překračuje dlouhodobý pětiletý průměr, který činí 401,6 případu. Ve srovnání s rokem 2020 je zde nárůst o 42,3 %. Uvedený počet podaných podnětů měl v roce 2022 bezprostřední odraz i ve vysokém počtu zahájených řízení z moci úřední, což dokládá výrazný podíl podaných podnětů obsahujících relevantní informace o porušení zákona.

V roce 2022 vyřídil Úřad 553 podnětů. V této souvislosti lze doplnit, že po celý rok 2022 pokračovala praxe zavedená v průběhu roku 2021 a spočívající v tom, že v případech, kdy Úřad neshledal důvody pro zahájení správního řízení, zadavateli i pisateli podnětu (je-li Úřadu znám) jsou zasílány odůvodněné výsledky šetření podnětu, ve kterých je obsaženo právní posouzení vedoucí Úřad k závěru, že nejsou dány důvody pro zahájení správního řízení z moci úřední. Úřad má za to, že uplatňování takového transparentního postupu, kdy je postupováno nad rámec minimálních požadavků uvedených v právních předpisech upravujících vyřizování podnětů, výrazně přispělo a přispívá ke zvyšování právního vědomí v oblasti zadávání veřejných zakázek a v konečném důsledku vede k efektivnějšímu a rychlejšímu veřejnému zadávání.

Ačkoli v roce 2022 došlo oproti roku 2021 k mírnému poklesu vydaných rozhodnutí z 615 na 551 (o 9 %), je nutné na uvedený pokles nahlížet jednak v kontextu poklesu počtu obdržených návrhů na zahájení správního řízení, kdy došlo oproti roku 2021 k poklesu o 24 %, a dále v kontextu předchozího výrazného meziročního zvýšení v počtu vydaných rozhodnutí v roce 2021, kdy došlo oproti roku 2020 k nárůstu o 238 rozhodnutí (o 63 %). Je tedy zřejmé, že celkový počet vydaných rozhodnutí v roce 2022 odpovídá trendu vysokého počtu vydávaných rozhodnutí, který se poprvé výrazně projevil v roce 2021.

Při bližším zkoumání jednotlivých výsledků řízení je zřejmé, že korespondují s výše popsáním poklesem vydaných rozhodnutí ve věci. V případě rozhodnutí ve věci, kterým bylo uloženo nápravné opatření nebo pokuta, došlo k poklesu oproti roku 2021 z 413 na 379 (o 8,2 %) vydaných rozhodnutí. Uvedený pokles se projevil i v případě vydávání příkazů, kdy došlo oproti roku 2021 k poklesu z 283 na 264 (o 6,7 %) vydaných příkazů. V případě rozhodnutí ve věci, kterým nebylo shledáno pochybení zadavatele, došlo v roce 2022 oproti roku 2021 k poklesu z 90 na 74 (o 17,8 %) vydaných rozhodnutí, což je dáno především poklesem celkového počtu zahájených správních řízení na návrh. V případě rozhodnutí, kdy nedošlo k věcnému přezkumu postupu zadavatele či objednatele, tj. byly zde dány procesní důvody pro zastavení řízení, došlo oproti roku 2021 k poklesu ze 112 na 98 (o 12,5 %) vydaných rozhodnutí.

V roce 2022 byl počet vydaných rozhodnutí o předběžném opatření *de facto* stejný jako v roce 2021, kdy celkový počet vydaných rozhodnutí o předběžném opatření se snížil ze 122 na 121, přičemž počet rozhodnutí o nařízení předběžného opatření se zvýšil ze 102 na 103 a počet vydaných rozhodnutí o zamítnutí návrhu na předběžné opatření se oproti roku 2021 snížil z 20 na 18. S ohledem na výše uvedené počty rozhodnutí o předběžném opatření lze konstatovat, že v roce 2022 nenastala žádná významná okolnost, která by výrazným způsobem ovlivnila počty vydaných rozhodnutí o předběžném opatření.

V roce 2022 došlo pouze k mírnému poklesu v počtu uložených pokut, a to z 287 na 269 (o 6,3 %). Z hlediska celkové sumy uložených pokut došlo oproti roku 2021 na první pohled k velmi dramatickému poklesu ve výši uložených pokut z 559 473 500 Kč na 11 857 500 Kč (o 97,9 %). V kontextu výše uvedených hodnot je nutné ovšem zohlednit skutečnost, že v roce 2021 byla udělena historicky nejvyšší pokuta ve výši 550 milionů korun za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek. V případě srovnání výše uložených pokut v roce 2021 a 2022, bez uvedené pokuty ve výši 550 milionů korun, naopak v roce 2022 došlo k nárůstu celkové výše pokut o téměř 2,5 milionu korun. V případě srovnání pokut, které byly uloženy zadavateli rozhodnutím – příkazem (a nebyl podán odpor), došlo v roce 2022 z hlediska počtu takto uložených pokut k mírnému poklesu z 243 na 230 (o 5,3 %) uložených pokut oproti roku 2021, avšak i přes uvedený pokles v počtu vydaných příkazů došlo k nárůstu sumy uložených pokut, kdy v roce 2021 byly formou příkazu uloženy pokuty v celkové výši 2 474 000 Kč a v roce 2022 byly uloženy pokuty ve výši 2 924 500 Kč, což představuje nárůst

27,5 dne

průměrná doba pro vydání rozhodnutí I. stupně v roce 2022

o 18,2 %. V roce 2022 bylo kromě pokut uložených příkazem uloženo dalších 39 pokut v celkové výši 8 933 000 Kč. Přehled nejvyšších pokut je uveden v tabulce.

V kontextu činnosti Sekce veřejných zakázek pak ve vztahu k roku 2022 bylo dále vyřízeno celkem 96 dotazů, přičemž touto aktivitou je posilována role ÚOHS v rámci osvětové a metodické činnosti v oblasti veřejného zadávání.

V rámci své dozorové pravomoci Úřad rovněž vykonává kontrolní činnost podle kontrolního řádu. V roce 2022 Úřad zahájil sedm kontrol, přičemž dvě z nich byly rovněž ukončeny. Úřad v rámci těchto ukončených kontrol konstatoval porušení zákona v souvislosti s postupem zadavatele, který nenaplnil podmínky pro použití výjimky podle § 29 písm. b) ZZVZ umožňující zadat veřejnou zakázku mimo zadávací řízení. Dále Úřad ukončil kontrolu, v jejímž rámci přezkoumával naplnění podmínek pro užití jednacího řízení bez uveřejnění s odkazem na § 63 odst. 1 písm. a) zákona o zadávání veřejných zakázek, přičemž bylo konstatováno, že podmínky specifikované v předmětném ustanovení zákona ve vztahu ke kontrolované veřejné zakázce naplněny nebyly. Úřad současně v roce 2022 ukončil další tři kontroly, které byly zahájeny před rokem 2022. V jedné z nich byla řešena problematika nákupu léků a zdravotnických prostředků ze strany zadavatele mimo zadávací řízení prostřednictvím rámcových smluv i samostatných objednávek. V tomto případě byla zejména posuzována otázka stanovení předpokládané hodnoty ve vztahu ke každé z přezkoumávaných veřejných zakázek představujících veřejné zakázky pravidelné povahy. V rámci zbylých dvou kontrol byla řešena otázka naplnění podmínek § 222 zákona o zadávání veřejných zakázek, respektive otázka podstatnosti či nepodstatnosti změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku ve vztahu k dodatkům uzavřeným zadavateli ke smlouvám na plnění příslušných veřejných zakázek.

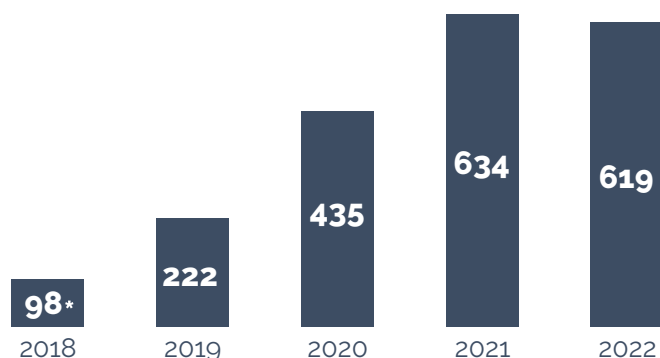
Přehled kontrolní činnosti Úřadu v roce 2022

Počet kontrol zahájených v roce 2022	7
• z toho ukončeno v roce 2022	2
Počet kontrol zahájených před rokem 2022 a ukončených v roce 2022	3
Celkový počet kontrol ukončených v roce 2022	5

Výsledky kontrol v roce 2022

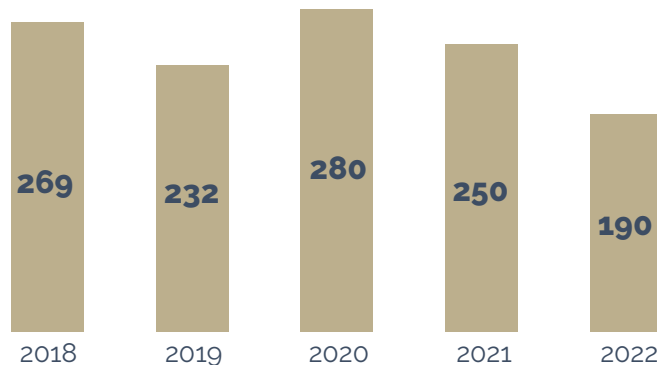
Nezjištěno porušení kontrolovaného ustanovení	0
Zjištěno porušení kontrolovaného ustanovení	5

Počet přijatých podnětů

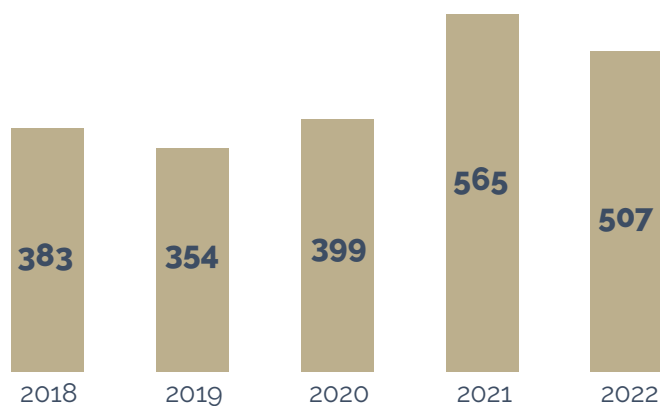

*Jedná se pouze o podněty, u nichž byl uhrazen poplatek.

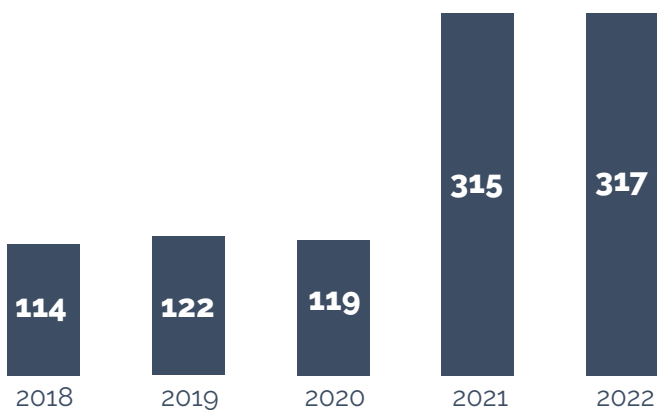
Počet doručených návrhů na zahájení správního řízení

Celkový počet zahájených správních řízení v I. stupni

Počet řízení zahájených z moci úřední

Rozhodovací činnost v I. stupni v oblasti veřejných zakázek v roce 2022

	Přijaté podněty	619
Správní řízení	Zahájená správní řízení celkem, z toho	507
	• na návrh	190
	• ex offo	317
	o z toho na základě kontrol	1
Rozhodnutí I. stupně	Vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem, ²⁰ z toho	1704
	• vydaná rozhodnutí ve věci ²¹	551
	• uloženo nápravné opatření nebo pokuta ²²	379
	o z toho vydáno příkazů ²³	264
	• neshledáno pochybení zadavatele ²⁴	74
	• procesní důvody ²⁵	98
	• předběžná opatření	121
	• rozhodnutí o nařízení předběžného opatření	103
	• rozhodnutí o zamítnutí předběžného opatření	18
	• rozhodnutí o zrušení předběžného opatření	0
	• ostatní prvostupňová rozhodnutí ²⁶	1032
Pokuty	Počet uložených pokut ²⁷	269
	Celková výše uložených pokut, ²⁸ z toho	11 857 500 Kč
	• 230 pokut příkazem (nebyl podán odpor)	2 924 500 Kč
	• 39 pokut rozhodnutím	8 933 000 Kč
Náklady řízení	Počet uložených nákladů řízení ²⁹	96
	Celková výše uložených nákladů řízení ³⁰	1 720 000 Kč
Kauce	Celková výše složených kaucí ³¹	70 049 211,91 Kč
	Celková výše kaucí propadlých do státního rozpočtu ³²	21 471 118,80 Kč

20 Číslo zahrnuje počet všech vydaných rozhodnutí v I. stupni v roce 2022 (rozhodnutí ve věci, rozhodnutí týkající se předběžného opatření a všechna ostatní prvostupňová rozhodnutí).

21 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2022, jimiž bylo ukončeno řízení v I. stupni.

22 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2022, v nichž bylo alespoň ve vztahu k části předmětu řízení uloženo nápravné opatření nebo uložena pokuta.

23 Číslo zahrnuje i příkazy, proti nimž byl podán odpor.

24 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2022, kdy došlo k věcnému přezkumu postupu zadavatele či objednatel a nebyly ve vztahu k žádné části předmětu řízení shledány důvody k uložení nápravného opatření či pokuty.

25 Číslo zahrnuje počet všech rozhodnutí vydaných v roce 2022, kde z různých důvodů nedošlo k věcnému přezkumu postupu zadavatele/objednatel.

26 Číslo zahrnuje počet všech ostatních rozhodnutí vydaných v roce 2022 v průběhu vedeného řízení na I. stupni nebo v souvislosti s ním, jako například stanovování lhůt pro provedení úkonů účastníků řízení, rozhodování o námítkce podjatosti, rozhodování o účastenství v řízení, ustanovování znalců a rozhodování o znalečném, rozhodování o odmítnutí žádosti o nahlédnutí do správního spisu apod.

27 Číslo zahrnuje počet případů, kdy došlo k uložení pokuty příkazem nebo rozhodnutím vydaným v roce 2022 v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, je pokuta započítána jen

jednou. Jestliže byla pokuta uložena v I. stupni a následně zrušena v II. stupni, tato pokuta se do tohoto údaje nezapočítává.

28 Číslo zahrnuje finanční objem všech pokut uložených v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, je pokuta započítána v roce 2022 jen jednou. Jestliže byla pokuta uložena v I. stupni a následně zrušena v II. stupni, tato pokuta se do tohoto údaje nezapočítává.

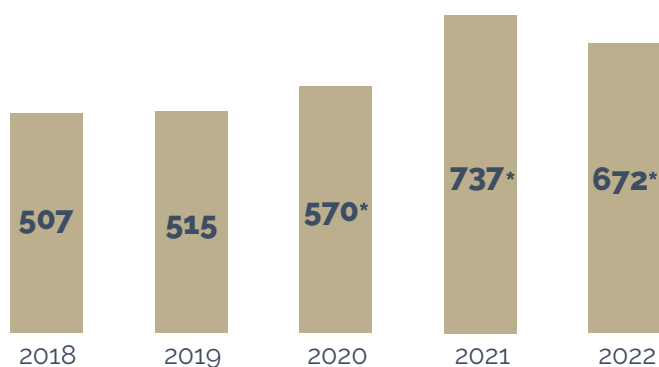
29 Číslo zahrnuje počet případů, kdy došlo k uložení náhrady nákladů řízení rozhodnutím vydaným v roce 2022 v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, jsou náklady řízení započítány v roce 2022 jen jednou. Jestliže byly náklady řízení uloženy v I. stupni a následně zrušeny v II. stupni, tyto náklady řízení se do tohoto údaje nezapočítávají.

30 Číslo zahrnuje finanční objem všech nákladů řízení uložených rozhodnutím vydaným v roce 2022 v I. stupni; byla-li věc řešena na I. stupni opakovaně, jsou náklady řízení započítány v roce 2022 jen jednou. Jestliže byly náklady řízení uloženy v I. stupni a následně zrušeny v II. stupni, tyto náklady řízení se do tohoto údaje nezapočítávají.

31 Číslo zahrnuje celkovou výši kaucí, které byly složeny na účet Úřadu v roce 2022; údaj se neváže jen k řízením zahájeným v roce 2022.

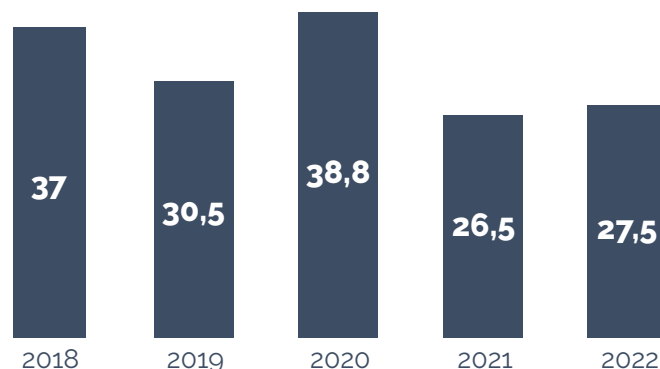
32 Číslo zahrnuje finanční objem kaucí, které v roce 2022 propadly do státního rozpočtu; údaj se neváže jen k řízením zahájeným v roce 2022.

Počet vydaných rozhodnutí I. stupně

*Jedná se pouze o rozhodnutí ve věci a o předběžném opatření.

Rychlost rozhodování na I. stupni (ve dnech)

Nejčastější zjištěná pochybení zadavatelů při zadávání veřejných zakázek

Z hlediska poměrného zastoupení byly v roce 2022 nejčastěji přezkoumávány veřejné zakázky v oblasti stavebnictví (obecně), informačních technologií, zdravotnictví, v menším počtu pak telekomunikací, dopravy a odpadového hospodářství. Co se týče kategorie zadavatelů, nejčastěji byly předmětem přezkumu veřejné zakázky zadávané obcemi a městy, zdravotnickými zařízeními, ministerstvy a kraji nebo subjekty působícími v oblasti správy a výstavby dopravní infrastruktury. Z hlediska zastoupení oblastí veřejných zakázek, v jejichž rámci byl nejčastěji realizován přezkum, jakož i z hlediska kategorie zadavatelů nedošlo ani v roce 2022 k výraznějším změnám v zastoupení. V této souvislosti lze uvést, že v roce 2022 nenastala žádná okolnost, která by zásadním způsobem ovlivnila výkon dozoru, respektive subjekty či oblasti, které jsou uvedeným výkonem dozoru dotčeny.

Mezi nejčastější pochybení zadavatelů, která Úřad při výkonu dozoru nad zadáváním veřejných zakázek zjišťoval, spadá:

- neurčitě, nejednoznačné či diskriminační vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem, včetně požadavků na kvalifikaci;
- výběr dodavatele, který nesplnil podmínky účasti (z oznámení o výběru dodavatele není zcela zřejmé, že došlo k prokázání kvalifikace apod.);
- vyloučení dodavatele v rozporu se zákonem, respektive zadávacími podmínkami (v rozhodnutí

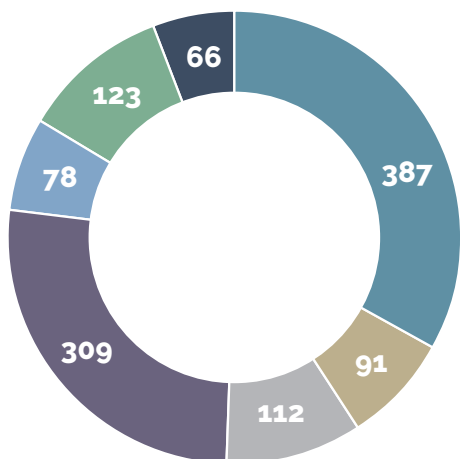
o vyloučení nejsou v potřebné míře detailu uvedeny skutečnosti, na jejichž základě zadavatel rozhodl o vyloučení konkrétního dodavatele; případně tyto důvody nemají svůj odraz ve stanovených zadávacích podmínkách);

- nesplnění uveřejňovacích povinností.

Přehled nejvyšších pokut uložených v roce 2022

spisová značka	zadavatel	výše pokuty v Kč
S0257/2022	hlavní město Praha	2 600 000
S0653/2021	Národní technická knihovna	800 000
S0269/2022	Technické služby města Chomutov	600 000
S0371/2022	město Kyjov	500 000
S0162/2022	obec Mirošovice	360 000
S0316/2022	„Svazek vodovodů a kanalizací“ měst a obcí	300 000
S0220/2022	Úrazová nemocnice v Brně	300 000
S0508/2021	Dopravní podnik hl. m. Prahy, a.s.	200 000
S0224/2022	hlavní město Praha	200 000
S0535/2022	město Planá	200 000
S0587/2022	Silnice LK a.s.	200 000

Statistika četnosti řešených právních otázek ve výročních rozhodnutích a příkazů vydávaných v I. stupni v roce 2022

- konstatováno pochybení zadavatele
- uloženo nápravné opatření
- uložena povinnost uhradit náklady řízení
- uložena pokuta
- zamítnut návrh či zastaveno správní řízení pro neshledání pochybení (po věcném přezkumu)
- zastaveno řízení z procesních důvodů
- uložení zákaz uzavřít smlouvu

Vybrané případy

Renovace veřejného osvětlení obce Drahanovice

Zadavatel: **obec Drahanovice**

Pokuta: 50 000 Kč

(S0159/2022; PM 18. 7. 2022 – potvrzeno R0076/2022)

ÚOHS posuzoval v rámci řízení o přestupcích zákonnost postupu zadavatele, který v průběhu roku 2021 uzavřel dva dodatky ke smlouvě o dílo ze dne 27. 7. 2021, jejímž předmětem byla realizace veřejné zakázky na renovaci veřejného osvětlení. Na základě obou dodatků došlo k prodloužení termínu ukončení prací, a to zejména z důvodu nedostatku čipů a hliníkové slitiny na světových trzích. ÚOHS v rámci řízení dovodil, že zadavatel skutečnosti odůvodňující uzavření předmětných dodatků

mohl předpokládat, neboť problém s nedostatkem čipů a hliníkové slitiny byl aktuální již na jaře roku 2021, tedy v době zahájení zadávacího řízení, a jednalo se o všeobecně známou informaci. Zadavatel tak na tyto skutečnosti mohl reagovat již při přípravě zadávacích podmínek a promítnout je právě do termínu dokončení prací, případně si vyhradit změnu závazku ze smlouvy podle § 100 odst. 1 ZZVZ.

Úřad tedy konstatoval, že se zadavatel dopustil dvou přestupků podle § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ tím, že nedodržel pravidlo stanovené v § 222 odst. 1 ZZVZ, když uzavřením dodatků ke smlouvě umožnil podstatnou změnu závazku ze smlouvy, tedy dopustil se změny, která by ve smyslu § 222 odst. 3 písm. a) ZZVZ umožnila účast jiných dodavatelů nebo by mohla ovlivnit výběr dodavatele v zadávacím řízení, pokud by zadávací podmínky původního zadávacího řízení odpovídaly této změně.

Nákup léčivých přípravků

Zadavatel: **Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně**

Pokuta: 70 000 Kč

(S0559/2022; PM 13. 12. 2022)

Úřad se v řízení o přestupku zabýval posouzením postupu zadavatele při opakovaném pořizování léčivých přípravků. Prokázal, že zadavatel pravidelně pořizoval v průběhu roku 2018 příslušné léčivé přípravky, a tedy byl pro určení režimu, v němž by mělo zadávání veřejných zakázek probíhat, povinen při stanovení předpokládaných hodnot jednotlivých veřejných zakázek postupovat dle § 19 ZZVZ. Dle takto vypočtených předpokládaných hodnot jednotlivých veřejných zakázek ÚOHS dospěl k závěru, že se jedná o veřejné zakázky podlimitní nebo nadlimitní, které měl zadavatel zadat v příslušném zadávacím řízení nebo postupovat jiným v ZZVZ aprobovaným postupem – například nejprve uzavřít rámcovou dohodu nebo zavést dynamický nákupní systém a následně zadávat veřejné zakázky v jejich rámci. To však zadavatel neučinil.

ÚOHS tedy dospěl k závěru, že zadavatel se dopustil pokračování v přestupcích dle § 268 odst. 1 písm. a) ZZVZ tím, že nedodržel pravidlo stanovené v § 2 odst. 3 ZZVZ, když během roku 2018 úplatně pořizoval léčivé přípravky náležející dle anatomicko-terapeuticko-chemické klasifikace léčivých přípravků do příslušné skupiny, tedy zadal jednotlivé veřejné zakázky na dodávky bez provedení zadávacího řízení, ačkoli byl povinen je provést, neboť se dle jejich předpokládaných hodnot jednalo o podlimitní nebo nadlimitní veřejné zakázky, přičemž tím mohl ovlivnit výběr dodavatele.

Alternativní tonery

Zadavatel: **Česká republika – Ministerstvo obrany**

Návrh zamítnut

(S0167/2022; PM 23. 8. 2022 – potvrzeno R0081/2022)

ÚOHS se v řízení zahájeném na návrh zabýval otázkou aplikace zásad sociálně a environmentálně odpovědného zadávání uvedených v § 6 odst. 4 ZZVZ. Navrhovatel měl mimo jiné za to, že zadavatel dotčené zásady nena- plnil dostatečně, konkrétně poukazoval na zadavatelem zvolené způsoby prokázání a zajištění podmínek envi- ronmentálně a sociálně odpovědného zadávání.

ÚOHS dospěl k závěru, že zadavatel zásady uvedené v § 6 odst. 4 ZZVZ reflektoval prostřednictvím stanove- ných zadávacích podmínek, když zavázal dodavatele, aby pro účely realizace poptávaného plnění zajistil dodržová- ní stanovených aspektů sociálně odpovědného zadáva- ní promítnuvších se do celého dodavatelského řetězce a aspektů environmentálně odpovědného zadávání ve smyslu obecného fungování dodavatele. Úřad přitom ne- shledal způsob promítnutí uvedených zásad do zadáva- cího řízení jako nedostatečný či rozporný se ZZVZ. Zada- vateli je ponechána určitá volnost pro volbu konkrétního způsobu naplnění těchto zásad, přičemž Úřadu nepřísluší ukládat zadavateli povinnost užít „odpovědnější“ řešení. Prostřednictvím stanovených zadávacích podmínek byli ve vztahu k účasti v zadávacím řízení a k podání nabídek vázáni všichni potenciální účastníci zadávacího řízení, povinnost dodržení těchto požadavků se tak přeneseně promítla i do výběru dodavatele a do hodnocení nabídek, tudíž i v tomto kontextu bylo dosaženo smyslu § 6 odst. 4 ZZVZ. ÚOHS taktéž dovodil, že ustanovení § 6 odst. 4 ZZVZ neukládá zadavateli povinnost stanovit podmínky, které ještě před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku umožní kontrolovat, zda dodavatelé nepostupují v rozpo- ru s dotčenými požadavky zadavatele.

Snížení energetické náročnosti lůžkového bloku FN Ostrava – Rekonstrukce fasády a střechy

Zadavatel: **Fakultní nemocnice Ostrava**

Návrh zamítnut

(S0230/2022, PM – 13.10. 2022 – potvrzeno R0112/2022)

V řízení zahájeném na návrh Úřad posuzoval, zda zada- vatelem stanovená smluvní podmínka týkající se termínu předání a převzetí staveniště, který je současně i termí- nem zahájení stavebních prací, byla stanovena v soula- du se zásadami transparentnosti a přiměřenosti dle § 6 odst. 1 ZZVZ, a to i v kontextu druhé namítané okolnosti

spočívající v nezačlenění inflační doložky do zadávacích (smluvních) podmínek. Termín byl vázán na písemnou vý- zvu zadavatele, kterou byl tento povinen vůči vybranému dodavateli učinit do šesti měsíců od podpisu smlouvy, přičemž vybraný dodavatel byl následně povinen do de- seti kalendářních dnů od převzetí písemné výzvy zahájit plnění veřejné zakázky.

ÚOHS dospěl k závěru, že stanovená smluvní podmínka není v rozporu se zásadou transparentnosti, neboť způsob stanovení termínu předání a převzetí je dostatečně jasně definován, respektive je jasně vymezeno časové období, v němž má zadavatel vybraného dodavatele k předání a převzetí staveniště vyzvat, a současně je jasně stanove- na lhůta, v níž má vybraný dodavatel následně staveniště převzít. Ze zjištěných skutečností vyplynulo, že zadura- tel lhůtu, v níž má dodavatele vyzvat k předání a převzetí staveniště, stanovil s ohledem na své provozní potřeby, kdy realizace stavebních prací má probíhat za provozu, a místo plnění je tedy nutno řádně připravit. ÚOHS dále konstatoval, že takto stanovený termín předání a převze- tí staveniště sice přináší dodavatelům určitá rizika, která jsou umocněna aktuální situací na trhu, nicméně tato ri- zika nejsou takového charakteru, že by zakládala exce- sivnost dané smluvní podmínky, a to ani v kontextu ab- sentující inflační doložky.

ÚOHS upozornil, že je pouze na zadavateli, jakým způ- sobem budou proměnlivou situací s cenami stavebních materiálů při zadávání veřejných zakázek zohledňovat, a to zejména s ohledem na jejich reálné finanční mož- nosti. Dle ÚOHS je obecně vhodné zakotvit do smlou- vy na veřejnou zakázku mechanismy, které v průběhu její realizace umožní pružně reagovat na změny na trhu (například inflační doložky) či upravit smluvní podmínky. Vždy je však na zvážení zadavatele, zda tyto mechanis- my přijme, či nikoliv. Pokud se zadavatel po zvážení všech okolností rozhodne tyto mechanismy nepřijmout, pak je to pouze jeho obchodní rozhodnutí a tento postup není možné považovat za rozporný se ZZVZ.

Dodávky léčivých přípravků a zdravotnických prostředků

Zadavatel: **Úrazová nemocnice v Brně**

Pokuta: 300 000 Kč

(S0220/2022; PM 16. 9. 2022 – potvrzeno R0095/2022)

ÚOHS v řízení o přestupku posuzoval zákonnost postu- pu zadavatele, který uzavřel několik rámcových dohod za účelem zajištění dodávek léčivých přípravků a zdra- votnických prostředků bez provedení zadávacího řízení.

Zadavatel hájil svůj postup tím, že rámcové dohody uzavřel s Fakultní nemocnicí u sv. Anny v Brně v rámci horizontální spolupráce.

ÚOHS na základě provedených důkazů konstatoval, že pro zvolený postup zadavatele nebyly splněny podmínky ZZVZ. Zadavatel neprokázal naplnění již prvního znaku horizontální spolupráce dle § 12 ZZVZ, a sice aby se jednalo o spolupráci za účelem dosahování společných cílů směřujících k zajišťování veřejných potřeb, neboť mezi těmito veřejnými zadavateli nedošlo k vytyčení společné strategie, kterou by usilovali o dosažení společných cílů. Tvrzená spolupráce mezi veřejnými zadavateli se omezila na delegování činnosti ze zadavatele na Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně. Výkon činnosti byl tedy svěřen pouze druhému z veřejných zadavatelů, kterému první veřejný zadavatel hradil náklady, a nijak se dále na tvrzené spolupráci nepodílel. Zadavatel byl tedy povinen postupovat při zajištění dodávek léčivých přípravků a zdravotnických prostředků v některém ze zadávacích řízení dle ZZVZ.

Vzhledem k tomu, že ÚOHS v předmětném případě shledal výrazné polehčující okolnosti, a naopak žádnou přitěžující okolnost, přistoupil ÚOHS i přes závažnost spáchaného přestupku k uložení pokuty dosahující 26,65 % z její maximální možné výše, kterou následně předseda ÚOHS dále moderoval.

Správce stavby pro rekonstrukci a dostavbu Průmyslového paláce

Zadavatel: **hlavní město Praha**

Návrh zamítnut

(S0208/2021; PM 10. 6. 2022)

V řízení zahájeném na návrh ÚOHS rozhodl o porušení ZZVZ zadavatelem při stanovení požadavku na prokázání technické kvalifikace u člena realizačního týmu. Předseda ÚOHS nicméně předmětné rozhodnutí na základě podaného rozkladu zrušil, neboť nebyla řádně posouzena aktivní legitimace navrhovatele k podání návrhu (R0020/2022/VZ). V novém projednání věci ÚOHS rozhodl podle § 265 písm. b) ZZVZ o zamítnutí návrhu z důvodu jeho podání neoprávněnou osobou.

ÚOHS upozornil, že podstatou předmětu plnění veřejné zakázky byla „správa stavby“, a nikoli poskytování právních služeb (přestože součástí týmu měl být i právník). Navrhovatel je ovšem advokátem, jehož předmět podnikání je definován zákonem č. 85/1996 Sb., o advokacii, a stanovskými předpisy, a jako takový není oprávněn poskytovat služby stavebního dozoru, které zadavatel v rámci

plnění veřejné zakázky primárně vyžadoval. Navrhovatel přitom ani netvrdil, že by měl i jiné oprávnění k podnikání. Z toho důvodu nebyl navrhovatel ani teoreticky oprávněn realizovat předmět veřejné zakázky.

Podstatná byla též skutečnost, že námitky navrhovatele směřovaly proti zadávací podmínce, která se netýkala části veřejné zakázky, kterou by navrhovatel mohl realizovat, a tedy mu nehrozila přímo žádná újma. Navrhovatel současně neunesl břemeno tvrzení ani stran odvozené újmy, neboť neuvedl ničeho ohledně hlavního dodavatele veřejné zakázky, s nímž plánoval podat společnou nabídku, a tedy nebylo možno ověřit jeho postavení (pod)dodavatele, hrozbu jeho újmy, ani vazbu mezi hlavním dodavatelem a navrhovatelem. Kromě uvedeného ÚOHS zohlednil, že není obvyklé, aby advokát s marginálním podílem na plnění veřejné zakázky poplával hlavního dodavatele v nesouvisejícím oboru. Dle ÚOHS tedy nebyla splněna podmínka existence vzniklé či hrozící újmy na právech navrhovatele, a nebyla tedy ani dána aktivní legitimace navrhovatele k podání návrhu na zahájení řízení o přezkoumání úkonů.

Druhostupňové rozhodování v oblasti veřejných zakázek

Druhostupňové rozhodování je na Úřadě zajišťováno Odborem druhostupňového rozhodování (dále jen „ODR“), přičemž oddělení VZ 1–3 jsou vyčleněna k agendě týkající se rozkladů proti prvoinstančním rozhodnutím z oblasti dozoru nad veřejným zadáváním. Jejich úkolem však není pouze zpracování rozhodnutí předsedy Úřadu a zajištění jednání rozkladových komisí. Významnou část agendy tvoří také zajištění sjednocení rozhodovací praxe Úřadu. Další stěžejní činností ODR je vyřizování soudní agendy, tj. zpracování vyjádření k žalobám podaným proti rozhodnutím předsedy Úřadu, zastupování Úřadu před správními

45 dní

**průměrná délka druhostupňového
správního řízení
od předání věci v roce 2022**

Rozhodovací činnosti ve II. stupni v oblasti veřejných zakázek v roce 2022

Počet rozkladů podaných proti prvoinstančním rozhodnutím		148
Zahájená řízení II. stupně		148
Správní řízení neukončená k 31. 12. 2022		19
Rozhodnutí o rozkladech	Počet vydaných rozhodnutí o rozkladu celkem	165 (z toho 8 po soudu)
	z toho:	
	• potvrzeno rozhodnutí I. stupně a rozklad zamítnut	97
	• zrušeno rozhodnutí I. stupně a vráceno Úřadu k dalšímu řízení	29
	• zrušeno rozhodnutí I. stupně a správní řízení zastaveno	30
	• zrušeno a změněno rozhodnutí I. stupně	1
	• zastaveno řízení o rozkladu	3
	• rozklad zamítnut pro opožděnost	2
	• rozklad zamítnut pro nepřípustnost	2
	• počet rozkladů vyřízených v autoremeduře předsedou Úřadu	1
	• počet rozkladů vyřízených v autoremeduře prvním stupněm	0
	• zrušeno rozhodnutí I. stupně	0
Rozhodnutí vydaná v přezkumném řízení		4
Rozhodnutí vydaná v řízení o obnově		0
Rozhodnutí o nařízení předběžného opatření		5
Opravná rozhodnutí předsedy Úřadu		0
Procesní usnesení předsedy		35
Vyřízené žádosti na uplatnění opatření proti nečinnosti		6
Další výzvy či sdělení		35
Pokuty	Celkový počet potvrzených pokut	25
	Celková výše potvrzených pokut	4 415 000 Kč

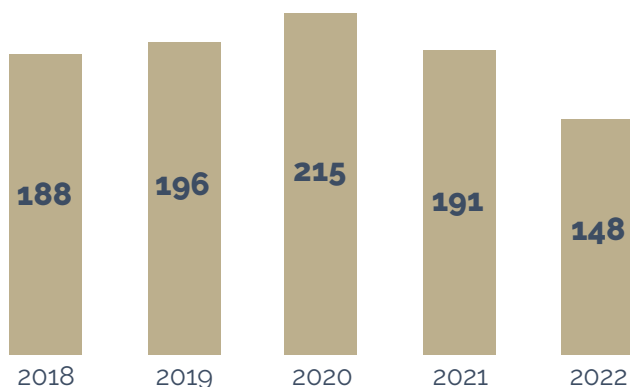
soudy, podávání kasačních stížností k Nejvyššímu správnímu soudu či vyjádření ke kasačním stížnostem. Zaměstnanci ODR se vedle výše uvedených agend zapojují i do přípravy vyjádření k předběžným otázkám předloženým Soudnímu dvoru Evropské unie a do legislativní činnosti, když jde zejména o připomínkování návrhů zákonů.

Počet rozkladů podaných v roce 2022 klesl ve srovnání s předchozím rokem o 22,5 %, s čímž souvisí i pokles počtu vydaných rozhodnutí, a to o 21 % (ve 30 správních řízeních neukončených v roce 2021 bylo rozhodnuto v roce 2022). Předseda Úřadu potvrdil prvostupňové rozhodnutí a zamítl podaný rozklad v 58,8 % případů, v 17,6 % případů prvostupňové rozhodnutí zrušil a vrátil Úřadu k dalšímu

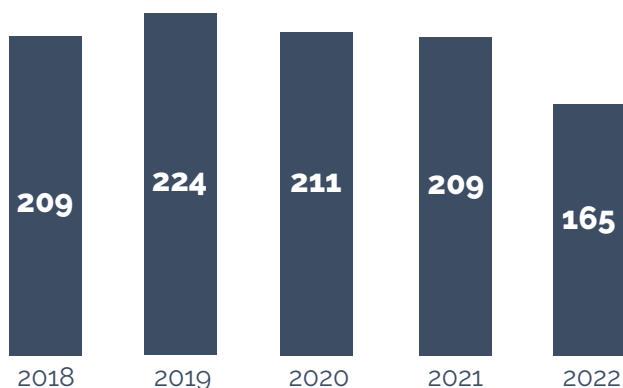
řízení a v 18 % případů prvostupňové rozhodnutí zrušil a správní řízení zastavil. Úřadu se v roce 2022 opět podařilo zkrátit průměrnou délku druhostupňového správního řízení od předání věci, a to o tři dny na 45 dní.

Úřad potvrdil v roce 2022 na druhém stupni ve srovnání s předchozím rokem pouze o dvě pokuty méně, přesto se výrazně snížila výše potvrzených pokut, neboť v roce 2021 byla potvrzena rekordní uložená pokuta ve výši 550 milionů korun Ministerstvu obrany za veřejnou zakázku týkající se nákupu víceúčelových vrtulníků (R0039/2021). Nejvyšší pokuta v roce 2022 dosáhla výše 800 tisíc korun a byla potvrzena Národní technické knihovně (R0027/2022).

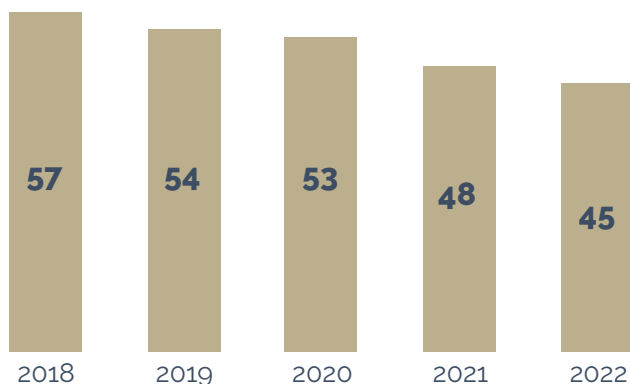
Počet rozkladů podaných proti rozhodnutím I. stupně

Počet vydaných rozhodnutí o rozkladu

Průměrná doba pro vydání rozhodnutí předsedy Úřadu (ve dnech)

Vybrané případy

Rámcová dohoda na geotechnické průzkumy středních a velkých staveb pozemních komunikací 2022

Zadavatel: Ředitelství silnic a dálnic ČR
(R0119/2022; PM 12. 11. 2022)

Předseda Úřadu zamítl rozklad navrhovatele a potvrdil prvostupňové rozhodnutí Úřadu, jímž byl podle § 265 písm. b) ZZVZ zamítnut návrh z důvodu, že nebyl podán oprávněnou osobou.

V souladu s § 241 odst. 1 ZZVZ ve spojení s § 244 odst. 3 ZZVZ jsou stěžovatelé povinni již ve svých námitkách uvést, jaká újma jim v důsledku namítaného nezákonného postupu zadavatele vznikla či hrozí. Požadavek na rozsah těchto tvrzení závisí na konkrétních skutkových okolnostech, a to především na předmětu plnění veřejné zakázky a osobě stěžovatele. Pokud se stěžovatel na daném trhu standardně nepohybuje a není oprávněn k plnění stěžejních částí veřejné zakázky, musí existenci vzniklé či hrozící újmy popsat ve větší míře detailu než dodavatel, který zadavatelem poptávané plnění běžně dodává.

V posuzovaném případě navrhovatel nedisponoval živnostenským oprávněním k plnění stěžejních částí rámcové dohody a svou aktivní legitimaci k podání námitek a návrhu odvozoval od jiného dodavatele, který měl mít potřebná oprávnění (bez jehož spoluúčasti nemohl veřejnou zakázku získat a plnit). Vzhledem k tomu byl v námitkách povinen označit tohoto dalšího dodavatele (svého obchodního partnera), popsat formu jejich zapojení na zadávacím řízení a plnění rámcové dohody a uvést informace, na jejichž základě by bylo možné posoudit újmu tohoto dalšího dodavatele, a to, zda se jeho újma přenesla na navrhovatele v podobě nemožnosti podat společnou nabídku. Navrhovatel tyto právně významné skutečnosti neuvedl v námitkách (a ani v návrhu), a proto Úřad dospěl k závěru, že neunesl důkazní břemeno ohledně své aktivní legitimace k podání námitek a návrhu, a tudíž jeho návrh bez dalšího správně zamítl podle § 265 písm. b) ZZVZ.

Hraniční ulice koordinovaný tah, SSZ

Zadavatel: **statutární město Olomouc**
(R0126/2022; PM 7. 11. 2022)

Zadavatel vyloučil dodavatele AŽD Praha z důvodu předložení prostého skenu záruční listiny pro elektronickou bankovní záruku, tedy ne jejího originálu, jak je vyžadováno zákonem. Originál pak byl předložen až po uplynutí lhůty pro podání nabídek.

V prvoinstančním rozhodnutí Úřad zamítl návrh proti vyloučení uvedeného dodavatele, avšak předseda Úřadu toto rozhodnutí zrušil jako nepřiměřeně formální. Uvedl, že podoba ustanovení zákona o jistotě a potažmo bankovní záruce byla koncipována v době, kdy záruční listiny existovaly a byly předkládány v listinné podobě; bylo tedy nutné, aby zadavatel disponoval originálem takové listiny. Záruční listiny v elektronické podobě však často nejsou – tak jako v posuzované věci – k čerpání záruky vyžadovány. Bylo tedy nutno akceptovat fakt, že potřeba zadavatele disponovat záruční listinou změnila svůj obsah. Reflektován byl i posun praxe s ohledem na elektronizaci. Současně zadavatel v daném případě nemohl mít pochybnosti, že účel bankovní záruky byl zcela naplněn, všechny podstatné informace znal i z kopie záruční listiny. V okamžiku, kdy zadavatel k vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení přistoupil, již navíc disponoval i originálem záruční listiny.

Napříště je tedy třeba k bankovní záruce přistupovat s nižší mírou formalismu, šetřit především její účel – zda tak, jak je prezentována, poskytuje zadavateli záruku a ochranu, či nikoliv.

Uložení a likvidace odpadu pro podnikatelské subjekty č. OBJ 033/001/2022 a Uložení a likvidace odpadu od občanů č. OBJ 038/001/2022

Účastníci smlouvy: **Technické služby města Nymburka a obec Radim**
(R0100/2022; PM 22. 9. 2022)

Na základě podaného návrhu byl Úřadem uložen zákaz plnění smlouvy uzavřené mezi zadavateli Technické služby města Nymburka a obec Radim, jejichž předmětem bylo uložení a likvidace odpadu z města Nymburka za běžnou úplatu na skládku, jejímž provozovatelem je obec Radim. Smlouva byla uzavřena mimo zadávací řízení s odkazem na horizontální spolupráci zadavatelů, avšak Úřad dospěl k závěru, že podmínky horizontální spolupráce naplněny nebyly.

Předseda Úřadu potvrdil prvostupňové rozhodnutí a uzavřel, že obecně vyjádřený společný zájem zadavatelů na likvidaci odpadu nestačí pro naplnění podmínek horizontální spolupráce, když se jinak jedná o klasický dodavatelско-odběratelský vztah. Obec Radim jako provozovatel skládky totiž nenaplněovala žádný vlastní zájem mimo generování zisku.

Horizontální spolupráce zadavatelů totiž vyžaduje vyšší zapojení jednotlivých zadavatelů, kdy každý zadavatel by měl svým aktivním dílem přispívat k naplnění společného cíle, z něhož budou všichni profitovat. Z horizontální spolupráce by pak neměl zadavatelům plynout zisk, případné platby mají pokrývat jen náhradu nutných nákladů.

Případ je tak ukázkou nesprávné interpretace horizontální spolupráce mezi zadavateli.

Pronájem pozemků za účelem poskytování rekreačních a ubytovacích služeb spojený se závazkem demolice stávajících a výstavby nových chatek

Zadavatel: **město Vimperk**
(R0187/2021; PM 8. 2. 2022)

V posuzovaném případě zadavatel – město Vimperk – uveřejnil na své úřední desce záměr týkající se pronájmu pozemků včetně na nich se nacházejících staveb (rekreačních chatek) za účelem poskytování rekreačních a ubytovacích služeb. Součástí závazku nájemce měla být demolice stávajících chatek a výstavba nových dle pokynů zadavatele. Úřad v prvostupňovém rozhodnutí konstatoval, že zadavatel popsáním postupem směřuje k zadání veřejné zakázky bez použití zadávacího řízení a pokračování tohoto postupu zakázal.

Předseda Úřadu prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Konstatoval, že plnění nájemní smlouvy spočívá fakticky v poskytnutí stavebních prací, neboť nájemce bude muset staré chatky demolovat a nové chatky vybudovat dle návrhu odsouhlaseného zadavatelem. Platba za výstavbu pak bude spočívat v právu provozovatele chatky pronajímat k rekreaci (tedy brát užitky z provozování staveb). Podmínka koncese je splněna i tím, že povozní riziko spojené s pronajímáním chatek k rekreaci má nést vybraný provozovatel rekreačního areálu (tedy stavitel chatek).

Jakkoliv má zadavatel primárně zájem o zajištění pronájmu, musí při svém rozhodování, zda je třeba se podřídit zákonu o zadávání veřejných zakázek, vyhodnotit, jaká další plnění v daném případě s nájmem provázal.

Soudní přezkum v oblasti veřejných zakázek

Ke Krajskému soudu v Brně bylo v roce 2022 podáno o 55 % více žalob ve srovnání s předcházejícím rokem. Počet podaných kasačních stížností podaných k Nejvyššímu správnímu soudu je totožný s rokem 2021. Významně vzrostla úspěšnost Úřadu v řízeních v oblasti veřejných zakázek před správními soudy. U Krajského soudu v Brně v roce 2022 vzrostla na 77,5 %, tj. o 3,5 % vyšší úspěšnost než v roce 2021. U Nejvyššího správního soudu vzrostla úspěšnost Úřadu v řízeních na 88,9 %, což znamená 26% nárůst.

78 % úspěšnost Úřadu v řízeních před Krajským soudem v Brně v oblasti veřejných zakázek

úspěšnost Úřadu v řízeních před Nejvyšším správním soudem v oblasti veřejných zakázek **89 %**

Statistika soudního přezkumu v oblasti veřejných zakázek v roce 2022

Počet žalob podaných ke Krajskému soudu v Brně	48
Počet rozsudků vydaných Krajským soudem v Brně	49
• potvrzená rozhodnutí Úřadu (rozhodnuto ve prospěch Úřadu)	38
• zrušená rozhodnutí Úřadu (rozhodnuto v neprospěch Úřadu)	11
Počet kasačních stížností podaných k Nejvyššímu správnímu soudu	26
Počet rozsudků vydaných Nejvyšším správním soudem	27
• rozhodnuto ve prospěch Úřadu	24
• rozhodnuto v neprospěch Úřadu	3
Vyjádření k žalobě	46
Vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě	7
Vyjádření k návrhu na nařízení předběžného opatření	7
Replika či jiná stanoviska v rámci soudních řízení	9
Podané kasační stížnosti Úřadem	7
Vyjádření ke kasační stížnosti	19

Vybrané případy

Realizace stálé přírodovědecké expozice s tématem „Příroda“ a „Evoluce“ v Historické budově Národního muzea

Žalobce: **GEMA ART GROUP, a. s., a Gardenline, s. r. o.**

Zadavatel: **Národní muzeum**

(R0127/2020; S0139/2020; PM 10. 9. 2020)

Řízení před Krajským soudem v Brně vedeno pod sp. zn. 31 Af 73/2020; PM 12. 12. 2022)

Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu a prvostupňového rozhodnutí Úřadu, kterým bylo v části zastaveno správní řízení o návrhu žalobce a v části byl

jeho návrh na přezkoumání úkonů zamítnut, neboť nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření.

Zadavatel po námitkách žalobce zrušil rozhodnutí o výběru dodavatele, ale následně totožného účastníka vyzval podle § 46 ZZVZ k objasnění a doplnění nabídky a v návaznosti na to ho znovu vybral k plnění veřejné zakázky. V rámci odpovědi na výzvu účastník řízení změnil poddodavatele, kterými prokazoval kvalifikaci.

Krajský soud v Brně potvrdil závěry Úřadu, že účastník řízení může podle § 46 ZZVZ doplnit nabídku o údaje, které nejsou předmětem hodnocení, tedy mohl i změnit poddodavatele, kterými prokazoval kvalifikaci. Smyslem výzvy dle § 46 odst. 1 ZZVZ je umožnit zadavatelům získat

ekonomicky nejvýhodnější nabídku, s čímž by nebylo plně v souladu automatické vyloučení účastníka, jenž předloží ekonomicky nejvýhodnější nabídku, kterou se mu ale nezdaří prokázat splnění podmínek účasti stanovených zadavatelem. Obdobně hovoří i zadávací směrnice a evropská judikatura. Pro naplnění účelu ustanovení je lhostejné, jestli se jedná o doplnění či změnu údajů. Dodavatel navíc mohl použít i poddodavatele, kterého získal až po uplynutí lhůty pro podání nabídek.

Soud dal Úřadu za pravdu i v tom, že zadavatel je oprávněn výzvu podle § 46 odst. 1 ZZVZ učinit i vůči vybranému dodavateli. Povinnost k vyloučení podle § 48 odst. 8 ZZVZ vychází z toho, že zadavatel splnění podmínek účasti u vybraného dodavatele posoudit musí a nemůže uzavřít smlouvu s účastníkem, který podmínky nesplňuje. To se ale neprotiví možnosti nabídku objasnit. Žalobce pak neuspěl ani v dalších dílčích námitkách.

V rozsudku je komplexně řešen institut objasnění a doplnění nabídky ve smyslu § 46 ZZVZ, a to i včetně změny poddodavatele.

Přírodní park Chropyně

Žalobce (zadavatel): **město Chropyně**

(R0028/2020; S0249, S0303/2019; PM: 21. 4. 2020)

Řízení před Krajským soudem v Brně vedeno pod sp. zn. 62 Af 38/2020; PM 16. 5. 2022

Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí Úřadu, jímž bylo shledáno, že žalobce postupoval v užším zadávacím řízení nepředvídatelně, a tedy netransparentně, neboť nepřipustil účast v užším zadávacím řízení dodavateli, který nevyjádřil předběžný zájem podle § 58 odst. 5 ZZVZ, aniž by si takovou podmínku žalobce v rámci zadávacích podmínek výslovně vyhradil.

Krajský soud v Brně závěry Úřadu potvrdil. Ačkoli shledal, že zadavatel v předběžném oznámení, kterým bylo užší zadávací řízení v souladu s § 58 odst. 5 ZZVZ zahájeno, uvedl, že výzva k podání žádosti o účast bude odeslána pouze dodavatelům, kteří projeví předběžný zájem, nelze dle soudu z této limitace okruhu adresátů výzvy k podání žádosti o účast dovodit nemožnost podání žádosti o účast u dodavatelů, kteří neprojevili předběžný zájem, a tudíž nelze dovodit nemožnost takových dodavatelů stát se účastníkem zadávacího řízení teprve podáním žádosti o účast.

ZZVZ výslovně neupravuje situaci, kdy žádost o účast podá dodavatel, který neprojevili předběžný zájem, současně však umožňuje obě varianty, kterak se dodavatel může stát účastníkem (užšího) zadávacího řízení,

tj. vyjádřením předběžného zájmu a podáním žádosti o účast. Soud uzavřel, že v případě, kdy konkrétní jasné řešení nelze dovodit ani ze ZZVZ, ani ze zadávacích podmínek, je třeba dát přednost výkladu, který při zadávání veřejných zakázek co nejméně omezuje hospodářskou soutěž. Výklad směřující k omezování účasti dodavatelů v zadávacím řízení je dle soudu namístě pouze tehdy, sleduje-li omezení okruhu dodavatelů legitimní cíl, jenž má v ZZVZ oporu (například podpora dodavatelů zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením v rámci institutu vyhrazených veřejných zakázek dle § 38 ZZVZ). Podmínky průběhu zadávacího řízení a podmínky účasti v zadávacím řízení stanovené zadavatelem, které omezují potenciální okruh dodavatelů, nelze dle soudu vykládat extenzivně.

Zadavatel si v užším řízení musí buď předem výslovně určit, že neumožňuje podání žádosti o účast těm, kteří neprojevili předběžný zájem, nebo naopak ponechat na dodavatelích, aby se rozhodli, kdy svůj zájem o účast projeví v souladu se ZZVZ. Vždy je však třeba zvažovat zájem o dostatečnou hospodářskou soutěž.

RS 1 VRT Prosenice – Ostrava-Svinov, I. část, Prosenice – Hranice na Moravě; Zpracování dokumentace pro územní řízení

Zadavatel: **Správa železnic, státní organizace**

Žalobce (navrhovatel): **PRO CEDOP s. r. o.**

(R0038/2021; S0465/2020; PM 29. 4. 2021)

Řízení před Krajským soudem v Brně vedeno pod sp. zn. 29 Af 43/2021; PM 22. 11. 2022

Úřad přezkoumával povahu požadavků zadavatele na kvalifikaci a posouzení jejich zákonnosti v rámci konkrétní veřejné zakázky. Úřad dospěl k závěru, že s ohledem na složitost a rozsah veřejné zakázky považuje v tomto konkrétním případě kombinaci požadavků zadavatele (požadavek na autorizaci v kombinaci s referenčními zkušenostmi) k prokázání technické kvalifikace za přiměřenou, a tedy souladnou se ZZVZ. Předseda Úřadu tyto závěry rozhodnutím o rozkladu potvrdil.

Krajský soud v Brně potvrdil závěry Úřadu, že není nepřiměřené ani jinak v rozporu se ZZVZ a jeho zásadami, pokud zadavatel u významné a (věcně i finančně) rozsáhlé zakázky, která je ve skutečnosti pouze základem pro realizaci ještě mnohonásobně větší navazující zakázky, nastaví parametry kvalifikace o poznání přísněji, než jak by bylo možné činit pro dodržení uvedeného minimálního standardu. Na veřejné zakázce se bude bezesporu podílet minimálně několik desítek pracovníků, přičemž

zadavatel zcela přiměřeně a logicky uvážil, že v takovém případě pro konkrétní plnění, respektive pro jistotu jeho kvality a včasnosti, nepostačí dohled jediné (či několika málo) autorizovaných osob, nýbrž že je namístě požadovat po dodavateli odborný tým specialistů s přesně stanovenými rolami. Krajský soud dále uvedl, že zadavatelem požadovaný kvalifikační předpoklad bezprostředně souvisel s předmětem plnění veřejné zakázky a byl mu přiměřený, zadavatel byl proto oprávněn po dodavatelích požadovat doložení jeho splnění. Zadavatel stanovil i kombinaci požadavků na odborný personál v souladu se ZZVZ. Potenciální dodavatelé (a tedy i žalobce) měli totiž možnost doložit zkušenost odborných pracovníků vícero způsoby, jak pomocí kvalifikace poddodavatelů, tak „sečtením“ kvalifikací více osob. Kombinovaná zadávací podmínka technické kvalifikace byla sice nastavena přísněji, než stanovuje autorizační zákon, avšak přiměřeně k předmětu veřejné zakázky a nediskriminačně. Proti rozsudku krajského soudu byla navrhovatelem podána kasační stížnost.

ZZVZ neklade překážky zadavateli, který nastaví i přísnější kvalifikační požadavky, musí však být pečlivě odůvodněny konkrétními specifiky požadovaného plnění.

Rámcová dohoda na dodávky osobních automobilů v policejním i běžném provedení a dodávky vybavení servisních pracovišť pro automobily rezortu Ministerstva vnitra pro období let 2018 až 2021

Žalobce (zadavatel): **Česká republika – Ministerstvo vnitra**

(R0054/2019; S0037/2019; PM 4. 6. 2019)

Řízení před Krajským soudem v Brně vedeno pod sp. zn. 29 Af 62/2019; PM 2. 5. 2022

Zadavatel veřejnou zakázkou poptával dodávku policejních vozidel, u kterých stanovil velké množství parametrů, jako například provedení (homologací) sedan/hatchback, pětídveřovou karoserii (zadní dveře, víko včetně zadního okna, zasahující až ke střeše), konkrétní vnitřní rozměry a objem zavazadlového prostoru minimálně 500 litrů. Úřad zadávací řízení zrušil pro rozpor s § 36 odst. 1 ZZVZ když konstatoval, že kombinace uvedených požadavků ve svém důsledku vede k bezdůvodné konkurenční výhodě dodavatele – ŠKODA AUTO a.s., a uvedené požadavky nejsou přiměřené předmětu plnění veřejné zakázky jako celku. Jako opatření k nápravě Úřad zrušil zadávací řízení podle § 263 odst. 3 ZZVZ.

Krajský soud se ztotožnil s argumentací Úřadu, že zadavatelem požadované parametry jsou nastaveny diskriminačně. Zadavatel s ohledem na účel využití jednotlivých typů vozidel nijak uspokojivě nevysvětlil, proč rozlišuje mezi typy karoserii sedan/hatchback a kombi. Své potřeby a požadavky na využití vozidel, jako jsou prostornost, velikost zavazadelníku a jeho přístupnost skrze tzv. páté dveře vozidla totiž splnila jak vozidla karoserie sedan (s víkem zavazadlového prostoru zasahujícím až ke střeše), tak vozidla kombi (vozidla typu hatchback s objemem zavazadlového prostoru minimálně 500 litrů žádný z Úřadem dotázaných výrobců vozidel nenabízel). I dle názoru krajského soudu zadavatel dostatečným způsobem nezdůvodnil, v čem jsou vozidla typu sedan/hatchback natolik odlišná od vozidel typu kombi, že pro značnou část veřejné zakázky požadoval zadavatel dodání vozidel s homologací sedan/hatchback a zároveň se základním objemem zavazadlového prostoru minimálně 500 litrů. Žádný z výrobců dotázaných Úřadem nenabízel vozidlo typu hatchback s kapacitou zavazadlového prostoru 500 litrů, což je zjevné i ze samotné podstaty tohoto typu karoserie, který se vyznačuje zkosením v zadní části oproti vozidlu typu sedan a tedy nutně menším zavazadlovým prostorem. Dodávka vozidel v provedení sedan nebo hatchback opatřených tzv. pátými dveřmi a ve stanovených rozměrech byla v podstatě pro všechny případné konkurenty dodavatele ŠKODA AUTO nemožná, a je tak zjevné, že právě kombinace těchto parametrů, která však nebyla s ohledem na potřeby zadavatele důvodná, vnesla do zadávacích podmínek prvek diskriminace.

Nastavení požadavků na předmět plnění, které omezují hospodářskou soutěž (v tomto případě až tak, že vedou pouze k jednomu výrobku), může obstát pouze tehdy, pokud má odůvodněný základ v potřebách zadavatele.

Veřejná podpora

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je v oblasti veřejné podpory koordinačním orgánem vykonávajícím centrální koordinační, poradenskou, konzultační a monitorující činnost ve všech oblastech, s výjimkou oblasti zemědělství a rybolovu, kde je věcně příslušné Ministerstvo zemědělství. Uvedené kompetence v daných oblastech vykonávají koordinační orgány bez ohledu na původ státních (veřejných) prostředků. Výhradní rolí Úřadu v oblasti veřejné podpory je především spolupráce s poskytovateli při přípravě oznámení opatření veřejné podpory Evropské komisi, dále Úřad spolupracuje s Evropskou komisí a poskytovatelem v rámci řízení před Komisí, a to jak v řízeních týkajících se oznámené veřejné podpory, tak i v případech protiprávní veřejné podpory, zneužití veřejné podpory, existujících režimů veřejné podpory či v případě, že Komise provádí na území České republiky šetření na místě. Úřad v rámci této zákonem svěřené pravomoci poskytuje poradenskou a konzultační činnost poskytovatelům podpory, a to již ve fázi přípravy programů nebo *ad hoc* podpor, zejména zda jsou v daném případě kumulativně naplněny definiční znaky veřejné podpory. V tomto případě pak poskytovateli doporučí aplikaci vhodné výjimky ze zákazu veřejné podpory, případně upozorní na nutnost provést notifikaci opatření Evropské komisi. Úřad předkládá Komisi v souladu s příslušnými předpisy Evropské unie výroční zprávu o veřejných podporách, poskytnutých v předchozím kalendářním roce na území České republiky. Jednou za dva roky pak také zprávu o provádění rozhodnutí Komise o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. V oblasti legislativy Úřad zastupuje Českou republiku při projednávání a přípravě právních předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory. Úřad je dále správcem centrálního registru podpor malého rozsahu a také národním koordinátorem informačního systému Evropské komise Transparency Award Module (TAM). V rámci tzv. *ex post* monitoringů Evropská komise pravidelně prostřednictvím Úřadu provádí kontroly dodržování pravidel veřejné podpory v rámci oznámených programů podpory.

Legislativní změny

Sdělení Komise – Dočasný krizový rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresi Ruska vůči Ukrajině

Vojenská agrese Ruska vůči Ukrajině a v této souvislosti přijatá ekonomická opatření a protiopatření zásadním způsobem ovlivnila celý vnitřní trh, a to zejména v podobě narušení dodavatelských řetězců, snížení poptávky, přerušení stávajících smluv či zvýšení cen elektřiny a plynu. Evropská komise proto přijala dne 23. 3. 2022 sdělení – Dočasný krizový rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresi Ruska vůči Ukrajině, ve kterém upřesnila kritéria pro posouzení slučitelnosti opatření státní podpory, přijatých ze strany členských států s cílem napravit uvedené hospodářské dopady. Podpora poskytovaná podle Dočasného krizového rámce je určena pro podniky, které jsou postiženy vojenskou agresí a přijatými ekonomickými sankcemi a opatření podpory na pomoc takovým podnikům podléhá povinnosti notifikace Evropské komisi. Dočasný krizový rámec byl od svého přijetí během roku 2022 dvakrát novelizován. Novelizacemi došlo k postupnému navýšení limitů, současně byl rozšířen počet kategorií podpor, a to z původních čtyř kategorií na sedm (v říjnu 2022). Platnost Dočasného krizového rámce byla prodloužena do konce roku 2023.

Pokyny pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky

Dne 27. ledna 2022 vstoupily v účinnost nové Pokyny ke státní podpoře na klima, ochranu životního prostředí a energetiku (CEEAG). Předpis obsahuje kritéria slučitelnosti pro opatření veřejné podpory na ochranu životního prostředí a opatření v oblasti podpory energetiky, která podléhají notifikační povinnosti a jsou slučitelná podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie. Předpis má především usnadnit přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku a zajistit úspěšné naplnění cílů Zelené dohody pro Evropu.

Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací

Na základě veřejné konzultace zahájené v dubnu 2021 Evropská komise přepracovala předpis pro poskytování podpory v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací vstoupil v účinnost v říjnu 2022. Jedním z cílů revize bylo sladění pravidel v oblasti výzkumu, vývoje a inovací s prioritami politik EU, jako jsou Zelená dohoda pro Evropu a průmyslová a digitální strategie. Rámec obsahuje nové definice (například infrastruktura pro testování a experimenty), upřesněny byly některé stávající definice (zejména co se týká využití definic v souvislosti s digitálními technologiemi a činnostmi souvisejícími s digitalizací). Zavedena byla kritéria pro posuzování slučitelnosti podpory pro infrastruktury pro testování a experimenty potřebné pro vývoj, testování a rozšiřování technologií.

Pokyny ke státní podpoře pro širokopásmové sítě

Koncem roku 2022 přijala Evropská komise revidované Pokyny ke státní podpoře pro širokopásmové sítě. Cílem revize těchto pravidel bylo mimo jiné přispět ke strategickým cílům Evropské unie v podobě celoplošného pokrytí sítě 5G do roku 2030, a tím tedy k digitální transformaci EU. Pokyny obsahují kritéria, na jejichž základě bude Evropská komise v rámci notifikace posuzovat slučitelnost opatření podpory s vnitřním trhem. Pokyny zjednodušily některá dosavadní pravidla (například ve vztahu k velkoobchodnímu přístupu), zavedly možnost podpory prostřednictvím sociálních poukázek a poukázek na konektivitu s cílem motivovat spotřebitele a podniky k využívání širokopásmových služeb, vyjasnily některé klíčové pojmy.

Změna mapy regionální podpory pro Česko

Evropská komise vydala v roce 2021 rozhodnutí, kterým schválila mapu regionální podpory pro Česko, a to na období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2027. Mapa regionální podpory obsahuje maximální možnou míru podpory a způsobilost pro regionální podporu pro jednotlivé regiony NUTS II v rámci České republiky. Od 1. 1. 2022 jsou v České republice regiony způsobilé dle čl. 107 odst. 3 písm. a) SFEU; některé regiony byly nově zařazeny pod čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, což s sebou přineslo snížení míry podpory v těchto „c“ regionech. Region NUTS II Praha zůstává, stejně jako v minulém období, nadále nezpůsobilý pro poskytnutí regionální podpory.

Ve druhé polovině roku 2022 byl Evropskou komisí schválen územní plán spravedlivé transformace pro Česko.

Úřad proto ve spolupráci s významnými poskytovateli regionální podpory zahájil notifikaci změny mapy regionální podpory. Uvedená změna spočívá v navýšení maximální intenzity podpory pro území, která jsou určena pro podporu z Fondu pro spravedlivou transformaci, a to o 10 p. b. Těmito územími jsou Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj.

Revize obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER)

Od října roku 2021 probíhá další revize obecného nařízení o blokových výjimkách (GBER). Cílem této revize je uvést nařízení GBER do souladu s novelizovanými předpisy soft law Evropské komise upravující poskytování veřejné podpory, tj. s rámcem pro výzkum, vývoj a inovace, pokyny k rizikovému financování, pokyny k podpoře v oblasti životního prostředí, energetiky a klimatu a pokyny k regionální podpoře. V létě 2022 předložila Evropská komise druhý návrh novely GBER v rámci uvedené probíhající revize. Platnost GBERu by měla být prodloužena do 31. 12. 2024 a přijetí revidovaného GBERu se očekává v prvním čtvrtletí roku 2023.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2560 ze dne 14. prosince 2022 o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh

Subvence poskytované členskými státy EU podnikům jsou regulovány pravidly veřejné podpory, subvence ze třetích států však této regulaci nepodléhají a jejich aktivity tak mohou mít negativní dopad na jednotný trh. Evropská komise proto předložila návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh. Během předsednictví České republiky v Radě EU se podařilo finalizovat text nařízení, které bylo podepsáno dne 14. 7. 2022. Dne 23. 12. 2022 bylo nařízení zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie. Podrobnosti o obsahu nařízení jsou uvedeny v kapitole o českém předsednictví v Radě EU.

Nařízení Rady o použití článků 93, 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie státní podpory v odvětví železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy („zmocňovací nařízení“)

V rámci předsednictví České republiky v Radě EU byl v prosinci 2022 schválen také další předpis Unie, u něhož byl Úřad gestorem, a sice tzv. zmocňovací nařízení.

V reakci na potřebu zjednodušit postupy schvalování veřejné podpory v oblasti železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy byl dne 6. 7. 2022 předložen návrh nařízení Rady o použití článků 93, 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie státní podpory v odvětví železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy („zmocňovací nařízení“). Rada má pravomoc určit kategorie podpory, které mohou být osvobozeny od povinnosti notifikace veřejné podpory a je pak na Komisi, aby přijímala nařízení, která pro tyto výjimky stanoví přesná pravidla. Uvedené zmocňovací nařízení poskytne právní základ, který umožní Komisi přijmout nařízení o blokových výjimkách stanovující podmínky, za jakých je možno poskytovat veřejnou podporu v oblasti železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy. Po vstupu zmocňovacího nařízení v platnost může Komise zahájit práci na návrhu nařízení o blokových výjimkách pro podpory v oblasti železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy.

Veřejné konzultace

V souvislosti s plánovanou revizí pokynů Společenství ke státním podporám železničním podnikům spustila Evropská komise na konci roku 2021 veřejnou konzultaci v podobě elektronického dotazníku. Dotazník byl členěn do několika bloků týkajících se například čisté a udržitelné přepravy, multimodální dopravy, dopravní infrastruktury, záchrany a restrukturalizace železničních podniků či rozšíření působnosti pokynů na vnitrozemskou vodní dopravu. Konzultace byla pro zájemce otevřena do poloviny března 2022.

Na jaře uplynulého roku poskytla Evropská komise prostřednictvím cílené konzultace příležitost občanům a organizacím vyjádřit svůj názor na účinnost, účelnost, relevanci a soudržnost předpisů pro státní podporu určenou bankám v obtížích a jejich přidanou hodnotu na úrovni Evropské unie. Zmíněné předpisy se uplatňují od roku 2008 a Evropská komise vyzvala veřejnost k reakcím za účelem analýzy, do jaké míry stávající předpisy pro banky v obtížích dostačovaly k zachování finanční stability a zároveň minimalizaci narušení hospodářské soutěže.

V srpnu 2022 Evropská komise zahájila hodnocení sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk, které nebylo od roku 2008 revidováno. Cílem hodnocení bylo zjistit, zda sdělení usnadnilo účinný a účelný přístup k financování jak pro malé a střední podniky, tak pro větší společnosti a zda měly státy EU potíže s jeho výkladem nebo s prováděním režimů, které jsou s ním v souladu. V rámci hodnocení sdělení

o zárukách Evropská komise zaslala členským státům žádost o poskytnutí informací o poskytovaných státních zárukách a zahájila veřejnou a také odbornou konzultaci.

Předmětem veřejné konzultace se v listopadu 2022 stal také návrh nařízení *de minimis*, které má nahradit stávající nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* (dále též jen „nařízení č. 1407/2013“), jehož platnost končí 31. 12. 2023. V návaznosti na kontrolu účelnosti pravidel státní podpory (tzv. fitness check) v roce 2020 a na informace a připomínky od společností, podnikatelských sdružení a orgánů veřejné moci obdržené v rámci zveřejněné výzvy v červnu a červenci 2022, Evropská komise připravila návrh nového nařízení *de minimis*. Návrh obsahuje oproti stávajícímu nařízení č. 1407/2013 dvě hlavní změny: i) zvýšení stropu pro podporu *de minimis*, kterou může jeden podnik obdržet od členského státu za libovolná tři po sobě jdoucí účetní období; ii) posílení požadavků na transparentnost zavedením centrálního registru podpor *de minimis* na vnitrostátní úrovni či na úrovni EU, který umožní snadný přístup k informacím o podpoře *de minimis* poskytnuté kterýmkoliv orgánem členského státu.

V první polovině prosince Evropská komise představila veřejnosti svůj záměr provést změnu nařízení, které upravuje podporu *de minimis* určenou na tzv. služby obecného hospodářského zájmu. Především se uvažuje o zvýšení limitu, který pro zmíněnou podporu aktuálně platí, sjednocení pojmů používaných také v tzv. obecném nařízení o podpoře *de minimis* (nařízení Komise (EU) č. 1407/2013) a zvýšení transparentnosti. Zveřejněná iniciativa Evropské komise navazuje na hodnocení předpisů v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu, které proběhlo v roce 2019 v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb a do kterého se zapojila široká veřejnost.

Z činnosti Oddělení veřejné podpory

V prvním čtvrtletí roku 2022 ještě „dobíhaly“ covidové podpory. Některé stávající podpůrné programy bylo třeba opět notifikovat Evropské komisi, a to z důvodu změn v podmínkách pro poskytování podpory. Notifikace proběhla také v případě jednoho nového programu, na jehož základě měly být poskytovány kompenzace pro podniky. Ve všech uvedených případech vydala Evropská komise pozitivní rozhodnutí. V prvním čtvrtletí roku 2022 současně vyvstala nová krizová situace, a to v návaznosti na

ruskou invazi na Ukrajinu, uvalení sankcí a přijetí protiopatření ze strany Ruska. Tato situace měla zásadní dopad na vnitřní trh. Evropská komise v reakci na uvedenou situaci a její ekonomické důsledky přijala v oblasti veřejné podpory dočasný krizový rámec. Od jeho přijetí v březnu 2022 byl dočasný krizový rámec dvakrát novelizován. Návrh dočasného krizového rámce, a později i návrhy jeho změn, Evropská komise projednala s členskými státy v rámci velmi rychlých konzultací. Úřad byl koordinátorem přípravy připomínek a komentářů za Českou republiku k uvedeným návrhům.

V průběhu léta a na podzim pak Úřad spolupracoval s poskytovateli podpor při přípravě programů podpory, které mají pomoci podnikům se zvýšenými náklady na energie. Spolupráce s těmito poskytovateli, a také s Evropskou komisí, pokračovala v rámci prenotifikací a následných notifikací uvedených programů. Úřad rovněž vyčlenil část svých webových stránek pro informace o možnostech řešení energetické krize z hlediska pravidel pro veřejnou podporu. Na webu jsou rovněž zveřejněna rozhodnutí Evropské komise přijatá dle dočasného krizového rámce.

Od ledna 2022 také probíhala intenzivní příprava na předsednictví České republiky v Radě EU, v jehož průběhu se očekávalo projednávání dvou právních předpisů – návrhů nařízení Evropského parlamentu a Rady týkajícího se zahraničních subvencí a zmocňovacího nařízení. Současně se zástupci Úřadu v prvním pololetí účastnili celkem 11 jednání pracovní skupiny (Rady) pro hospodářskou soutěž, na kterých se velmi intenzivně projednával návrh nařízení o zahraničních subvencích.

Dvoudenní výroční konference o veřejné podpoře se opět tradičně konala v konferenčních prostorách Úřadu za účasti expertů z Úřadu, Evropské komise, ministerstev a rovněž zahraničních expertů z Belgie a Maďarska. Konference se zaměřila zejména na tematiku Green Deal a klimatických změn, zařazena byla však také obecnější témata související s poskytováním podpory *de minimis* a vyrovnávací platby za závazek veřejné služby.

V červnu odeslal Úřad Evropské komisi výroční zprávu o výši poskytnutých podpor za rok 2021, kterou připravil ve spolupráci s poskytovateli těchto podpor. Na rok 2022 rovněž připadla povinnost předložit Evropské komisi zprávu o provádění rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Pro usnadnění plnění této povinnosti

připravil Úřad pro poskytovatele novou IT aplikaci, prostřednictvím které potřebné údaje poskytovatelé podpory Úřadu předkládali.

I v roce 2022 probíhaly další revize předpisů pro veřejnou podporu. Přípravu připomínek za Českou republiku k předloženým návrhům koordinoval Úřad. Rovněž připravoval vstupy do veřejných konzultací. Zástupci Úřadu se dále v průběhu celého roku účastnili řady jednání Evropské komise a členských států k revidovaným předpisům a rovněž jednání s poskytovateli a Evropskou komisí k (pre)notifikovaným případům veřejné podpory. Jednání se i nadále nejčastěji vedla formou videokonferencí.

Účast na poradních výborech a pracovních skupinách

Zástupci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se v rámci své poradenské činnosti stanovené zákonem č. 215/2004 Sb. účastní jednání národních i zahraničních pracovních skupin, *ad hoc* pracovních skupin a poradních výborů Evropské unie.

V říjnu 2022 se zástupci Úřadu a vybraných poskytovatelů zúčastnili multilaterálního jednání pořádaného Evropskou komisí v souvislosti s hodnocením sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk. V rámci hodnocení sdělení o zárukách Evropská komise vyzvala členské státy k poskytnutí informací o zárukách využívajících toto sdělení. Rozsah a obsah informací o poskytnutých zárukách požadovaných Evropskou komisí od členských států byl blíže vysvětlen na tomto jednání.

V prosinci 2022 se zástupci Úřadu zúčastnili jednání prvního poradního výboru Evropské komise k návrhu nařízení *de minimis*, které má nahradit stávající nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis*. Úřad na poradním výboru prezentoval zásadní připomínky České republiky k návrhu nařízení *de minimis*. Česká republika by uvítala větší navýšení limitu podpory *de minimis*, než jaké navrhuje Evropská komise. Česká republika se postavila proti návrhu Evropské komise, aby v centrálním registru podpor *de minimis* byly evidovány informace o dotčeném odvětví na základě klasifikace ekonomických činností v Evropském společenství (klasifikace NACE).

Návrh nařízení Rady o použití článků 93, 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie státní podpory v odvětví železniční, vnitrozemské vodní a multimodální dopravy („zmocňovací nařízení“) se během

předsednictví České republiky v Radě EU projednával na dvou setkáních pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž (G12). Na jednání byl návrh prezentován členským státům, přičemž na druhém jednání již členské státy schválily návrh kompromisního znění, které vypracovalo CZ PRES, v tomto případě představované zástupci Úřadu.

Nejčtenější byla v průběhu celého roku 2022 jednání pracovní skupiny (Rady) pro hospodářskou soutěž (G12), kterého se pravidelně účastnili zástupci Úřadu, a to také s ohledem na převzetí agendy vyjednávání během předsednictví České republiky v Radě EU. Tato jednání se týkala návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahraničních subvencích. Návrh nařízení byl představen členským státům Unie během portugalského předsednictví v Radě EU. Za slovinského předsednictví byla postupně prezentována všechna ustanovení návrhu nařízení a projednána na pracovní skupině G12. Francie měla ambici dosáhnout přijetí předpisu během svého

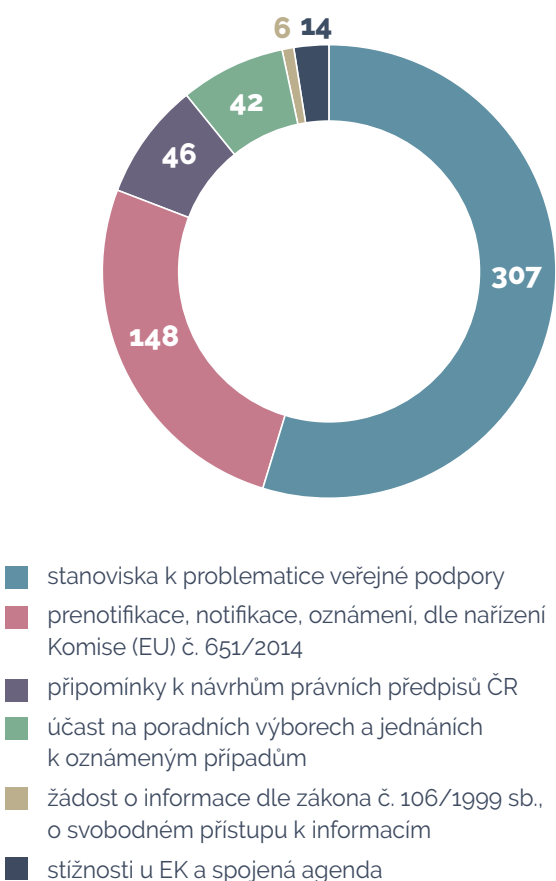
předsednictví v Radě EU, a proto nasadila velmi rychlé tempo předkládání návrhů a kladení otázek k předkládanému textu. Úřad zajišťoval rychlou spolupráci se všemi národními aktéry, aby mohl včas a věcně reagovat na předkládané návrhy FR PRES. V souvislosti s předkládaným nařízením se konalo 11 setkání pracovní skupiny G12. Následovalo šest technických jednání (tzv. technických dialogů), kde se instituce snažily najít shodu na konečné podobě nařízení. Jako nastupující předsednická země měla Česká republika možnost pasivně se účastnit vyjednávání s Evropským parlamentem v rámci pěti „technických“ dialogů a závěrečného „politického“ dialogu. Dne 30. 6. 2022 bylo dosaženo shody všech institucí na textu nařízení a text byl v rámci dialogu schválen. Během CZ PRES se k předmětnému návrhu nařízení konalo jednání G12 začátkem července 2022, na kterém byly prezentovány výstupy dialogu na jednání. Další konzultace k finalizaci předpisu probíhaly písemně.

Statistiky

Činnosti v oblasti veřejné podpory v roce 2022

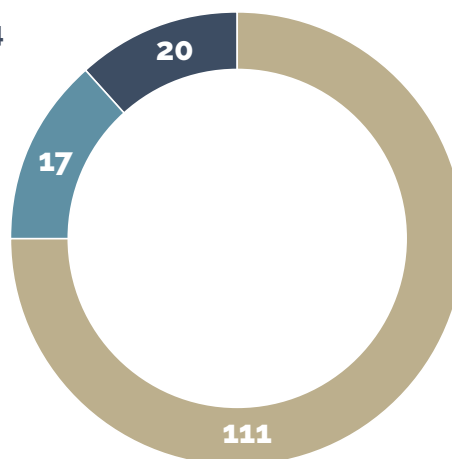
stanoviska k problematice veřejné podpory	307
prenotifikace	20
notifikace a další řízení vedená u Evropské komise	17
oznámení dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014	111
připomínky k návrhům právních předpisů ČR a vládním materiálům	46
účast na poradních výborech a jednáních k oznámeným případům	42
žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	6
stížnosti u Evropské komise a spojená agenda	14

Vybrané statistické údaje z oblasti veřejné podpory za rok 2022

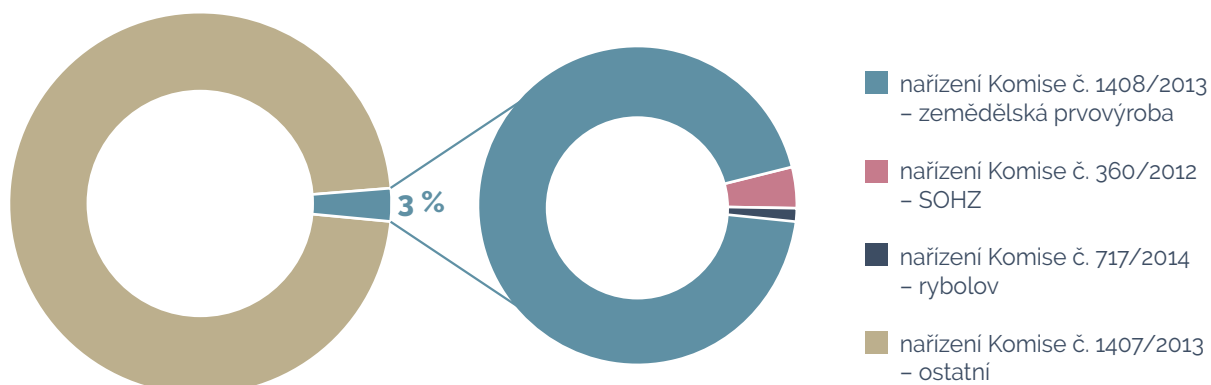

Notifikace, prenotifikace, oznámení dle nařízení Komise (EU) č. 651/2014

- prenotifikace
- notifikace
- oznámení dle blokové výjimky

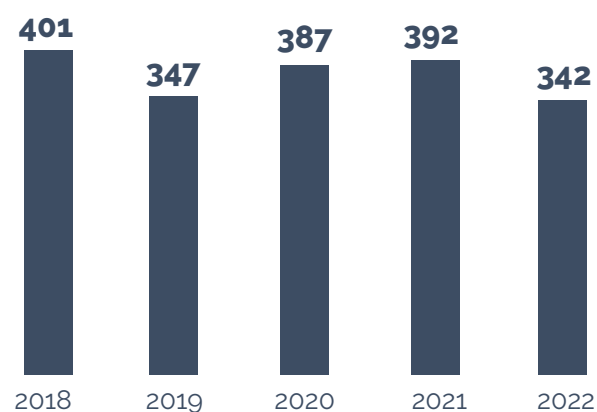
Statistika poskytnuté podpory *de minimis* dle předpisů

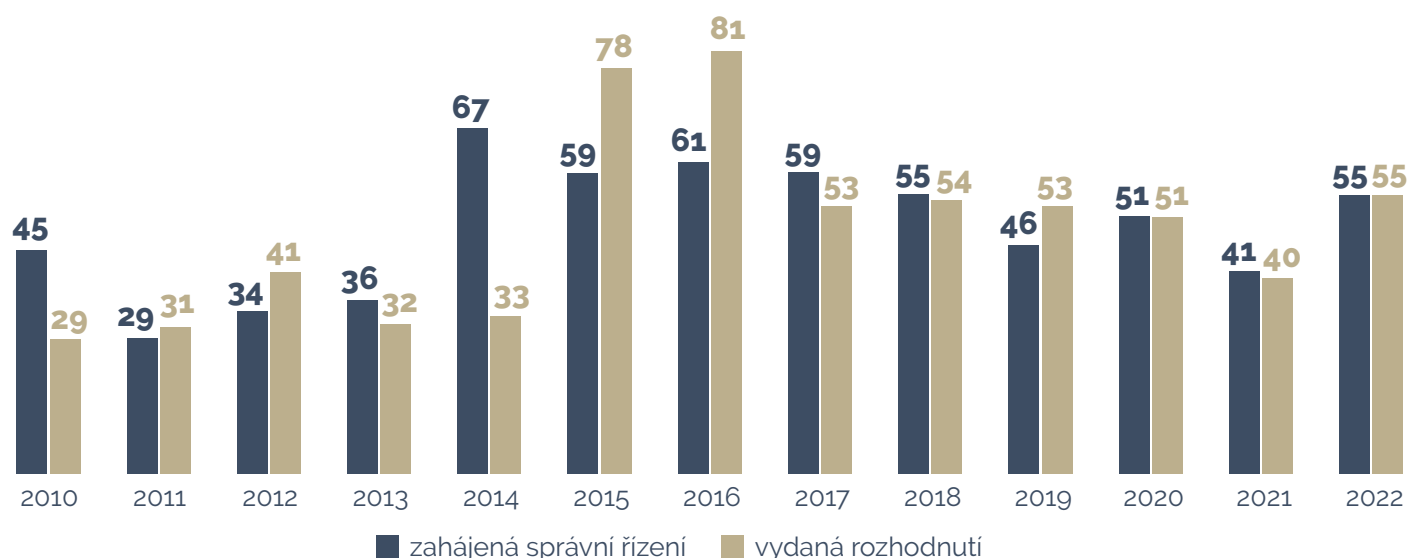
Prvostupňové rozhodování v oblasti veřejné podpory 2022

Registr <i>de minimis</i>	
počet zahájených správních řízení	55
počet neukončených správních řízení	9
počet vydaných rozhodnutí	55
počet uložených pokut	39
neshledáno pochybení	16
nápravné opatření	0
výše uložených pokut	342 642 Kč

Žádosti o přístup do registru *de minimis*

Zahájená správní řízení a vydaná rozhodnutí v období 2010–2022

Vybrané případy

SA.102508 Osvobození od poplatku POZE – drážní doprava

Podporu v podobě osvobození dopravců v železniční a veřejné městské dopravě (tramvajové, trolejbusové a lanové) od poplatku za obnovitelné zdroje energie, která byla zavedena novelou zákona o podporovaných zdrojích energie na podzim roku 2021, schválila Evropská komise téměř po roce – v listopadu 2022.

Podpora pro dopravce využívající při provozu vozidel elektrickou trakci smí být poskytována do konce roku 2026 a její celková výše se odhaduje na 4,5 miliardy korun. Evropská komise podporu schválila s odkazem na čl. 93 SFEU, který umožňuje poskytovat podporu mimo jiné na koordinaci dopravy, a na pokyny z roku 2008 ke státní podpoře železničním podnikům.

Ke schválení podpory přispěl zejména její přínos pro životní prostředí (v porovnání se silniční a dieselovou trakcí), dále prokázání její nezbytnosti, přiměřenosti a omezení podpory na snížení konkurenčního znevýhodnění, kterým trpí železniční a městská doprava využívající elektrickou trakci.

SA.55208 Česká pošta

Formální šetření veřejné podpory v odvětví poštovních služeb, trvající déle než dva roky, ukončila Evropská

komise schvalujícím rozhodnutím v červenci 2022. Předmětem šetření byla podpora pro Českou poštu, s. p., v podobě kompenzace za plnění povinnosti tzv. univerzální poštovní služby v letech 2018–2022.

Důvodem k zahájení formálního šetření byly pochybnosti Evropské komise o slučitelnosti plánované podpory, které byly umocněny dvěma stížnostmi na údajnou neslučitelnou podporu pro Českou poštu, předloženými ze strany konkurenčních společností.

Evropská komise nicméně v rámci šetření dospěla k závěru, že výše náhrady ve výši cca 7,5 miliardy korun pro Českou poštu nepřesahuje částku nezbytnou k pokrytí čistých nákladů na plnění závazku veřejné služby a je v souladu s unijními předpisy pro veřejnou podporu.

SA.64640 IPCEI Hydrogen Technology

V létě 2022 schválila Evropská komise významný projekt společného evropského zájmu (IPCEI) na podporu výzkumu, inovací a prvního průmyslového využití v hodnotovém řetězci vodíkových technologií. Jedná se o projekt IPCEI Hy2Tech, na kterém se společně podílí patnáct členských států v rámci 41 projektů a účastní se jej 35 společností působících v jednom nebo více členských státech. Za Českou republiku se tohoto IPCEI projektu účastní společnost IVECO Czech Republic, a. s.

Podpora ze strany členských států bude poskytnuta ve výši až 5,4 miliardy eur, přičemž výše soukromých investic

činí přibližně osm miliard eur. IPCEI projekt bude obsahovat výrobu vodíku, palivových článků, skladování, přepravu a distribuci vodíku a využití pro koncové uživatele, zejména v odvětví mobility. Projekt by měl přispět k rozvoji důležitých technologií, jako jsou nové vysoce účinné elektrodové materiály, výkonnější palivové články a inovativní dopravní technologie, mezi něž bude poprvé patřit zavádění vodíkové mobility. V souvislosti s projektem by mělo být vytvořeno přibližně 20 000 nových pracovních míst.

Evropská komise posuzovala slučitelnost podpory na projekt podle sdělení o významných projektech společného evropského zájmu. Jak uvedla Evropská komise, projekty umožní významné zlepšení výkonnosti, bezpečnosti, dopadu na životní prostředí i nákladové efektivnosti. Tento IPCEI představuje též významná technologická a finanční rizika, takže veřejná podpora je nezbytná, aby společnosti byly motivovány k realizaci investic. Podpora jednotlivých společností je omezena na to, co je nezbytné, přiměřené a nepatříčně nenarušuje hospodářskou soutěž.

SA.103821 Program podpory výroby tepla z dálkového vytápění v rámci Modernizačního fondu

Program podpory ekologického a účinnějšího dálkového vytápění schválila Evropská komise na konci roku 2022. Slučitelnost podpory posuzovala dle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie, který umožňuje podporovat za určitých podmínek rozvoj určitých hospodářských činností, a podle nových pokynů pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky. Program s rozpočtem 1,2 miliardy eur, financovaný z Modernizačního fondu, podpoří dálkové vytápění založené především na energii z obnovitelných zdrojů. Jeho cílem je dekarbonizace a modernizace tepelných jednotek.

Podpora bude směřovat na instalaci nových jednotek pro výrobu tepla, založených na energii z obnovitelných zdrojů nebo vysoce účinné kombinované výrobě tepla a elektřiny, s cílem nahradit stávající zařízení, a na modernizaci stávajících jednotek pro výrobu tepla, aby fungovaly na biomasu místo uhlí. Očekává se, že díky podpoře z programu se zvýší podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů v odvětví dálkového vytápění přibližně o 8,022 TJ ročně a sníží se emise CO₂ přibližně o 889,550 tuny ročně.

Komise při posuzování slučitelnosti podpory mimo jiné konstatovala, že podpora má „motivační účinek“ vzhledem k tomu, že fosilní paliva mají oproti teplu z obnovitelných

zdrojů a vysoce účinné kombinované výrobě tepla a elektřiny výhodu z hlediska nákladů. Bez podpory by investice do nových zařízení na výrobu tepla byly založeny na zemním plynu, potenciálně bez kombinované výroby elektřiny, což by vedlo k nižší úrovni energetické účinnosti. Kromě toho by se investice do modernizace stávajících tepelných zařízení zpozdily nebo vůbec neuskutečnily.

Příjemci podpory budou muset předložit úplnou analýzu mezery ve financování na základě podrobné metodiky. Cílem této analýzy je určit čisté dodatečné náklady projektů žádajících o podporu ve srovnání s činností, která by byla provedena bez podpory.

Komise dále uvedla, že pozitivní účinky podpory na dekarbonizaci systémů dálkového vytápění v Česku převažují nad případnými negativními účinky na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy. Program podpoří modernizaci a dekarbonizaci odvětví dálkového vytápění a sníží emise skleníkových plynů v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu, aniž by nepřiměřeně narušil hospodářskou soutěž na jednotném trhu.

Druhostupňové rozhodování a soudní přezkum v oblasti veřejné podpory

Proti prvoinstančním rozhodnutím v oblasti veřejné podpory byly v roce 2022 podány tři rozklady a byla tedy zahájena tři druhostupňová správní řízení. Všechna správní řízení byla ve stejném roce rovněž ukončena vydáním rozhodnutí. Předseda Úřadu v jednom případě potvrdil prvoinstanční rozhodnutí, ve dvou případech změnil výši pokuty a ve zbytku byla prvoinstanční rozhodnutí potvrzena. V roce 2022 činila celková výše pokut uložených na základě druhostupňových rozhodnutí v oblasti veřejné podpory 179 958 Kč.

Ke Krajskému soudu v Brně byla v oblasti veřejné podpory podána jedna žaloba, soud žádný rozsudek v oblasti veřejné podpory v roce 2022 nevydal. K Nejvyššímu správnímu soudu nebyla v roce 2022 podána žádná kasační stížnost a soud nevydal žádný rozsudek.

Mezinárodní spolupráce

Úřad se zaměřuje na bilaterální i multilaterální spolupráci se zahraničními institucemi působícími ve všech oblastech, v nichž má Úřad věcnou působnost. Součástí agendy je zejména vzájemná komunikace, výměna poznatků a zkušeností s aplikací soutěžního práva, práva veřejných zakázek, významné tržní síly a veřejné podpory s tím, že nově získané informace dále předává zaměstnancům Úřadu.

Nejvýznamnější událostí uplynulého roku byl z hlediska mezinárodní spolupráce bezpochyby průběh historicky druhého předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Konkrétním aktivitám Úřadu během CZ PRES byla věnována pozornost již v úvodu výroční zprávy. Na tomto místě stojí za připomenutí nejvýraznější úspěch, na němž se přímo podílel ÚOHS, a jenž je jako jeden z řady úspěchů, kterých bylo během předsednictví dosaženo, rovněž zmiňován v hodnotící zprávě Úřadu vlády České republiky. Zástupci Úřadu se ve spolupráci s představiteli Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii v Bruselu přímo podíleli na vyjednání nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh a jeho následném schválení Radou Evropské unie.

Evropská soutěžní síť – ECN

Evropská soutěžní síť (ECN), jakožto nástroj pro spolupráci soutěžních úřadů zemí Evropské unie a Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise (DG COMP) primárně ve věcech porušení článků 101 a 102 SFEU, je nejvýznamnější platformou mezinárodní spolupráce Úřadu. Důležitým aspektem spolupráce mezi členskými státy je činnost jejich pracovních skupin zaměřených na dílčí témata unijního soutěžního práva, jejichž zasedání se aktivně účastní také zástupci Úřadu. Mezi nejaktivnější pracovní skupiny dlouhodobě patří skupiny zaměřené na kartelové dohody (*ECN Cartels Working Group*) či na spojování soutěžitelů (*ECN Merger Working Group*) nebo skupina pro mezinárodní spolupráci a spravedlivý proces (*Cooperation Issues and Due Process*), která se v roce 2022 zabývala například projekty zaměřenými na harmonizaci výše pokut v určitých oblastech soutěžního práva či koordinaci postupu při řešení případů s přeshraničním prvkem.

Úřad dále zajišťuje prostřednictvím systému ECN2 notifikaci případů porušení článků 101 a 102 SFEU Evropské komisi.

Platforma ECN také slouží pro přímou komunikaci a spolupráci jednotlivých soutěžních úřadů členských států Evropské unie. Nejčastějším komunikačním prostředkem v rámci této spolupráce jsou neformální žádosti o poskytnutí informací (*Request for Information – RFI*). V roce 2022 Úřad obdržel 73 těchto žádostí o informace. Úřad se pak touto formou obrátil na soutěžní úřady ostatních členských států v pěti případech, přičemž tematicky se tyto žádosti týkaly například sektorového šetření ve farmaceutickém odvětví, zvažování recidivy při výpočtu výše ukládaných pokut či posuzování dohod o určování cen pro další prodej (tzv. RPM dohod).

	2020	2021	2022
Počet obdržených RFI	76	68	73
Počet vlastních RFI	4	3	5

Další nedílnou součástí spolupráce v rámci ECN jsou formální žádosti o poskytnutí informací a dokumentů na základě článku 12 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy a žádosti o asistenci při vyšetřování na základě článku 22 téhož nařízení. Tyto žádosti mohou členské soutěžní úřady využít v případech, kdy potřebují získat více informací pro zahájení řízení, typicky v případech s přeshraničním dopadem, či doplnit spis v rámci již probíhajícího řízení o porušení článku 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie. Úřad v roce 2022 požádal o asistenci zahraničních soutěžních úřadů ve třech případech a obdržel dvě takové formální žádosti.

Dalším aspektem spolupráce soutěžních úřadů v síti ECN jsou tzv. poradní výbory (*Advisory Committees*), které jsou organizovány k jednotlivým případům řešeným Evropskou komisí v oblastech zakázaných dohod, zneužití dominantního postavení a spojování soutěžitelů. V rámci poradních výborů se členské státy mohou dotazovat na závěry Komise před přijetím jejího rozhodnutí v konkrétních případech a mohou k těmto závěrům vyjádřit své stanovisko. V průběhu roku 2022 proběhlo deset zasedání poradních výborů.

Mezinárodní soutěžní síť – ICN

Mezinárodní soutěžní síť (ICN) je celosvětové fórum zaměřené na rozvoj spolupráce soutěžních úřadů. V rámci této platformy jsou činné jednotlivé pracovní skupiny, které mimo jiné pořádají pravidelné konference či workshopy.

Nejvýznamnější událostí v rámci ICN je každoročně pořádaná výroční konference, která v roce 2022 proběhla v hybridním formátu a hostil ji německý soutěžní úřad (*Bundeskartellamt*). Zástupci Úřadu se také zúčastnili například semináře k tématu vztahu soutěžního práva a ochrany životního prostředí. V prosinci se pak místopředseda Úřadu Kamil Nejezchleb zúčastnil zasedání pracovní skupiny ICN Cartels v novozélandském Aucklandu, na kterém aktivně vystoupil s příspěvkem v rámci panelu zaměřeného na zvyšování povědomí o kartelovém jednání.

Do činnosti této platformy se kromě workshopů a konferencí soutěžní úřady zapojují zpravidla formou různých dotazníkových šetření, případně dalšími formami sdílení informací. V průběhu roku 2022 tak Úřad odpovídal například na rozsáhlý dotazník týkající se jeho fungování v době pandemie covid-19.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) je mezinárodní organizací, která se ve spolupráci s vládami, odborníky a veřejností snaží nastavit mezinárodní standardy a najít řešení na sociální, ekonomické a environmentální otázky. V oblasti ochrany hospodářské soutěže je OECD aktivní prostřednictvím Soutěžního výboru a jeho dvou pracovních skupin.

Zasedání Soutěžního výboru OECD jsou pravidelně organizována dvakrát ročně, přičemž zasedání v červnu a listopadu 2022 proběhla v hybridním formátu. Zástupci Úřadu se v rámci zasedání zúčastnili tematických bloků, ve kterých se diskutovaly aktuální otázky z oblasti soutěžního práva a politiky, jako například určování tržní síly v digitálním prostředí, hospodářská soutěž na energetických trzích či nápravná opatření a závazky v případech zneužití dominantního postavení. Zástupce Úřadu na červnovém zasedání prezentoval písemný příspěvek na téma soutěže a regulace ve službách poskytování místní dopravy. Dále byly v uplynulém období připomínkovány chystané nástroje OECD v oblasti soutěžní politiky, jako například tzv. *Competitive Neutrality Toolkit* či revize doporučení *Recommendation on Fighting Bid Rigging in Public Procurement*.

Úřad se dále v roce 2022 zapojil do tvorby nového nástroje OECD, a sice tzv. *Competition Enforcement Co-operation Template*, který vznikl na základě rozsáhlého průzkumu a navazující zprávy, na které se v uplynulých letech společně podílely OECD a ICN.

Bilaterální vztahy

Úřad vedle pravidelné spolupráce v rámci mezinárodních platform soustředí svoji pozornost také na rozvoj dvoustranných vztahů s partnerskými soutěžními úřady z celého světa.

Na evropské úrovni je Úřad v každodenním kontaktu s Evropskou komisí, ať již v rámci konzultací jednotlivých případů či obecnějších otázek a přístupů k soutěžní politice anebo například z důvodu konzultace možností následného vzdělávání zaměstnanců.

Nejbližším zahraničním partnerem ÚOHS zůstává i nadále Protimonopolný úřad Slovenskej republiky. Příkladem těchto nadstandardních vztahů je oboustranně prospěšná spolupráce při výměně informací, vzájemná pomoc při řešení přeshraničních případů či účast na pravidelných jednáních zástupců obou úřadů, na nichž se konstruktivně řeší mimo jiné i možnosti nové spolupráce. V roce 2022 byla v Praze během mezinárodní konference Evropský soutěžní den dohodnuta spolupráce s kolegy z Ukrajiny, se kterými byla primárně diskutována pomoc s nastavením systému veřejné podpory na Ukrajině.

Světový soutěžní den 2022

Institute zabývající se ochranou hospodářské soutěže, ale i široká odborná veřejnost, si každoročně připomínají 5. prosinec jako Světový soutěžní den. Cílem této iniciativy je upozornit na význam a přínosy hospodářské soutěže pro hospodářství jako celek. Tématem světového soutěžního dne v roce 2022 byl vztah soutěžní politiky a ochrany klimatu. Při této příležitosti Úřad na svých webových stránkách zveřejnil krátké video předsedy Úřadu Petra Mlsny, připomínající, že hlavním smyslem a cílem ochrany hospodářské soutěže by měl být blahobyt spotřebitele, přičemž v dnešní době je standardem, že za určitou širší součástí tohoto cíle mohou být považovány také benefity v podobě zlepšení životního prostředí. Soutěžní úřady tak mohou svojí politikou nepochybně přispívat k udržitelnosti a ochraně klimatu, přestože to není jejich primárním posláním.

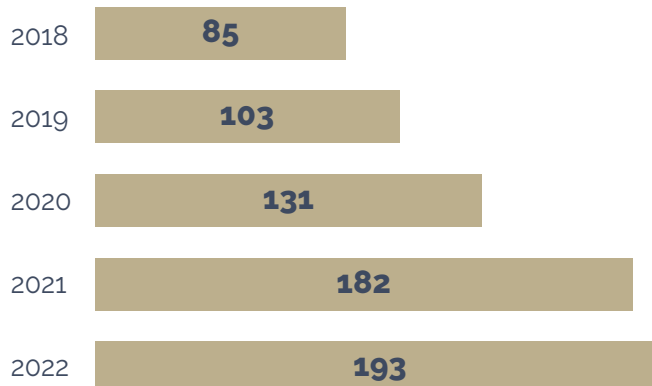
Informační servis

Úřad využívá k informování odborné i široké veřejnosti prostřednictvím tiskových zpráv média, webové stránky Úřadu www.uohs.cz, sociální sítě Twitter, LinkedIn a Facebook, vydává rovněž publikace – kromě výroční zprávy Úřad vydal v roce 2022 rovněž dva informační listy na témata *ÚOHS a české předsednictví EU 2022* a *Protisoutěžní jednání orgánů veřejné správy pohledem ÚOHS*.

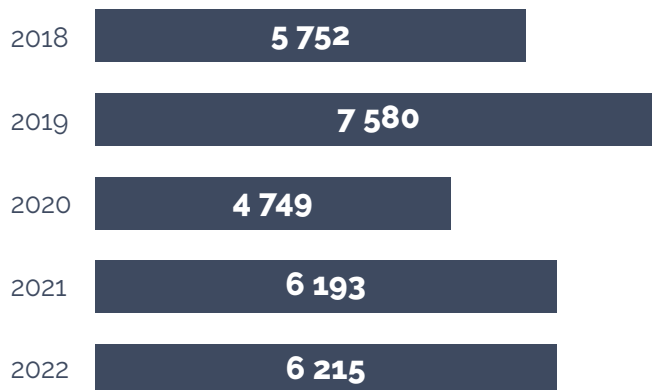
Informace ze 193 tiskových zpráv vydaných Úřadem v roce 2022 se v médiích odrazily v 6 215 příspěvcích. Dle společnosti Newton Media, která zpracovává mediální analýzu Úřadu z vybraných médií,³³ vzrostl meziročně počet příspěvků o ÚOHS o vysokých 55 % a mediální dopad posílil o 51 %. Nejvíce příspěvků bylo zveřejněno v dubnu, což souviselo s výzvou Ministerstva zemědělství ke spolupráci s ÚOHS při kontrole cen potravin, dále v prosinci, když Úřad povolil České spořitelně nákup úvěrového portfolia Sberbank, a v srpnu, a to v souvislosti s oznámením Ministerstva financí o podání podnětu k ÚOHS kvůli vysokým maržím čerpacích stanic. Mezi další nejvíce medializovaná témata o činnosti Úřadu se řadila pokuta stravenkovým firmám za kartelovou dohodu; povolení prodeje deníku Právo a webu novinky.cz společnosti Seznam; návrh novely ZOHS; schválení fúze Creditas a Expobank; stanovisko Úřadu k regulaci cen mobilních dat; vyhlášení tvrdých sankcí pro firmy blokující místní šetření Úřadu.

Z celostátních deníků se Úřadu nejvíce věnovala MF Dnes, následovaná Právem a Hospodářskými novinami. Mezi televizemi a rádii se o Úřad nejvíce zajímaly ČT24 a Český rozhlas Radiožurnál.

Počet vydaných tiskových zpráv

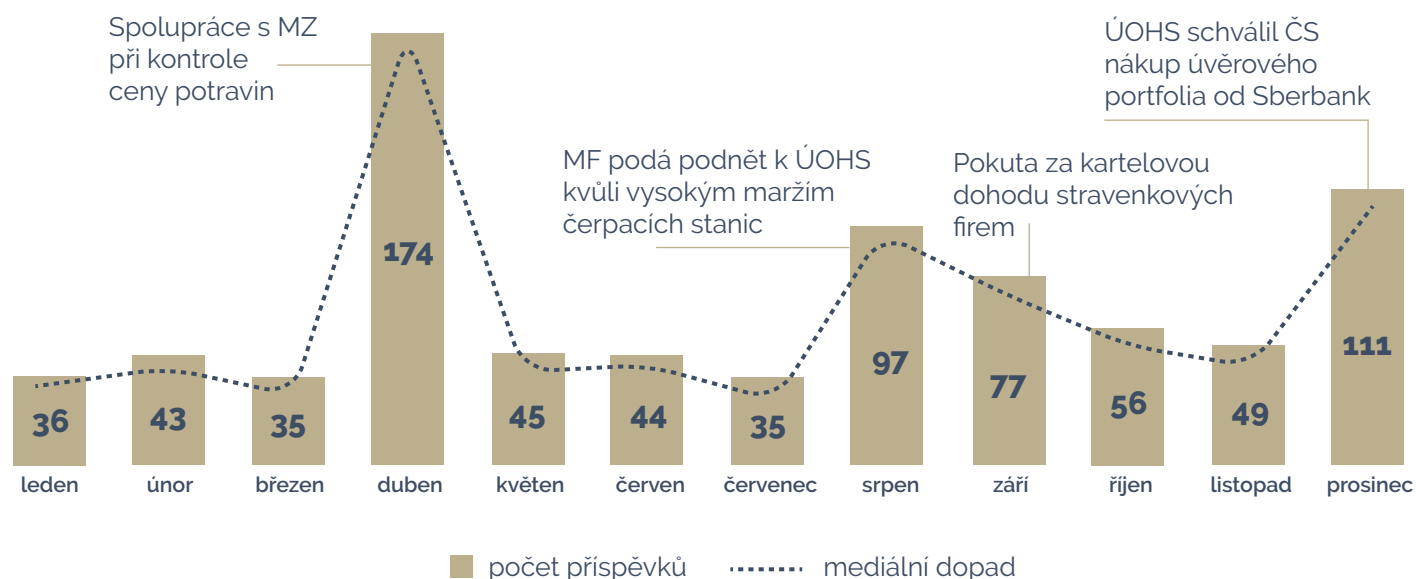

Počet příspěvků o Úřadu v monitoringu médií

³³ Společnost Newton Media analyzuje pro ÚOHS publicitu ve vybraných médiích: Mladá fronta Dnes, Právo, E15, Hospodářské noviny, Lidové noviny, Blesk, ČT 1, ČT 2, ČT 24, TV Nova, FTV Prima, ČRo Radiožurnál, ČRo Olomouc, ČRo Hradec Králové, ČRo Rádio Česko, ČRo 6, ČRo Pardubice, ČRo Plzeň, ČRo Regina, ČRo Brno, ČRo Ostrava, ČRo Region Středočeský kraj, ČRo Region Vysočina, ČRo České Budějovice, ČRo Praha, ČRo Sever, Impuls, Frekvence 1.

Vývoj medializace ÚOHS ve vybraných médiích v roce 2022

Zdroj: Newton Media

Májová konference o veřejných zakázkách 2022

Úřad v roce 2022 zahájil novou tradici pořádání každoročních Májových konferencí o veřejných zakázkách jako setkávání odborníků, zástupců Evropské komise, soudní moci a veřejných zadavatelů. Prvního ročníku Májové konference pořádaného Úřadem ve dnech 18. a 19. května 2022 se zúčastnilo více než 100 účastníků, kteří si v rámci programu vyslechli prezentace dvou desítek odborníků z České republiky i ze zahraničí. Konferenci zahájil předseda Úřadu Petr Mlsna a druhý den ji navštívil i místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

Blok o novinkách ve veřejném zadávání zahájila místopředsedkyně ÚOHS Markéta Dlouhá, která přítomné seznámila s fungováním Úřadu v oblasti veřejných zakázek, úvahami nad dozorem a plánovanými aktivitami Úřadu. Zdůraznila komplementární role Ministerstva pro místní rozvoj a Úřadu, který kromě dozorové činnosti vydává z vlastní iniciativy metodická doporučení a stanoviska, vysvětluje svou rozhodovací praxi a zapojuje se do osvětové a metodické činnosti v oblasti veřejných zakázek. Vlastimil Fidler, pověřený náměstek pro řízení sekce výstavby a veřejného investování Ministerstva pro místní rozvoj, věnoval svůj příspěvek procesu novelizace zákona o zadávání

veřejných zakázek (č. 134/2016 Sb.), jenž započal již v roce 2019 s cílem transponovat zadávací směrnici Evropské komise. Vybraným institutům novely zákona o zadávání veřejných zakázek v oblasti dozorové činnosti se věnoval Michal Kobza, ředitel odboru veřejných zakázek na ÚOHS. O vypořádávání se s problematikou obstrukčních návrhů na Slovensku informovala Zuzana Krajčovičová, ředitelka kanceláře Rady slovenského Úřadu pro veřejné zakázky.

Druhý blok konference byl věnován moderním trendům a inovacím ve veřejném zadávání. Katharina Knapton-Vierlich představila pohled Evropské komise na inovativní zadávání. Zadávání zakázek postupem „Best Value Approach“ popsal Martin Vyklický z Vysokého učení technického v Brně, který má s tímto přístupem značné zkušenosti. Slovenskou zkušenost pak zprostředkoval místopředseda slovenského Úřadu pro veřejné zakázky Jaroslav Lexa.

Pohled tuzemských soudců na vybraná zakázková témata byl tématem třetího bloku. Vendula Sochorová z Krajského soudu v Brně se podrobně věnovala problematice vendor lock-in v oblasti IT zakázek a z něj vyplývajících využívání jednacího řízení bez uveřejnění. Soudce Nejvyššího správního soudu Petr Mikeš hovořil o výkladu základních zásad veřejného zadávání ze strany soudů.

Zahraniční pohled na vybraná zakázková témata zprostředkovali Vítězslava Fričová z DG Grow Evropské komise,

Ivan Bartoš, Petr Mlsna, Jan Vodák, Mojmír Florian

Markéta Dlouhá, Michal Kobza, Vlastimil Fidler

Iveta Pospíšilíková, Hana Schneiderová, Rudolf Mládek Buchta

Iveta Pospíšilíková, Kamil Nejezchleb, Karin Schnabl, Goran Matešić

která analyzovala novější rozsudky týkající se horizontální a vertikální (tzv. in-house) spolupráce, a profesor turínské univerzity Roberto Caranta, jenž se ve své přednášce zabýval přístupem soudů k přezkumu veřejných zakázek.

S dopadem unijní legislativy na veřejné zadavatele v oblasti podpory nízkoemisních vozidel, která má být do českého právního rámce zavedena na základě unijní směrnice 2019/161, seznámila přítomné Markéta Adámková z Ministerstva pro místní rozvoj. Unijní nařízení o subvencích ze třetích zemí narušujících vnitřní trh pak představil Vojtěch Horsák z ÚOHS a Petr Vévoda z ÚOHS následně přiblížil, jaké budou předpokládané konkrétní dopady nařízení na veřejné zadavatele, zejména pak na průběh zadávacího řízení.

Místopředseda Úřadu Kamil Nejezchleb hovořil o možných důsledcích závažných pochybení dodavatelů, například z kartelové dohody dodavatelů, tzv. bid riggingu. Zdůraznil, že hlavním účelem existence pravidel zadávání veřejných zakázek je zajištění široké hospodářské soutěže o zakázky a připomněl možnost zadavatelů žádat o náhradu škody způsobené kartelem.

Vylučování dodavatelů podle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ analyzovala ve své přednášce Iveta Pospíšilíková z ÚOHS.

Přístup k vylučování uchazečů v dalších členských státech Evropské unie prezentovali soudkyně Karin Schnabl ze Správního soudu ve Štýrsku a Goran Matešić, emeritní předseda chorvatské komise pro dozor nad veřejnými zakázkami.

Na konferenci zaznělo jednoznačné sdělení, že odpovědné zadávání je nezpochybnitelným trendem a budoucností veřejných zakázek. Leona Gergelová Šteigrová z Ministerstva práce a sociálních věcí seznámila přítomné se dvěma významnými rozsudky Soudního dvora, uvedla příklady dobré praxe a popsala proces implementace odpovědného zadávání v organizaci. Martin Hadaš z Masarykovy univerzity popsal praxi odpovědného zadávání veřejných zakázek na univerzitě. Praktické zkušenosti a problémy získané z administrací veřejných zakázek z pohledu odpovědného zadávání sdílel Miroslav Knob z OTIDEA LEGAL.

V rámci konference udělil předseda Úřadu Petr Mlsna ocenění za přínos hospodářské soutěži a veřejným zakázkám JUDr. Davidu Rausovi, Ph.D., jenž řadu let působil jako soudce správního senátu Krajského soudu v Brně a v rámci justice byl jedním z prvních, kdo se začal specializovat na problematiku hospodářské soutěže a veřejných zakázek.

Konference o veřejné podpoře

Konferenci o veřejné podpoře pořádá Úřad každoročně již od roku 2009. Přibližně stovka účastníků reprezentujících zejména poskytovatele a příjemce veřejné podpory a další odborníky na tuto problematiku si během dvou-denní konference vyslechla téměř dvě desítky příspěvků. Účastníky přivítal předseda ÚOHS Petr Mlsna. Připomněl význam veřejné podpory při překonávání důsledků covidové pandemie, roli Úřadu v procesu schvalování této podpory a zmínil jednoznačný trend směřování veřejné podpory do oblastí souvisejících s životním prostředím, klimatem a udržitelností. Jeho slova potvrdila Maria Velentza z Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG COMP) Evropské komise, podle níž současným cílem unijní soutěžní politiky je zajistit, aby evropská ekonomika byla dostatečně odolná a dokázala překonat těžké výzvy, jimž v současné době čelí. Připomněla roli covidového dočasného rámce veřejné podpory i současného krizového rámce souvisejícího s válkou na Ukrajině při obnově a posílení unijní ekonomiky. Zásadní význam Komise přikládá přechodu k zelené ekonomice, který podporuje právě řadou předpisů o veřejné podpoře.

Místopředseda Úřadu Petr Solský představil činnost Úřadu v oblasti veřejné podpory a podrobně se zabýval také chystaným nařízením o zahraničních subvencích. Vedoucí oddělení veřejné podpory Libuše Bílá podala přehled předpisů týkajících se veřejné podpory, které v nedávné době prošly revizí a u kterých se revize ještě do konce roku chystá. Další příspěvek Libuše Bílé se týkal možnosti veřejné podpory ze strany krajů a obcí a věnovala se také povinnostem, které musí územní samosprávy plnit v roli poskytovatele, či příjemce podpory.

Petr Mlsna, Petr Solský, Maria Velentza, Libuše Bílá, Gabriela Kinclová

Koen Van de Castele z DG COMP Evropské komise podrobně analyzoval covidový dočasný rámec a přiblížil provedené i chystané revize GBER.

Zástupce Ministerstva pro místní rozvoj Richard Nikischer seznámil účastníky konference s podporou, která je zaměřena na transformaci uhelných regionů a rozvoj hospodářsky a sociálně ohrožených území, a to v rámci Strategie regionálního rozvoje 2021+, Strategie RE:START a Plánu spravedlivé územní transformace.

Nové pokyny pro klima, životní prostředí a energetiku (CEEAG) podrobně představila Iva Příkopová z ÚOHS. Právní úpravu v oblasti zemědělství a rybolovu následně prezentovala Martina Břešťovská z Ministerstva zemědělství ČR. Ivan Mužík ze Státního fondu životního prostředí popsal fungování tzv. Modernizačního fondu a oblastí, které z něj lze podporovat.

Místopředsedkyně Národní sportovní agentury Markéta Kabourková se věnovala otázkám podpory pro profesionální i neprofesionální sportovce a sportovní kluby a možnostem podpory sportovní infrastruktury.

Oblasti podpory cestovního ruchu a turismu se věnoval Eduardo Cabrera Maqueda z DG COMP Evropské komise,

Caroline Buts z univerzity v Bruselu a Zoltán Bartucz z maďarského úřadu pro monitoring veřejné podpory prezentovali případové studie týkající se veřejných podpor pro německou automobilku BMW a estonskou pekárenskou společnost Eesti Pagar. Michael Kincl z Nejvyššího soudu rozebral některé zajímavé případy z rozhodovací praxe Evropské komise a z judikatury Soudního dvora Evropské unie (SDEU).

Petr Solský, Markéta Kabourková, Eduardo Cabrera Maqueda, Caroline Buts, Zoltán Bartucz, Michael Kincl

Svatomartinská konference 2022

Již patnáctého ročníku Svatomartinské konference o soutěžním právu a významné tržní síle pořádané Úřadem se zúčastnilo více než 100 odborníků na hospodářskou soutěž z České republiky i ze zahraničí. Předseda Úřadu Petr Mlsna v zahajovacím projevu připomněl aktivity Úřadu v rámci českého předsednictví v Radě Evropské unie, výsledky rozhodovací činnosti i některé důležité trendy v soutěžní politice.

Místopředseda Úřadu Kamil Nejezchleb zhodnotil činnost Sekce hospodářské soutěže v roce 2021. Uvedl například, že ÚOHS obdržel v oblasti hospodářské soutěže o 10 % více podnětů ve srovnání s loňským rokem a vedl či vede ve své historii nejvyšší počet správních řízení týkajících se zakázaných dohod. Úřad také překonal loňský rekord v počtu místních šetření, když provedl 31 inspekci.

Činnost svých institucí následně představili místopředseda slovenského soutěžního úřadu Boris Gregor a místopředseda maďarského soutěžního úřadu András Tóth. Práci Evropské komise v oblasti soutěžní politiky přiblížila Maria Jaspers z DG Competition.

Problematicke vztahu soutěžní politiky a udržitelnosti se věnovala Ivana Halamová Dobišková (Allen & Overy), jež

shrnuje právní předpisy, které udržitelnost v rámci Evropské unie regulují či mají regulovat, a zabývala se také rozdílným přístupem v jednotlivých členských státech. Advokátka Kateřina Mandulová (PwC Legal) zasadila problematiku udržitelnosti do širšího rámce, když upozornila na tlak soukromého sektoru, zejména bankovníctví, na udržitelnostní řešení. Advokát Martin Nedelka (Nedelka Kubáč advokáti) naproti tomu vystoupil s poměrně zásadní kritikou zavádění udržitelnostních cílů do soutěžní politiky.

Dynamicky se rozvíjejícími trhy se zabývali ekonomové Pavel Doležal (ÚOHS), Goran Serdarević (Frontier Economics), Vitaly Pruzhansky (RBB Economics) a Jakub Chini (CompetitionSphere), kteří hovořili o specifikách digitálních a technologických platforem a přístupu, který by k nim soutěžní politika měla zaujmout.

Ředitelka Odboru dominance, fúzí a vertikálních dohod ÚOHS Lenka Svobodová shrnuje případy vertikálních dohod řešených Úřadem v posledních několika letech a uvedla také procentuálně podíly pokut. Oznámila také, že Úřad zavede možnost využít narovnání u vertikálních dohod, soutěžitelé budou moci dosáhnout snížení pokuty také díky compliance programu nebo prostřednictvím vysoké míry spolupráce s Úřadem. Petr Zákoucký z advokátní

Petr Mlsna, Kamil Nejezchleb, Boris Gregor, Maria Jaspers, András Tóth

Kamil Nejezchleb, Petr Mlsna

Igor Pospíšil, Ivana Halamová Dobišková, Kateřina Mandulová, Martin Nedelka

Pavel Doležal, Goran Serdarević, Vitaly Pruzhansky, Jakub Chini

kanceláře Dentons Europe shrnul problematiku vertikálních dohod v zahraničí a uvedl případové studie. Jiří Kindl z advokátní kanceláře Skils prezentoval svůj kritický pohled na přísné postihování vertikálních dohod Úřadem.

Místopředseda Úřadu Petr Solský shrnul průběh přípravy a důležité termíny z legislativního procesu nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh. Filip Křenek z Generálního ředitelství Evropské komise se zabýval tímto nařízením do větších podrobností. Profesor Marek Martyniszyn z Queen's University Belfast se ve své prezentaci zaměřil na problematiku narušení trhů ze strany cizích zemí a ukázal řadu způsobů, kterými mohou cizí státy narušovat soutěž v jiných zemích, získávat v nich tak vliv a odčerpávat bohatství.

Závěrečné workshopy byly zaměřeny na novelizaci zákona o ochraně hospodářské soutěže, která bude zejména transponovat unijní směrnici ECN+, ale přinese i řadu dalších změn, dále na vztah mezi hospodářskou soutěží a regulací a na významnou tržní sílu, a to zejména z pohledu právě projednávané novely zákona, například na otázky nového pojetí tržní síly v kontextu směrnice o nekalých obchodních praktikách.

Zástupci Úřadu vyučují na Právnické fakultě Masarykovy univerzity

V podzimním semestru proběhla poprvé výuka akademického předmětu Právo veřejných zakázek. Výuku zajistili zaměstnanci Odboru druhostupňového rozhodování. Předmět je vyučován v rámci Katedry obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity.

Náplní předmětu byly jednotlivé instituty zákona o zadávání veřejných zakázek důležité pro vedení zadávacího řízení, stejně jako procesní pravidla upravující správní řízení před Úřadem. Stranou nezůstaly soukromoprávní, trestněprávní ani soutěžní aspekty zadávání veřejných zakázek. Jednotlivé instituty byly vysvětlovány na konkrétních příkladech řešených v rozhodovací praxi Úřadu. Snahou tak bylo jednak zvýšit zájem studentů o zakázkovou problematiku, jednak připravit alespoň v základu na praktickou aplikaci zákona ty, kteří pak mohou posílit řady odborníků na zakázky ať již mezi zadavateli, dodavateli nebo v dohledovém orgánu.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2022

1. Počet podaných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:

oblast	počet podaných žádostí	počet vydaných rozhodnutí
Hospodářská soutěž	22	9
Hospodářská soutěž a veřejné zakázky	4	0
Hospodářská soutěž a významná tržní síla	4	0
Veřejné zakázky	33	7
Veřejná podpora	6	3
Významná tržní síla	4	2
Všeobecné	24	0
Celkem	97	21

2. Počet podaných rozkladů: 0
3. Počet podaných stížností: 1
4. Rozsudky soudu ve vztahu k Úřadu v oblasti poskytování informací
 - rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2022, č. j. 29 A 9/2020-105 – žaloba proti rozhodnutí předsedy Úřadu se zamítá;
 - rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 8. 7. 2022, č. j. 62 A 27/2021-67 – žaloba proti rozhodnutí předsedy Úřadu se zamítá;
 - rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2022, č. j. 8 As 164/2020-62 – kasační stížnost Úřadu se zamítá.
5. Výsledky řízení o sankcích za nedodržování zákona č. 106/1999 Sb.

Nebylo vedeno žádné řízení.

6. Výčet poskytnutých výhradních licenci

Nebyla poskytnuta žádná výhradní licence.

Žaloba na náhradu škody – soudní případ

Žalobce: **Kapsch Telematic Services, spol. s r. o.**

Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 15. 6. 2021, sp. zn. 49 C 186/2020

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 6. 2022, sp. zn. 44 Co 132/2021

Žalobce se žalobou ze dne 4. 11. 2020 domáhal náhrady škody ve výši 383 442 146 Kč s úroky z prodlení, která mu měla vzniknout postupem Úřadu ve správním řízení (sp. zn. ÚOHS-So406,0429,0504/2017,0016,0092/2018/VZ), jehož předmětem byl přezkum postupu Ministerstva dopravy jako zadavatele při zadávání veřejné zakázky Systém elektronického mýtného.

Žalobcem tvrzená škoda měla vzniknout tím, že Úřad v rámci předmětného správního řízení nerozhodl o vydání předběžného opatření, kterým by zakázal uzavřít smlouvu v zadávacím řízení, a to až do pravomocného skončení předmětného správního řízení. Žalobce měl za to, že pokud by tak Úřad učinil, Ministerstvo dopravy by neuzavřelo smlouvu s novým dodavatelem, respektive jeho dosavadní smluvní vztah s Ministerstvem dopravy by neskončil, ale pokračoval by i nadále. Tímto postupem Úřadu tak měla být žalobci způsobena škoda ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), spočívající v ušlém zisku a dalších nákladech, které vynaložil v souvislosti se správním řízením a navazujícím soudním řízením. Žalobce si rovněž nárokoval zadostiučinění za nemajetkovou újmu.

Soud prvního stupně argumentaci žalobce nepřisvědčil a žalobu v celém rozsahu zamítl, jelikož nebyly naplněny všechny předpoklady odpovědnosti za škodu. Žalobce neprokázal příčinnou souvislost mezi postupem Úřadu a škodou, která žalobci měla vzniknout. Soud ve vztahu k naplnění předpokladů odpovědnosti za škodu konstatoval, že s ohledem na obsah smluvního vztahu nemohl žalobce legitimně očekávat, že bude služby Ministerstvu dopravy poskytovat i po době stanovené ve smlouvě jako nejzazší termín plnění, přičemž soud připomněl, že smlouva připouštěla předčasné ukončení smluvního vztahu, což Ministerstvo dopravy před koncem smlouvy uplatnilo. Vzhledem k tomu, že žalobce neměl nijak garantováno, že by smluvní vztah s Ministerstvem dopravy trval i v případě, že by Úřad předběžné opatření vydal, neprokázal tak žalobce ani vznik jakékoliv škody.

Žalobce se proti rozsudku prvního stupně odvolal, avšak odvolací soud se plně ztotožnil se závěry soudu prvního stupně. Rozsudek nabyt právní moci dne 20. 9. 2022.

Ukazatele kapitoly 353 státního rozpočtu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pro rok 2022

			Kč
Souhrnné ukazatele	Příjmy celkem		8 800 000
	Výdaje celkem		245 063 537
Specifické ukazatele – příjmy	Daňové příjmy ¹⁾		3 800 000
	Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem		5 000 000
	v tom:	ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	5 000 000
Specifické ukazatele – výdaje	Výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže		245 063 537
	v tom:	výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě Evropské unie	3 295 840
		ostatní výdaje na zabezpečení plnění úkolů Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	241 767 697
Průřezové ukazatele	Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci		142 560 287
	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ²⁾		48 185 376
	Základní přiděl fondu kulturních a sociálních potřeb		2 811 142
	Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech		19 805 357
	Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě		111 994 148
	Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozované od platů ústavních činitelů		8 757 600
	Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.		0
	Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem		30 000 000

1) bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

2) povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Agenda 2023

Hospodářská soutěž

Stěžejní legislativní prioritou bude v roce 2023 dokončit transpozici tzv. směrnice ECN+, jak bylo uvedeno v kapitole Hospodářská soutěž. Přijetí novely je i s ohledem na trvající proceduru infringementu ze strany Evropské komise stěžejním legislativním cílem pro rok 2023, termín pro řádné transponování uplynul již k 4. 2. 2021. V souvislosti s touto chystanou novelou ZOHS hodlá Úřad taktéž revidovat své související soft law, a to v oblasti ukládání pokut, leniency, narovnání i alternativního řešení soutěžních problémů. Je přitom připraven navrhované změny konzultovat s odbornou veřejností.

Úřad bude pokračovat v nastaveném trendu aktivní spolupráce s tuzemskými univerzitami. Zaměstnanci Úřadu, včetně jeho vedoucích představitelů se budou i v letošním roce podílet na výuce předmětů soutěžního práva a ekonomie, realizovat ad hoc odborné přednášky a účastnit se vědeckých konferencí. Konkrétně ve spolupráci s Ekonomicko-správní fakultou hodlá Úřad participovat na projektu TAČR – Zvýšení efektivnosti veřejných soutěží ve veřejné dopravě. Ve spolupráci s Univerzitou Karlovou budou vybraní zástupci Úřadu vyučovat v nově chystaném programu LL.M. zaměřeném na soutěžní právo. Úřad ve vztahu ke spolupráci s univerzitami dále v roce 2023 vyhlásil soutěž o nejlepší diplomové práce z oblasti hospodářské soutěže, veřejných zakázek, veřejné podpory či významné tržní síly. Vedle těchto projektů plánuje SHS zahájit projekt tvorby e-learningového kurzu pro veřejnou správu zaměřeného na problematiku boje proti bid-riggingu. SHS hodlá v oblasti projektů a vzdělávání rovněž participovat na akcích soutěžních úřadů v rámci sítí ECN či ICN a rovněž bilaterálně spolupracovat zejména se sousedními státy. Mimo tuzemské spolupráce Úřad nadále participuje v mezinárodních projektech DATAACROS II a Computational Antitrust zahájených v roce 2022.

Úřad bude i v roce 2023 pořádat tradiční Svatomartinskou konferenci, kterou plánujeme ve dnech 8. – 9. 11. 2023. V souvislosti s předpokládaným přijetím novely ZOHS a rovněž chystanou novelizací soft law hodlá Úřad uspořádat odborný workshop týkající se novinek, které tato nová úprava přináší.

V oblasti dohledu se bude ÚOHS nadále soustředit na boj proti tvrdým kartelovým dohodám, tedy zakázaným horizontálním dohodám o cenách, rozdělování trhu, omezování produkce či bid riggingu, a rovněž se zaměří na zneužití dominantního postavení vylučovacími praktikami. V oblasti zakázaných vertikálních dohod hodlá Úřad nadále postihovat především dohody o dodržování minimálních cen, případně restriktivní praktiky týkající se omezování využívání internetu jako distribučního kanálu. V oblasti vertikálních dohod se však plánuje zaměřit spíše na větší hráče s výraznější tržní silou. Úřad má rovněž v úmyslu zabývat se i tzv. no-poaching dohodami, tedy dohodami o maximálních mzdách, či nepřebírání zaměstnanců mezi konkurenty. Ve vztahu k posuzování fúzí bude Úřad nadále pokračovat v nastaveném trendu posuzování všech notifikovaných fúzí a rovněž bude v relevantních případech zvažovat možnost využívání článku 22 nařízení o fúzích, který umožňuje mimo jiné i v případech, které nesplňují notifikační obrátová kritéria, nicméně ovlivňují obchod mezi členskými státy EU a vzbuzují podstatné obavy z narušení soutěže, postoupit tyto případy k posouzení Evropské komisi. Současně bude Úřad nadále kontrolovat, zda nedochází k páchání přestupků na poli kontroly spojování soutěžitelů na území České republiky, např. formou předčasného uskutečňování spojení. V rámci dohledu nad narušováním hospodářské soutěže ze strany orgánů veřejné správy Úřad bude i nadále upřednostňovat prevenci před represí a pokud to bude možné, bude se snažit případná narušení soutěže odstranit alternativním řešením bez nutnosti zahájit správní řízení. Úřad rovněž hodlá provést zrychlené šetření týkající se několika základních potravin a v průběhu roku 2023 zahájí také další sektorové šetření. Pokud jde o směřování soutěžní politiky, je stále velmi aktuální a diskutované téma zvažování environmentálních kritérií a politiky udržitelnosti v rámci posuzování dopadů na hospodářskou soutěž; Úřad hodlá být spíše zdrženlivý v přístupu aprobování jednání, která by narušovala soutěž výměnou za tyto benefity. Nicméně jednání, která by měla za cíl vlivem narušení hospodářské soutěže zpomalovat cestu k udržitelným a environmentálně příznivým řešením, hodlá tvrdě stíhat. Úřad v rámci dohledové činnosti chce nadále podporovat prevenci v oblasti hospodářské soutěže, a tedy pokračovat v nastaveném

trendu vnímání efektivních compliance programů za určitých podmínek jako polehčující okolnosti při ukládání pokut. Podporovat plánuje taktéž soukromoprávní vymáhání škody způsobené protisoutěžním jednáním, a to v obecné rovině metodicky a dále upozorňováním na tuto možnost vyzýváním potenciálně poškozených subjektů k tomu, aby ji využívaly.

Významná tržní síla

Nejdůležitější událostí v agendě významné tržní síly v roce 2023 je nabytí účinnosti novely zákona č. 359/2022 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách, a to od 1. 1. 2023. S ohledem na rozšíření působnosti zákona (regulace povinností několika set subjektů aktivních v zemědělsko-potravinovém řetězci) lze předpokládat, že se Úřad bude potýkat se značným nárůstem objemu činnosti. Z nejobecnějšího hlediska půjde nejprve o aktivity analytické, osvětové a preventivní, následně i o činnost represivní. V prvé řadě Úřad bude muset podrobněji analyzovat trhy v zemědělsko-potravinovém řetězci a vztahy mezi jednotlivými subjekty, které jsou na těchto trzích aktivní. Následně bude usměrňovat tyto vztahy a podnikatelské subjekty metodicky vést. Změna právní úpravy bude mít značný dopad nejen na vybrané podnikatelské subjekty v zemědělském a potravinovém řetězci, ale významně rozšíří působnost Úřadu na celý potravinový řetězec od producentů, přes zpracovatele až po velkoobchod a maloobchod. Dozorová činnost Úřadu bude zaměřena i na metodické vedení nových subjektů na trhu. Úřad bude nabízet školení podnikatelům, kteří jsou na těchto trzích aktivní a kteří se doposud novou regulací řídit nemuseli. Úřad již začal poskytovat výkladová stanoviska k nové právní úpravě.

V dalších fázích se bude Úřad, například prostřednictvím sektorových šetření, detailně věnovat zjištění, jaké nekalé praktiky se na těchto trzích vyskytují. V neposlední řadě Úřad zacílí své aktivity represivně a bude postihovat uplatňování nekalých obchodních praktik ve smluvních vztazích s obchodními partnery.

S ohledem na přesun zaměření pozornosti Úřadu z konečného článku potravinového řetězce na články zpracovatelské a prvovýrobu, je třeba zavést preventivní opatření ve vztahu k maloobchodnímu trhu. Bude se jednat zejména o zachování otevřené komunikace o smluvních podmínkách s obchodními řetězci a tlak na vytvoření UTP compliance.

Veřejné zakázky

V oblasti veřejných zakázek bude Úřad především pokračovat v trendu nastaveném v roce 2022. To znamená zaměřit se na zefektivnění hlavní náplně činnosti ÚOHS spočívající ve výkonu dozoru nad postupy zadavatelů, resp. objednatelů, a dále též rozvíjet a prohlubovat metodické a osvětové činnosti, a to nejen směrem dovnitř ÚOHS, ale i navenek. V této souvislosti má ÚOHS v úmyslu i nadále se prostřednictvím speciálních školení setkávat se zástupci územních samosprávných celků, neboť Úřad je přesvědčen, že prohloubení spolupráce zaměřené na osvětu a vzdělávání v oblasti veřejného zadávání může mít ve svém důsledku příznivý vliv na účelnost vynakládání veřejných prostředků ze strany těchto zadavatelů. Územní samosprávné celky jsou přitom velmi významnou skupinou zadavatelů.

ÚOHS dále hodlá pokračovat v pořádání tzv. Metodických dnů veřejného zadávání, které se již tradičně uskutečňují online formou a jsou tak pohodlně dostupné všem, kdo mají zájem prohlubovat své povědomí v oblasti veřejného zadávání. ÚOHS má rovněž v plánu uspořádat na své půdě již druhý ročník Májové konference o veřejných zakázkách, na níž během dvoudenního programu vystoupí přední domácí, ale i zahraniční odborníci na problematiku veřejného zadávání.

V roce 2023 hodlá ÚOHS i nadále prohlubovat spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj jakožto gestorem ZZVZ. Smysl této již úspěšně započaté spolupráce spatřuje ÚOHS kromě jiného v možnosti společně přispívat ke kultivaci zadavatelského prostředí v České republice a obecně v kladném slova smyslu působit na oblast veřejného zadávání v tuzemsku.

Vzhledem ke skutečnosti, že Rada Evropské unie schválila na konci roku 2022 nové nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh, které se významně dotýká i oblasti veřejného zadávání, bude se ÚOHS v průběhu roku 2023 podílet rovněž na novelizaci ZZVZ v souvislosti s předmětným nařízením.

Veřejná podpora

I na rok 2023 jsou ze strany Evropské komise avizovány revize dalších předpisů pro veřejnou podporu, především změna nařízení o podpoře *de minimis* či pravidla pro poskytování státních (veřejných) podpor na zdravotní a sociální služby v rámci služeb obecného hospodářského zájmu. V prvním čtvrtletí se očekává přijetí revidovaného obecného nařízení o blokových výjimkách, které s sebou kromě osvětové, poradenské a konzultační činnosti k výkladu a aplikaci nových pravidel, přinese také potřebu aktualizovat některé stávající programy podpory a uvést je do souladu právě s novým obecným nařízením. Evropskou komisi bude nutno informovat také o programech regionální podpory, a to v souvislosti s rozhodnutím Evropské komise, kterým bude povolena změna mapy regionální podpory spočívající v navýšení intenzit podpor v regionech způsobilých pro podporu z Fondu spravedlivé transformace.

V návaznosti na schválení nového zmocňovacího nařízení pro oblast pozemní dopravy Radou Evropské unie se očekává, že v průběhu roku 2023 předloží Evropská komise návrh nové blokové výjimky pro oblast pozemní dopravy. Mělo by se jednat o samostatné nařízení o blokových výjimkách, stávající obecné nařízení tedy nebude o tyto kategorie podpory rozšiřováno. Další legislativní vývoj se očekává také v souvislosti se schváleným nařízením o zahraničních subvencích, pro které má být vydán prováděcí předpis.

Rovněž v roce 2023 Úřad uspořádá tradiční výroční konferenci o veřejné podpoře. V souvislosti s předkládáním zpráv o provádění rozhodnutí (SOHZ) bude Úřad pracovat na zjednodušení IT aplikace pro podávání těchto zpráv, a to na základě zkušeností s jeho první verzí.

Informační povinnost o podporách vyplacených v roce 2022 musí být ze strany poskytovatelů vůči Úřadu splněna do 30. dubna 2023. Tato informační povinnost se netýká opatření poskytnutých v režimu podpory malého rozsahu (*de minimis*) a na základě předpisů upravujících poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu. Pro splnění informační povinnosti Úřad aktualizuje na svém webu příslušný formulář. Poskytovatelé, kteří mají přístup do elektronického systému SARI, splní informační povinnost zadáním požadovaných údajů do systému. Úřad po provedení kontroly obdržených informací odešle Evropské komisi za Českou republiku souhrnnou výroční zprávu.

Úřad bude pokračovat ve spolupráci s poskytovateli a Evropskou komisí při projednávání (pre)notifikovaných opatření podpory, a to podpor financovaných jak z národních zdrojů, tak z Národního plánu obnovy či z operačního programu Spravedlivá transformace. S poskytovateli a Evropskou komisí bude pokračovat spolupráce rovněž při řešení stížností projednávaných u Evropské komise.

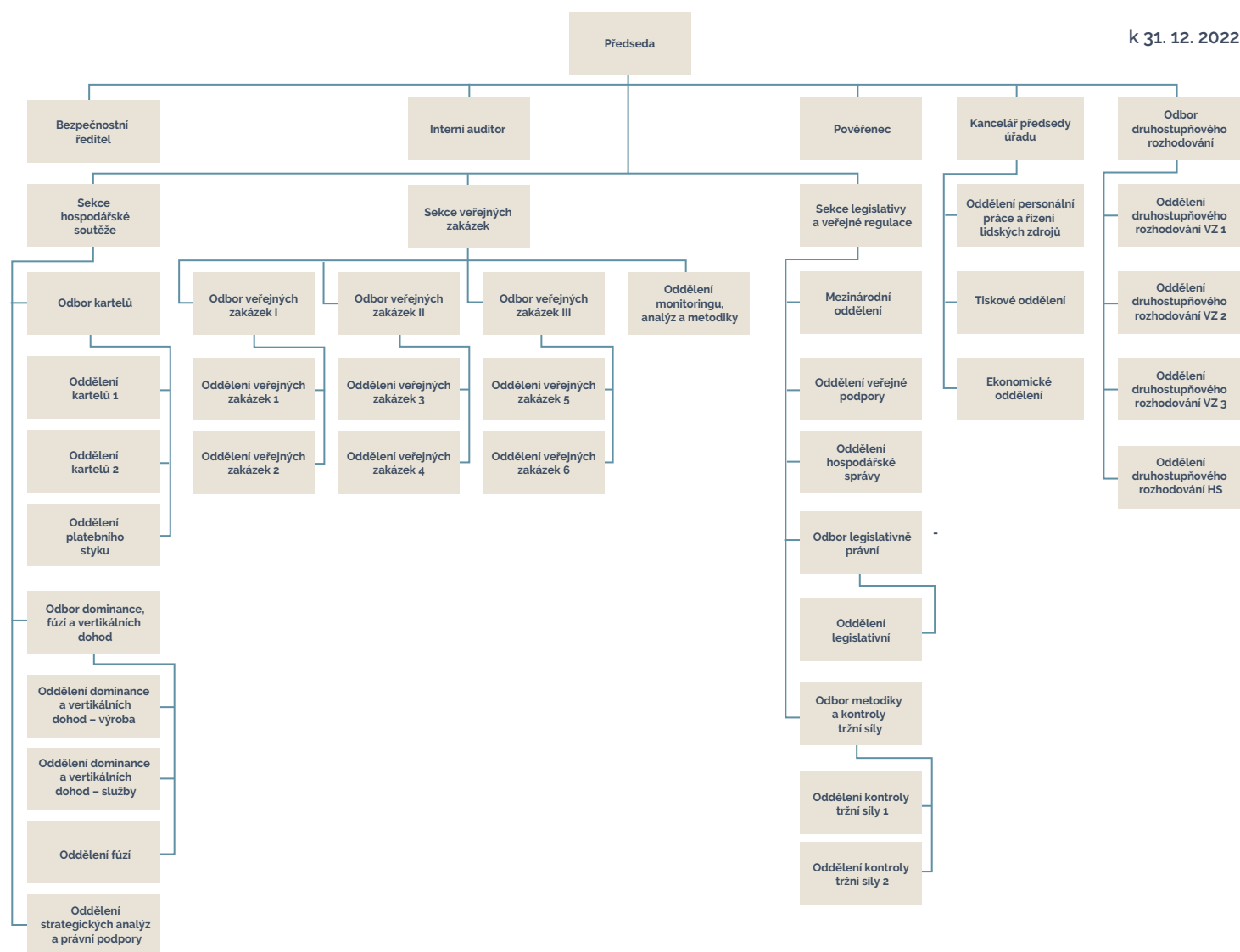
Mezinárodní spolupráce

Z pohledu evropské integrace bude v první polovině roku 2023 doznívat předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, proběhne jeho zpětné zhodnocení, důležitá bude také komunikace a spolupráce se švédskými kolegy v rámci předávání agendy předsednického tria.

V oblasti multilaterálních vztahů lze v roce 2023, mimo jiné i v návaznosti na setkání předsedy Úřadu s předsedkyní ukrajinského soutěžního úřadu během Evropského soutěžního dne a na následné oznámení spolupráce mezi oběma institucemi, očekávat uzavření mnohostranného Memoranda o spolupráci (*Memorandum for Regional Cooperation in the Field of Competition Policy*) mezi soutěžními úřady Česka, Maďarska, Polska, pobaltských států, Rumunska a Slovenska na straně jedné a soutěžními úřady Moldavska a Ukrajiny na straně druhé, které by přispělo k posílení snahy o brzké začlenění těchto kandidátských států do struktur Evropské unie.

Mimoto bude Úřad nadále pokračovat v aktivitách souvisejících s činnostmi mezinárodních soutěžních platforem ECN, ICN a OECD. Z pohledu legislativního procesu Unie pak bude Úřad v rámci Rady Evropské unie nadále zajišťovat činnost pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž (G12) v Bruselu, případně také participovat na přípravě jednání Rady ministrů COMPET ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky.

Organizační struktura ÚOHS

Výroční zpráva 2022